

Vari Namona Luka Na Etoreato

Luka vaḡa-foforina guruḡari

Luka tu doketa tarimana, ma ġia tu irau bese tarimana. Ĝia tu dia mo Iesu ġena mero 12 vekaravari ai tarimana ta, senaġi ġia tu Paulo ġesi erakaorakaotogoī tauna.

Luka na mai Vari Namona tu Teofilo ġena etoreato. Etoreato laġanina tu 60 beiaġo 65 fakanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai.

Luka ġena ura baregona Teofilo e Grik tarimari ema tarimarima mabarari maki beġene riba, Iesu tu Barau na evaġa-moġoniato, e tarima namo vedasureana, e tarimarima na Barau ġena vevaġa-maġuri beġene ġabia ġana uranai eruġaboroġirito, benamo ġeri rakava eġwaiato, satauro ai emaseto, ema Iesu ġereġana ġenana moġo Barau ġena vevaġa-maġuri tarimarima na beġe ġabiani.

Luka ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Iesu keina na beiaġo mo etarimato varina - karoa 1:1–4:13
2. Iesu ġena vetuġunaġi ġauveiri eveirito variri - karoa 4:14–21:38
3. Iesu ġena midigumidigu ema ġena mase variri - karoa 22:23
4. Iesu ġena varigisi-ġenogoī, ġena tarimarima ġeri ai eforito, ema guba vanuġana evaraġeto variri - karoa 24

Luka na Vari Namona etoreato Teofilo ġena

1 ¹Vere taumu Teofilo, ġoi atore-vinimuni. Tarimarima ġutuma Iesu na eveirito veiġari ġita fakarai variri varau ġetorerito. ²Tovotovona na tarimarima na matari na ġegħitarito dagħarari ema ġegħobata-iaġirito variri ilailari ġevaġa-ribarato. ³Moġa lorinai au maki atuġamaġini, namona maiġa, Vere o, karakara ġegħorato dagħarari sigħana toġħana na bavetau-ġitakauri, benamo ġegħorato ilailari ai ama torerini ġoi ġemu. ⁴Benamo vau bono riba, ġevaġa-ribamuto-ġoi guruġari tu moġoni veġata.

Ioane Babatiso ġena ġora ġekiraġi-foforiato

⁵Heroda, vere barana o kini, na Iudea tanona eġitaġauato-ġoi nuġanai, Rubu Veaġa verena ta etanuto-ġoi arana Sakaria, Abia ġena doġoro

tarimana. Ġaraġona arana tu Elisabeta. Ġia maki Arona senena, Rubu Veaġa vereri doġorori vavinena. ⁶ Ġia tauri ruarua tu vei-iobukaiobuka tarimari Barau ġoiranai. Vereġauka ġena taravatu ema vevaġa-naġi mabarabarari ġekorana-iaġirito-ġoi ma nuġari mabarari ġesi. ⁷ Senaġi tauri ruarua asi naturi, korana Elisabeta tu gabani, ema ġia tauri ruarua tu varau ġeġaukato.

⁸ Ġaro ta Sakaria ġena vevaġa-veaġa ġauveiri eveirito Rubu Veaġa Barau ġoiranai, korana ġena doġoro ġeri nega dainai. ⁹ Benamo Rubu Veaġa vereri ġeri veiġa ilailanai Sakaria ġeġabi-hidiato, muramura ma bonana namona bene gabu ġana. Moġa lorinai eraka-toġato Vereġauka ġena Rubu Veaġa nuġanai, ¹⁰ a tarimarima mabarari tu murikai ġeġuriġurito-ġoi muramura egabuto-ġoi nuġanai.

¹¹ Benamo Vereġauka ġena aneru ta ġia ġenai eforito, muramura goġuna ma bonana fatana veaġana aroriba rekenai eruġataġoto-ġoi. ¹² Sakaria na eġitaiato nai, nuġana efarevaġito ema egarito. ¹³ Senaġi aneru na ekiraiato, ekirato, “Sakaria, asi nogari, korana ġemu ġauġau Barau na beseġaġia. Ġaraġomu Elisabeta na natumu ta beġabiani, arana bono vatoa Ioane. ¹⁴ Goi boiakuni, boverereni, tarimarima ġutuma maki ġia bemaġurini nai, beġe iakuni. ¹⁵ Korana Vereġauka ġoiranai ġia tu vere baregonai beiaġoni. Ġia tu vine nanuna asi bene niua ema niuniu dagarari gwaġiġiri maki asiġina moġo. Ġia roġo sinana dianai, Iauka Veaġa na bevaġa-vonuani. ¹⁶ Ġia na Isaraela tarimari vovoka beġori-kurerini Vereġauka, ġeri Barau, ġenai. ¹⁷ Vereġauka ġoiranai berakanī Elia peroveta tarimana ġena kokore ema ġena seġuka kavana. Tama e natu ġia na ma bevaġa-tanu vegogorini. Kira-sirivaġi tarimari maki bevaġa-tanu kurerini, vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni; benamo ġia na tarimarima beġabi-torerini Vereġauka ġena.”

¹⁸ Sakaria na aneru ekiraiato, ekirato, “Au tu kamasi baribaiani? Au tu ġauka, ġaraġogu maki beġauka.”

¹⁹ Aneru evaġa-veseto, ekirato, “Au tu Gabriela, Barau ġoiranai aruġani. Barau na au betuġugu, bana vaġa-guruġamu ema mai vari namona bana kira-varamu. ²⁰ Senaġi au ġegu guruġa asi ovaġa-moġoniani nai, ġoi murumu bebebuni, asi boguruġani, beiaġoni mo, mai guruġa anina bea ġorani ġaronai. Akiraġirini dagarari ġeri nega korikori ai beġe ġorani.”

²¹ Mai veiġa eġorato-ġoi nuġanai, tarimarima na ġenari-kavaiato nai, ġeverorito karase nai Sakaria Rubu Veaġa nuġanai ea kwaibo-rakavato. ²² Eraka-rosito nai, asi evaġa-guruġarito, benamo ġeribato, ġia tu emata-vanaġito, kara ta eġitaiato Rubu Veaġa nuġanai. Benamo ġia na vetoġai moġo evaġa-ribarito, asi egurūgato, korana muruna ebubuto nai.

²³ Sakaria ġena ġauvei ġarori Rubu Veaġai evaġa-koririto murinai, eġenoġoito ġena vanuġa ġana. ²⁴ Moġa murinai ġia ġaraġona Elisabeta varau ekuġato, benamo ġue imaima (5) etanu-vekuretoġato numai.

²⁵Ekirato, “Vereğauka na bevetuğagu, maiğesina au ġegu ai beveia. Ğegu maiaka tarimarima ġoirari ai beğabi-vägia.”

Iesu ġena ġora aneru na ekiraġiato

²⁶Elisabeta ma banina ġue imaima sebona (6) nuğanai, Barau na aneru ta arana Gabriela etuğuato vanuğā ta Galilea nuğanai arana Nasareta ġana. ²⁷Ġuiato ta monai. Ĝia tu ma kirakauna arana Iosefa, Davida ġena doğoro tarimana. Mo ġuiato arana tu Maria. ²⁸Aneru ġia ġenai eiaġoto, ekirato, “Garo namona, Vereğauka tu ġoi ġesi ema ġena vevaġa-namo bara ġoi ġemu ai.”

²⁹Maria na mai guruġa eseġaġiato nai, nuğana evekwaragi-rakavato, etuġamaġito mai vevaġa-namo anina tu kara. ³⁰Benamo aneru na ma ekiraiato, ekirato, “Maria, asi nogari, Barau na ġena namo e varevarebara ġoi iatamu ai betorea. ³¹Ġoi tu bokuġani ema mero ta boġabiani, arana bono vatoa Iesu. ³²Ĝia arana bevaraġeni ema beġe kiraġiani Iaru-korokoro Barauna Natuna. Barau tuğutuğu na kini ai bevaġa-iägoani, ġia senena Davida kavana. ³³Ĝia tu vere tuğutuğu ai beiağoni, vere betanu-vanaġi vanaġini Iakobo besena ġeri, ġena Basileia asi bekorini.”

³⁴Maria na aneru ekiraiato, ekirato, “Mai tu kamasi beġorani? Au tau ta ġesi tu roġosi baġana gena-vegogo.”

³⁵Aneru na evaġa-veseato, ekirato, “Iauka Veaġa ġoi iatamu ai beforini, Barau ġena seġuka na beboroġimuni. Moġesina nai ġoi ġemuna bemaġurini merona veaġana tu Barau Natunai beġe kiraġiani. ³⁶Bono riba, ġoi garagaramu Elisabeta, ġia varau beġauka, senaġi ma banina. Ribamu, tarimarima na ġekiraġiato-ġoi, ġia tu gabani vavinena ġetato-ġoi, senaġi toma ġena ġue imaima sebona (6) maiġa. ³⁷Korana Barau tu dagara mabarari veiveiri ma ribana.”

³⁸Maria ekirato, “Au tu Vereğauka ġena vetuġunaġi vavinegu, be bokira kavana au ġegu ai bene ġora.” Benamo aneru na eraga-kwaneato, erakato.

Maria Elisabeta ġenai eiaġoto

³⁹Mo negai Maria evarigisito, Iudea ġorori vanuġana ta ġana eraga-iägħoto. ⁴⁰Monai Sakaria ġena numai eraġekauto, Elisabeta evaġa-namoato. ⁴¹Elisabeta na Maria ġena vevaġa-namo guruġana eseġaġiato nai, natuna tu diana nuğanai eġarevato, benamo Elisabeta Iauka Veaġa na evaġa-vonuato, mamina eġabiato. ⁴²Benamo eguruġa-baregħoto, ekirato, “Vavine vefakari ai Barau ġena vevaġa-namo ġoi iatamu ai tu barego vedaura, ema boġabiani merona iatanai maki! ⁴³Senaġi au ġegu namo tu kara Vereğauka sinana ġegu ai beiağoma? ⁴⁴Ġemu vevaġa-namo guruġana baseġaġia nai, natugu tu nuğagu ai eiakuni nai eġarevan. ⁴⁵Ġoi overereni, korana oveġabi-dadamato, Vereğauka ġena guruġa bemoġonini otato nai.”

Maria ġena iaku marina

46 Benamo Maria ekirato,

“Au nuġagu na Vereġauka evaġa-raġeani.

47 Au iaukagu na maki au vaġa-maġurigu Barauna eiaku-viniani,

48 korana tu au,

ġena vetuġunaġi vavinena,

ġegu tanu lealeai roġo

etuġamaġi-taġoguni!

Mainana, beiaġoni mo,

ġuru mabarari beġe kirani,

Barau ġena vevaġa-namo tu

au iatagu ai beġe toni,

49 korana tu veiġa baregori

Seġuka Barauna na au ġegu ai beveiri.

Ġia arana tu veaġa.

50 Ĝena vetuġaġwa tu

ġia ġegari-viniani tarimari

iatarai ai betoreani,

ġuru ta beiaġoni ġuru ta

iatarai ai betanuni.

51 Ĝia ġimana eġabi-vaisirito seġukana na ġeveiavini tarimari elai-karovorito.

52 Ĝia na vere baregori

ġeri tanutana gaburi na

edorri-firiġorito,

a tanu lealea tarimari

ġia na eġabi-vaisirito.

53 Vito tarimari maki dagara namori ai evaġa-vonurito,

a farefare vovoka tarimari

ġia na ġimari kori

evaġa-ġenogħorito.

54 Ĝena kiraġitore ġita tubura ġatara Israela tarimari ġesi asi etuġa-rekwarito,

ema ġia eiaġomato

ġena vetuġunaġi tarimari Israela bene vaġa-kavari ġana,

55 senera ekiraġitore-vinirito ilailana.

Aberahamo ma besena ġesi roġo bevetuġa-ġwa vanaġi-vanaġirini, etato.”

56 Maria monai tu Elisabeta ġesi ġetanuto ġue toitoi (3). Moġa murinai ġena vanuġa ġana ma eġenogħoi-iaġoto.

Ioane Babatiso emaġurito

57 Elisabeta ġena ġabi ġarona varau eraġasito nai, mero ta eġabiatu.

58 Benamo sevinai ġetanuto tarimari ema garagarana na varina

ḡeseḡaḡiato nai, ḡia ḡesi ḡeiaku-vegogoto, korana Vereḡauka ḡena namo e varevare-barā ḡia ḡenai eḡorato nai.

⁵⁹Garō vaḡa-imaima totoinai (8) mero tauḡanina kefina beḡene lama-vaḡia ḡana ḡevegogoto. Mai ḡarō sebonai maki arana beḡene vatoa Sakaria, tamana beḡene turaia ḡetato. ⁶⁰Senaḡi sinana asi eurato nai ekirato, “Asīgina! Ḡia arana tu Ioane.” ⁶¹Ḡia ḡekirato, “Senaḡi ḡoi ḡemu bese nuḡanai mai ara tu asīgina!” ⁶²Benamo ḡia na mero tamana ḡimari ai moḡo ḡedanaḡiato, mero arana tu deikara beḡene si. ⁶³Sakaria na toretore vetuḡuna ta ekiraḡiato, benamo maiḡesi etoreato, “Ḡia arana tu Ioane.” Benamo mabarari nuḡari ḡefarevaḡito. ⁶⁴Monai vau muruna evekeoto, meana maki eroroḡototo, benamo eguruḡato, Barau evaḡa-namoato.

⁶⁵Moḡa lorinai seviri ai ḡetanuto tarimari mabarari ḡegaba-rakavato ema mo veiḡa varina Iudea ḡoro vanuḡari mabarari nuḡari ai ḡevari-fiuato. ⁶⁶Varina ḡeseḡaḡiato tarimari mabarari na ḡetuḡamaḡi-iaḡiato, ḡekirato, “Mai mero tu kamasi beveini?” Korana tu Vereḡauka ḡimana seḡukana tu ḡia iatanai.

Sakaria ḡena mari

⁶⁷Ioane tamana Sakaria Iauka Veāga na evaḡa-vonuato, benamo Barau ḡena guruḡa evaḡa-foforiato, ekirato,

⁶⁸“Vereḡauka,
Isaraela tarimari ḡeri Barau,
sivaḡa-namoa,
korana tu ḡia ḡena bese
tarimari eiaḡoma-vinirito
bene voi-ḡenoḡoiri ema
bene vaḡa-maḡuriri ḡana.

⁶⁹Vevaḡa-maḡuri tauna ma seḡukana ḡesi etuḡuato ḡita ḡera,
ḡia tu ḡena vetuḡunaḡi tauna
Davida garakana.

⁷⁰Mai kiraḡitore tu
ḡena peroveta tarimari veaḡari na irau laḡani ai ḡekiraḡi-foforiato:
⁷¹Ḡita tu ḡia na ekira-ḡaurato,
ḡevetari-vinirani ema ḡebaru-vinirani tarimari ḡimari na ḡia na
bevaḡa-maḡurirani etato.

⁷²Ekirato maki, ḡita tubura ḡatara bevetuḡa-ḡwarini,
ema ḡena kiraḡitore veaḡana
asi betuḡa-rekwaiani.

⁷³Ḡia na ḡita senera Aberahamo ekiraḡitore-viniato,

⁷⁴benamo ekirato, ḡevetari-vinirani tarimari ḡimari na
beḡabi-maḡurirani.

Benamo vetuğunağına bisini iağō-vini asi garira ġesi.

⁷⁵ Goiranai bisini raka ma veağara e ma iobukaiobukara ġesi
ğera mağuri ġarori mabarari ai.

⁷⁶ Natugu o, ġoi tu Iaru-korokoro Barauna ġena peroveta tarimana
beğe kirağimuni,
korana tu boraka-guineni Vereğauka ġena dabara bono vağā-
mağataia ġana.

⁷⁷ Ġena bese tarimari
bono vağā-ribari,
ğia na ġeri rakava bene tuğamagi-fitögari ema bene vağā-mağuriri.

⁷⁸ Korana ġita ġera Barau ġena vetuğağwa tu barego ġita ġerai.
Ğaro erağekauni mamana kavana vevağā-mağuri ġita iatarai
betanuni.

⁷⁹ Benamo mukunai e mase gari nuğanai ġetanuni tarimari
bevağā-mamarini,
ema maino dabaranai beğori-kaurini.”

⁸⁰ Ioane ebaregoto ema iaukana egwadato. Tano fakanai etanuto-ġoi,
eiağomato mo, Israela tarimari ġeri ai efoforito ġarona.

Iesu ġena ġora

2 ¹Mo negai Kaisara Augusto, Roma ġeri vere, na ġena vevağā-nağī
etuğuato, tanobara tarimari mabarari arari beğene toreri, sensisi
beğene ġabia. ²Mai tu sensisi giniguinen, Kwirinio na Siria evereato-ġoi
neganai ġeġabiato. ³Moğā lorinai tarimarima mabarari arari toretoreri
uranai tata ġeri vanuğā korikori ġana ġeġenoġoito.

⁴Iosefa maki erakato. Nasareta, Galilea rekena vanuğā ta na,
Betelehemha ġana eiağoto, Iudea rekena vanuğā ta, Davida ġena vanuğā.
Mo ġana eiağoto, korana ġia tu Davida ġena doğoro tarimana. ⁵Monai
arana beğene torea ġana, ġia kirakauna Maria ġia ġesi ġeiağoto. Ğia tu
ma banina. ⁶Tauri ruarua monai ġetanuto-ġoi nuğanai, ġena ġabi ġarona
varau evotuto. ⁷Ğia eğabito, mero guinena eğabiato, dabuğai eseğeoato,
boromakau ġeri ġaniğani fatanai evağā-genakauato, korana varivari
tarimari ġeri numa asi faka ta dainai.

Mamoe narinari tarimari ma aneru ġesi

⁸Mo tano monai mamoe ġenaririto-ġoi tarimari kota tu boğai
ğetanuto-ġoi, boğī ai ġeri mamoe ġegitäğaurito-ġoi. ⁹Benamo Vereğauka
ġena aneru ta ġia ġeri ai efoforito, Vereğauka mamana na emama-
taririto; ġegari-rakavato, ¹⁰senağī aneru na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari!
Vari Namona au na bağwa-iağomaia ġomi ġemi, tarimarima mabarari
vağā-iakuri ema vağā-verererī ġana. ¹¹Maitoma Davida ġena vanuğai
ğemi vevağā-mağuri tarimana bemağuri, Keriso Vereğauka! ¹²Vetoğana

tu maīga, mero raraka-raraka bōgo doğariani boromakau ġeri ġaniğani fatanai genakau, dabūga na beseġoa.”

¹³ Benamo asikauna guba aneruri ġutuma mai aneru sebona ġesi ġefofori-barato, Barau ġevaġa-namoato, ġekirato,

¹⁴ “Guba tuġuna vanigerenai

Barau beġene vonevone-raġe vinia,
ema tanobarai maino
ġia na eiaunamo-vinirini
tarimari na beġene ġabia!”

¹⁵ Aneru mabarari na ġeraga-kwanerito, guba ġana ġeġenoġoito murinai, mamoe ġitaġauri tarimari ġeguruġa-vegogoto, ġekirato, “Ġita tu Betelehemha ġana si-iāgo, Vereġauka na bevaġa-ribara dagarana sia ġitaia.”

¹⁶ Benamo ġeraga-iāgħoto, Maria e Iosefa ġedoġaririto, mero keina maki boromakau ġeri ġaniğani fatanai genataġonai ġeġoitaġoato.

¹⁷ Mero ġeġitaiato, benamo aneru na ġevaġa-ribarito mero varina ġekiraġi-foforiato. ¹⁸ Benamo ġeġeġaġito tarimari mabarari mamoe ġitataġori tarimari ġeri guruġa na nuġari ġefarevaġito. ¹⁹ Maria na mo guruġa mabarari nuġanai etorerito ema etuġamaġirito-ġoi. ²⁰ Mamoe ġeġitaġauto-ġoi tarimari ġeġenoġoito, Barau ġehevato-iāġiato, ġevaġa-raġeato, korana ġeġeġaġirito ema ġeġitarito dagarari tu moġoni, aneru na ġia evaġa-ribarito ilailana.

Iesu arana ġevatoato

²¹ Ġaro vaġa-imaima totoinai (8), mero tauġanina kefina beġe lama-vaġiani ġaronai, ġia arana ġevatoato, Iesu. Sinana na roġosi bene ġoitaġoa nuġanai, aneru na ekiraġiato arana ġevinjato.

Iesu Rubu Veaġai ġea vaġa-foforiato

²² Mero eġorato ġaro gabana vasivasi (40) murinai, ġia ġeri veiareva ġarona eraġasito, Mose ġena taravatu ekirani ilailanai. Benamo Iosefa e Maria na Iesu Ierusalemha ġana ġeġwa-iāgħoato, Vereġauka ġoiranai ġea vaġa-foforia ġana. ²³ Korana Vereġauka ġena taravatu ekirani, “Gora guine merori mabarari tu veaġa Vereġauka ġena.” ²⁴ Vere-ġauka ġena taravatu ilailana varevare dagarana beġene vinia ġetato, pune ruarua o pune variġuri ruarua.

²⁵ Tau ta Ierusalemai etanuto-ġoi, arana tu Simeona. Ĝia tu vei-lobukalobuka tarimana ema Barau ġena taravatu ekorana-iāġiato-ġoi tarimana. Ĝia na Isaraela ġeri vevaġa-maġuri enariato-ġoi ema Iauka Veaġa na evaġa-vonuato. ²⁶ Iauka Veaġa na maki evaġa-gurugħiato, ekirato, ġia asi roġo bemaseni mo, Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), roġo beġitaianī. ²⁷ Iauka Veaġa na Rubu Veaġa

nuğanai Simeona egori-toğaiato vau, Iesu tamana ema sinana na ġeġwa-toğaiato, taravatu ekirani veiġana beġene veia ġana. ²⁸ Benamo Simeona na mero eġabiato, efaniato, Barau evaġa-namoato, ekirato,

²⁹ “Vereġauka, ġemu vetuġunaġi tauna mai vau bono tuġu-fitoġagu,
ma mainogu ġesi mai baiaġoni
ġemu kiraġitore vaġa-ilailana.

³⁰ Varau ġemu vevaġa-maġuri
matagu na bama ġitaia,

³¹ ġoi na ovei-toreato tarimarima mabarari ġoirari ai.

³² Mamana maiġa,
bese irauirau vaġa-mama-iaġiri,
ma ġoi ġemu bese Isaraela
vevato-iaġiri ġana.”

³³ Mero tamana e sinana na Simeona ġena guruġa ġeġeġaġito nai, ġeġaba-rakavato. ³⁴ Benamo Simeona na tauri ruarua evaġa-namorito, Maria ekiraiato, ekirato, “Mai mero na Isaraela tarimari ġutuma vaġa-ketori ema ġutuma vaġa-vaisiraġeri ai beiägoni. Ĝia tu vetoġa ta Barau ġenana, tarimarima ġutuma na beġe kiraġi-fitoġaiani, ³⁵ moġesi tarimarima nuġari vekuretoġari dagarari mabarari beġea foforini. Ĝoi, Maria, maki midigumidigu asikei boġoitaġoni, noġa moġo lorumu kaia na beġe gwanu-toġaiani midiguna kavana.”

³⁶ Monai peroveta vavinena ta arana Ana. Ĝia tu Fanuela natuna, Asere ġena doġoro vavinena. Ĝia tu eveġaraġoto, laġani imaima ruarua (7) ġaraġona ġesi ġetanuto, ³⁷ benamo evabuto, laġani gabana imaima ma gabana toitoi vasivasi (84) etanuto, varau eġaukato. Rubu Veāġa asi eraga-kwaneato, laġani e boġi ai Barau etoma-rakariġo viniato-ġoi, eġuriġurito-ġoi ema eġaniveaġato-ġoi. ³⁸ Mo hora sebonai ġia maki eraġasito, benamo Barau evaġa-namoato, Ierusalema vaġa-maġurina ġenariato-ġoi tarimari ġoirari ai mai mero varina ekiraġiato.

Nasareta ġana ma ġeġenogoito

³⁹ Iosefa ema Maria na Vereġauka ġena taravatu ekirani veiġari mabarari ġeveirito murinai, Galilea ġana ġeġenogoito, ġeri vanuġa Nasareta ġana. ⁴⁰ Mai mero ebaregħoto ma gwadana ġesi; Barau ġena iaunega na evonuvonu-raġeto ema ġena namo e varevare-bara tu ġia iatanai.

Iesu Rubu Veāġa nuğanai

⁴¹ Laġani mabarari nuġari ai Iesu tamana ema sinana tu Ierusalema ġana ġeiaġoto-ġoi, Pasova verekona dainai. (Moġa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito verekona). ⁴² Iesu ġena laġani gabana ruarua (12) eġabiato nai, ġia maki tamana ema

sinana ġesi vereko urana ġeiaġoto, ġeveito-ġoi kavana. ⁴³ Vereko ekorito murinai, ġeġenogoito ġeri vanuġa ġana, senaġi ġia asi ribari, Iesu tu Ierusalemai ġeraga-kwaneato. ⁴⁴ Ĝia ġeri tuġamaġi Iesu tu ġia ġesi. Ĝaro sebona ġerakato murinai, garagarari ema ġatari fakari ai ġevetauato. ⁴⁵ Ĝevetauto nuġanai asi ġegoitaġoato, moġa lorinai ma ġeġenogoito Ierusalema ġana Iesu vetauvetauna. ⁴⁶ Ĝaro toitoi murinai ġegoitaġoato, Iesu tu Rubu Veāga nuġanai Iuda tarimari ġeri vevaġa-riba tarimari ġesi. Barau ġena guruġa ġekiraġirito-ġoi eseġaġirito-ġoi ema ġia na maki edanaġirito-ġoi mai guruġa aniri tu kara. ⁴⁷ Mabarari na Iesu ġena vedanagi ema evaġa-veseto guruġari ġesegħaġito nai, ġegħaba-rakavato. ⁴⁸ Iesu tamana ema sinana mainai ġegoitaġoato nai, nuġari ġefarevaġi-rakavato, benamo sinana na ekiraiato, ekirato, “Natugu, karase nai ġoi na ġai maiġesi boveima? Ĝoi tamamu ema au tu ġoi daimu ai dabarama maki beġe doko, kamasi ta mai bovei baġasi.”

⁴⁹ Iesu ekirato, “Karase nai au ġovetauguni? Ĝomi asi ribami au tu Tamagu ġena numai?” ⁵⁰ Senaġi ġia asi ribari, Iesu karase maiġesina evevaġa-veseto.

⁵¹ Moġa murinai Iesu tamana ma sinana ġesi ġeġenogoito Nasareta ġana. Ĝeri guruġa mabarari eiaġo-vinirito-ġoi. Maiġeri dagara ġeġorato mabarari Maria na nuġanai etorerito ema etuġamaġi taġorito-ġoi.

⁵² Iesu efutuato ma iaunegana ġesi, Barau ema tarimarima na maki ġeuraviniato-ġoi.

Ioane Babatiso eġobatato

Ioane 1:19-28

3 ¹ Tiberio Kaisara, Roma ġeri vere, evereto laġani gabanana imaima (15) nuġanai, Pontio Pilato tu Iudea ġeri gavana, Heroda tu Galilea verena, tarina Filipo tu Iturea ma Trakoniti tanori ġeri vere, Lisania tu Abilene verena. ² Anas ma Kaiafas tu Rubu Veāga vereri baregori. Mo negai Barau na Ioane Sakaria evaġa-guruġaiato tano fakanai. ³ Benamo Ioane na Ioridana ġarukana tanona mabarana eraka-vaġa-ġauato, eġobatato-ġoi, tarimarima ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure, ema babatiso beġene ġabia, Barau na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ⁴ Isaia, peroveta tarimana, ġena bukai etoreato ilailanai, ekirato,

“Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani,
‘Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia,
ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoroa.

⁵ Douka gaburi mabarari
boġono vaġa-vonuri,
ġoro baregori e ġoro keiri mabarari boġono vaġa-faiarari.
Dabara ġeġeva-ġeġevi

boğono vaḡa-maoromaorori,

ema dabara koufakoufari maki boğono vaḡa-vonuri.

⁶ Benamo tarimarima mabarari na Barau ġena vevaḡa-mağuri beġe
ġitaiani!” ”

⁷Tarimarima ġutuma Ioane ġenai ġeiaġoto, bene babatisori ġana. Benamo Ioane na eġobatarito, ekirarito, “ġomi mota naturi, dei na bekirami, Barau ġena vevaḡa-maoro ġenana boġo raga-mağurini? ⁸ ġemi rakava ġerina boğono vetuġamaġi-kure, ema boğono raka-kure Barau ġenai, benamo ġemi maġuri ai ġwaġwa namori boğono buri. Asi boğono kira, ‘Aberahamo tu ġai tamama, (be Barau na beġabi-raġemani).’ Korana boğono riba, Barau tu ma seġukana Aberahamo natuna tu mai fore ġerina bevaḡa-ġorarini! ⁹Koko tu ġau korari ai varau beġe toreri. Benamo ġwaġwa namori asi beġe ġwani ġauri mabarari tu beġe basirini, karavai beġe fiu-raġerini.”

¹⁰Vegogo tarimari na Ioane ġedanaġiato, ġekirato, “Be, ġai tu kara baġana vei?” ¹¹ġia na evaġa-veserito, ekirato, “ġomi deidei ġemi sedi ruarua nai, ta tu asi ġena sedi tarimana bono vinia, e ma ġana ġaniġani tarimana na maki moġesi bene vei.”

¹²Takesi gogo tarimari maki babatiso beġene ġabi ġana Ioane ġenai ġeiaġoto, ġedanaġiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, ġai tu kamasi baġana vei?” ¹³ġia evaġa-veseto, ekirato, “Taravatu ekirani lorinai moġo boğono gogo.”

¹⁴Vetari tarimari o soldia na maki ġedanaġiato, ġekirato, “ġai maki kamasi baġana vei? ġia evaġa-veseto, ekirato, “Tarima ġeri moni asi boğono verariri ema asi boğono kira-rakavari. ġomi davami dainai maki asi boğono mugumugu.”

¹⁵Tarimarima nuġari ai maiġesi ġetuġamaġito, “Mai tarima tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-mağuri tauna), banaġu,” ġetato.

¹⁶Benamo Ioane na mabarari evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu nanu na ababatisomini, senaġi tarima ta beiaġomani, ġia ġena seġuka na au ġegu seġuka tu evanagi. Au tu asi ilaila ġia ġena tamaka varona baruġaiani. ġia na Iauka Veaġa ema karava na bebabatisomini. ¹⁷ġia ġimanai tu iareva-iareva dagarana, widi momona tu widi tauri ġenana bene iareva-ġitakauri ġana. Benamo widi tu ġena vaġa-vegogo numanai bevaġa-vegogorini, senaġi widi momona tu begabuani asi ebuseni karavanai.”

¹⁸Ioane na mo guruġai ema guruġa ġutumai maki Barau ġena Vari Namona tarimarima eġobata-vinirito, ema enoġirito, ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure. ¹⁹Ioane na maki Heroda, Galilea verena, evaneato, korana tu ġia kakana Filipo ġaraġona ġaraġoato nai, ema veiġa rakavari ġutuma eveirito nai. ²⁰Heroda na mo rakava mabarari iatari ai ta ma etore-kauato, ġia na Ioane dibura numanai ma ekou-ġauato.

Ioane na Iesu ebabatisoato
Mataio 3:13-17; Mareko 1:9-11

²¹ Tarimarima mabarari Ioane na ebabatisorito-ḡoi nai, Iesu maki ebabatisoato. Benamo Iesu eḡauḡauto-ḡoi nuḡanai, guba evekeo-fakato,
²² Iauka Veaḡa emariḡoto ḡia iatanai, vetroḡana noḡa pune kavana. Garo ta guba na ekea-riḡoto, ekirato, “Ḡoi tu au Natugu, aura-vinimuni; ema ḡemu ai aiaku-rakavani maki.”

Iesu tubuna ḡatana arari
Mataio 1:1-17

²³ Iesu na ḡena ḡauwei esinaiato nai, ḡena laḡani tu gabana toitoi (30) kavana. Tarimarima ḡekirato-ḡoi, ḡia tu Iosefa natuna. Besena tu maīgeri: Iosefa tu Heli natuna, ²⁴ Heli tu Matat natuna, Matat tu Levi natuna. Levi tu Melki natuna. Melki tu Ianai natuna. Ianai tu Iosefa natuna. ²⁵ Iosefa tu Matatia natuna. Matatia tu Amosa natuna. Amosa tu Nahum natuna. Nahum tu Eseli natuna. Eseli tu Nagai natuna. ²⁶ Nagai tu Mahat natuna. Mahat tu Matatia natuna. Matatia tu Semein natuna. Semein tu Ioseka natuna. Ioseka tu Ioda natuna. ²⁷ Ioda tu Ioanan natuna. Ioanan tu Resa natuna. Resa tu Serubabele natuna. Serubabele tu Sealtiele natuna. Sealtiele tu Neri natuna. ²⁸ Neri tu Melki natuna. Melki tu Adi natuna. Adi tu Kosam natuna. Kosam tu Elmadam natuna. Elmadam tu Ere natuna. ²⁹ Ere tu Iosua natuna. Iosua tu Eliesere natuna. Eliesere tu Iorim natuna. Iorim tu Matat natuna. Matat tu Levi natuna. ³⁰ Levi tu Simeona natuna. Simeona tu Iuda natuna. Iuda tu Iosefa natuna. Iosefa tu Ionam natuna. Ionam tu Eliakim natuna. ³¹ Eliakim tu Melea natuna. Melea tu Mena natuna. Mena tu Matata natuna. Matata tu Natan natuna. Natan tu Davida natuna. ³² Davida tu Iese natuna. Iese tu Obed natuna. Obed tu Boas natuna. Boas tu Salmone natuna. Salmone tu Nasona natuna. ³³ Nasona tu Aminadab natuna. Aminadab tu Admin natuna. Admin tu Areni natuna. Areni tu Hesron natuna. Hesron tu Perese natuna. Perese tu Iuda natuna. ³⁴ Iuda tu Iakobo natuna. Iakobo tu Isako natuna. Isako tu Aberahamo natuna. Aberahamo tu Tera natuna. Tera tu Nahoro natuna. ³⁵ Nahoro tu Serug natuna. Serug tu Reu natuna. Reu tu Peleg natuna. Peleg tu Ebere natuna. Ebere tu Sela natuna. ³⁶ Sela tu Kainana natuna. Kainana tu Afasada natuna. Afasada tu Sem natuna. Sem tu Noa natuna. Noa tu Lameka natuna. ³⁷ Lameka tu Metusela natuna. Metusela tu Enoka natuna. Enoka tu Iared natuna. Iared tu Mahalalel natuna. Mahalalel tu Kainana natuna. ³⁸ Kainana tu Enos natuna. Enos tu Seta natuna. Seta tu Adamu natuna. Adamu tu Barau natuna.

Satani na Iesu eriba-ḡaniato

4 ¹ Iesu Ioridana ḡarukanai Iauka Veaḡa na evaḡa-vonuato vau, ea ḡenoḡoito, benamo Iauka na tano fakana ḡana eḡori-iaḡoato. ² Monai

garo e boġi gabana vasivasi (40) Diabolo na eribaġaniato-ġoi. Mo ġaro mabarari nuġari ai asi eġaniġanito-ġoi, moġa lorinai mo ġaro ġekorito murinai, ġia evito-rakavaiato.

³Diabolo na ekiraiato, ekirato, “Bema ġoi Barau Natuna nai, mai fore nokiraia, be ġaniġani ai neiaġo.” ⁴A Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai maiġesi ekirani, ‘Tarimarima tu dia ġaniġani na moġo bemaġurini.’ ”

⁵Benamo Diabolo na Iesu eġori-raġeato gabu ta tuġunai, tanobara basileiari mabarari vaġa-sebo evaġa-ġitaiato. ⁶Benamo Diabolo ekirato, “Au na seġuka bavinimuni, maiġeri dagara mabarari bogita-ġaurini, aramu maki bebaregoni. Mai dagara mabarari tu au ġegu, benamo auraviniani tarimana baviniani. ⁷Moġa lorinai bema au botoma-rakariġo viniguni nai, maiġeri dagara mabarari bogabirini ġoi ġemu.”

⁸Senaġi Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Buka Veaġai tu maiġesi ġetoreato, ‘Vereġauka, ġoi ġemu Barau bono toma-rakariġo vinia, ġia moġo ġereġana vetuġunaġina bono iaġo-vini!’ ”

⁹Benamo Satani na Ierusalema ġana eġori-iaġoato, Rubu Veaġa tuġunai evaġa-ruġakauato, ekiraiato, “Bema ġoi Barau Natuna, mainana noburi-firigo, ¹⁰korana Buka Veaġa nuġanai maiġesi ekirani, ‘Barau na ġena aneru bekirarini, ġoi beġe narimuni.’ ¹¹Ekirani maki, ‘Aneru na ġimari na beġe ġobemuni, beġe ġabi-vaisimuni, kwakumu fore ai asi boraraiani.’ ”

¹²Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai maki ekirani, ‘Vereġauka ġoi ġemu Barau asi bono riba-ġania.’ ”

¹³Satani ġena veribaġani mabarari evaġa-koririto, benamo eraga-kwaneato, eiaġoto mo, ġaro ta.

Iesu ġena ġauvei esinaiato Galileai

Mataio 4:12-17; Mareko 1:14-15

¹⁴Iesu ma eġenogħito Galilea ġana, Iauka Veaġa seġukana maki ġia gesi. Gia varina Galilea tano nuġanai ġefiu-rovorovoato. ¹⁵Iesu tu ġeri rubu nuġari ai evevaġa-ribato-ġoi, mabarari na ġevaġa-raġeato.

Nasareta tarimari na Iesu asi ġeġabi-raġeato

Mataio 13:53-58; Mareko 6:1-6

¹⁶Benamo Iesu Nasareta ġana eiaġoto. Mai tu ġia ebaregħoto vanuġana. Vanaġivanaġi eveito-ġoi kavana Sabadi ai ġia rubu ai eraka-toġato. Benamo Buka Veaġa bene iavia ġana evaġiġisito nai, ¹⁷Isaia peroveta tarimana ġena buka rubu ġitaġauna tarimana na Iesu eviniato, benamo ġia na ereraiato, ġena iavi-iavi gabuna egoitaġoato, maiġesi ekirani,

¹⁸“Vereġauka Iaukana tu

au ġegu ai maiġa,

korana ġia na tu
au eborogiguto,
ema eviriġiguto,

Vari Namona gara veġubu tarimari bana ġobata-viniri ġana.
Etuġuguto, dibura tarimari ġeri ai Barau na dibura na varau eġabi-
vaġirato varina bana varifiua ġana,
ema mata-bubu tarimari
matari maki beġene fafa.

Ģevaġa-rakavarini tarimari
bana vaġa-maġuriri,

¹⁹ ema Vereġauka na tarimarima bevaġa-maġuririni laġanina bana
ġobata-iaġia.”

²⁰ Benamo Iesu na buka ma eiokuato, rubu ġitaġauna tarimana ma
evini-ġenoġoiato, benamo etanu-tarito. Mabarari rubu nuġanai tarimari
na ġeġita-karakaraiato. ²¹ Benamo Iesu na eġobata-vinirito, ekirato, “Mai
boġo seġaġia gurugana tu toma ġaro ai bemoġoni.”

²² Benamo mabarari na ġevaġa-namoato e ġeġabato, korana guruġa
namori ekiraġirito nai. Ģekirato, “Mai tu Iosefa natuna ba?”

²³ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ribagu ġomi na mai sisiba
guruġana au ġegu ai boġo kira-varaguni, boġo kirani, ‘Doketa tarimamu,
tauġemu bono vevaġa-maġuri! Kaperanaumai oveirito veiġari variri
ġama seġaġirito, be mainai ġemu vanuġa korikori ai maki bono vei.’”

²⁴ Moġoni akiramini, peroveta tarimana tu ġena vanuġa korikori ai asi
beġe ġabi-raġeani. ²⁵ Maiġa maki boġono seġaġi: Moġoni, Elia ġena negai
vabu ġutuma Israaelai ġetanuto-ġoi. Laġani toitoi (3) ma ġue imaima
sebona (6) nuġanai ġura asi eraguto-ġoi, tanobara mabarana doġe na
eġabi-ġauato. ²⁶ Senaġi mo Isaraela vaburi ġeri ai Barau na Elia asi etuġu-
iaġoato. Irau gabu vanuġana ta arana Sarefata, Sidono tanonai, vabu
ta ġenai etuġu-iaġoato. ²⁷ Elisa, peroveta tarimana, ġena negai lepera
tarimari ġutuma Israaelai ġetanuto-ġoi, senaġi sebona ta asi evaġa-
namoato, Naman, Siria tarimana, moġo ġereġana.

²⁸ Rubu ai ġeveveġogoto tarimari mabarari mo guruġa ġeseġaġiato nai,
ġebaru-rakavato. ²⁹ Benamo ġevarīġisito, Iesu vanuġa na ġeinu-rosiato,
ġeri vanuġa ġevaġa-ruġaiato ġorona tavi ta reke lofa asikeina na beġene
fiu-riġoa ġetato. ³⁰ Senaġi Iesu tu ġia fakari na moġo eraka-vaġiato, mo
eiaġoto.

Iesu na iauka rakavana elai-vaġiato Mareko 1:21-28

³¹ Iesu tu Kaperanauma, Galilea vanuġana ta, ġana evariġoto. Benamo
Sabadi ai evevaġa-ribato. ³² Ĝia ġena vevaġa-riba guruġari tarimarima na
ġeseġaġiato nai, ġeġaba-rakavato, korana ġena guruġa ma seġukana.

³³Rubu nuğanai iauka rakavana na eborogiaito tarimana ta etantu-
tağoto-goi. Gia ekoğō-gigitarito, ekirato, ³⁴“Iesu, Nasareta taumu o, kara
ğemai noveia otoni? Goi ġai vağā-rakavama uranai boiağoma, ene? Au
ribagu, ġoi tu Barau ġena Veağā Tarimamu.”

³⁵Iesu na ekira-ġoianto, ekirato, “Gurumu, ġia ġenana noraka-vağı!”
Benamo mo iauka rakavana na tano eġidara-iagiato tarimarima ġoirari
ai, ġia ġenana eraka-vağıto, fau ta maki asi eforito ġia ġenai.

³⁶Benamo tarimarima mabarari nuğari ġefarevaġi-rakavato,
ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, “Mainai kamasi egurugani? Be, ma
segukana e ma gwadana ġesi iauka rakavari evağā-guruġarini,
benamo ġeraka-vaġini!” ³⁷Benamo Iesu varina mo gabu mabarana
ġefiu-rovorovoato.

Iesu na Simona ġena tağama evağā-namoato

Mataio 8:14-15; Mareko 1:29-31

³⁸Iesu rubu eraga-kwaneato, benamo Simona ġena numa ġana eiaġoto.
Simona ġena tağama vavinena ekeveto, tauğanina eseġuka-rakavato;
benamo Iesu ġenoġiato bene vağā-kavaia. ³⁹Benamo Iesu eiaġoto mo
vavine sevinai eruğato, keve ekira-ġoianto, benamo keve ekorito. Vavine
maoromaoro evarığisito, benamo eġuburito.

Keve tarimari ġutuma Iesu na evağā-namorito

Mataio 8:16-17; Mareko 1:32-34

⁴⁰Garo ea keto-firiġoto-ġoi nai, tarimarima na keve iraurau tarimari
mabarari Iesu ġenai ġeġori-iağorito. Gia ġimana tarima tata iatari ai etore-
kaurito evağā-namorito. ⁴¹Iauka rakavari maki tarimarima ġutuma ġerina
ġeraka-vağıto, benamo iauka rakavari ġekoġoto, ġekirato, “Goi tu Barau
Natuna!” Senaġi Iesu na evağā-guruġarito asi beġene guruġa, korana ġia
ribari Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevağā-maġuri tauna).

Iesu rubu nuğari ai eġobatato-ġoi

Mareko 1:35-39

⁴²Elaġanito, Iesu evarığisito, tano fakana ġana eiaġoto. Tarimarima
na ġea vetauato, ġedogariato, ġeġabi-tariato asi ġeri ura ġia na bene
raga-kwaneri ġetato. ⁴³Senaġi Iesu na evağā-guruġarito, ekirato, “Au tu
vanuġa irauri ai maki bana ġobata, Barau ġena Basileia varina namona
bana fiua, Barau na etuġuguto korana tu moġa.”

⁴⁴Benamo Iudea tanona ruburi nuğari ai eġobatato-ġoi.

Iesu na ġena mero ekearito

5 ¹Garo ta Iesu tu Genesareta kouna rikinai eruğā-tağoto-ġoi, tarimarima
na ġeraga-ġeġeraġiato, Barau ġena guruġa beġene seġaġia ġana. ²Gia tu

ḡasi ruarua eğitarito, kou rikinai ḡeinu-rağerito; maina tarimari na ḡeraga-kwanerito, ḡeri reke ḡeġurigirito-ḡoi.³ Benamo Iesu tu mo ḡasi tai erağeto, Simona ḡena ḡasi. Ǧia na Simona ekiraiato, kota negini-rosia nanu ḡana. Benamo ḡasi ai etanu-tarito, tarimarima ḡutuma evaḡa-ribarito.

⁴Eguruḡa-ḡosito vau, ǧia na Simona ekiraiato, ekirato, “Gemi ḡasi dodoku rekena ḡana ḡogini-rosia, be ġemi reke boġono toreri, maġani-kone boġono vaġi ḡana.”⁵ Simona evaḡa-veseto, ekirato, “Vevaġa-riba taumu, ḡai tu baġa vekwaraġi-laġani, maġani-kone ta maki asi baġa doġaria, senaġi ḡoi ġemu gurūga dainai reke atorerini.”⁶ Benamo ġetorerito, maġani-kone asisebo ġetogato, ḡeri reke maki dori ġevedareto.⁷ Moġesi nai karori ḡasi tai ġelau-iaverito, beġene iaġoma, be ǧia beġenema vaġa-kavari ġetato. Ǧeiaġomato, ḡasi ruarua maġani-kone na ġevaġa-vonurito, dori ġeburuto-ḡoi.

⁸Simona Petero na mo veiġa eġorato dagarana eğitaiato, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito vau ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, noraka-veġita au ḡeguna, au tu vei-rakava tarimagu!”⁹ Korana tu ǧia ma karona mabarana ḡesi nuġari ġefarevaġi-rakavato, mo maġani-kone asisebo ġevaġirito nai.¹⁰ Simona ḡesi ġemaina-vegogoto-ḡoi tarimari maki Iakobo (o Iames) e Ioane, Sebedaio natuna, ġeġaba-rakavato. Iesu na Simona ekiraiato, ekirato, “Asi nogari; maitoma bevesina beiaġoni, ḡoi tu tarimarima bomainavinirini.”¹¹ Benamo ḡasi ruarua tu kou rikinai ḡeinu-rağerito, ḡeri dagara mabarari ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

Iesu na lepera tarimana evaġa-namoato

Mataio 8:1-4; Mareko 1:40-45

¹²Garo ta Iesu tu vanuġa ta nuġanai, tarima ta monai kefina mabarana lepera moġo. Ǧia na Iesu eğitaiato nai, ḡoiranai evetui-tarito, enoġiato, ekirato, “Vereġauka, bema ḡoi ourani nai, moġoni boiarevaguni, bovaġa-namoguni riba!”¹³ Iesu ġimana etuġu-iaġoato, eġabi-karaiato, ekirato, “Aurani, be nonamo!” Benamo vaġa-sebo lepera na eraga-kwaneato.

¹⁴Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Tarima ta asi bono kira-varaia.” Ma ekirato, “Noiaġo, Rubu Veāga verena na bene ġitamu, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekiraġiato ilailanai bono vinia, be tarimarima beġene riba, ḡoi tu bonamo.”

¹⁵Senaġi Iesu varina tarimarima na ġefiu-rovorovoato-ḡoi vau, tarimarima ḡutuma-bara ġeveġogoto-ḡoi, ǧia ḡena gurūga seġaġi-seġaġiri e ḡeri keve vaġa-namori uranai.¹⁶ Senaġi Iesu tu eraka-veġitato-ḡoi tano fakana ḡana, ea ġuriġurito-ḡoi.

Iesu na rakava etuġamaġi-fitoġarito

Mataio 9:1-8; Mareko 2:1-12

¹⁷Garo tai Iesu evevaġa-ribato-ḡoi nuġanai, Farisea tarimari e taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari Galilea e Iudea vanuġari mabarari na, ema

Ierusalem na ġeiaġomato, ġia sevinai ġema tanu-tarito. Barau ġena seġuka Iesu ġenai evaġa-foforiat, keve tarimari bene vaġa-namori ġana. ¹⁸ Tarima kotari na tauġanina tavi ta emaseto tarimana ta gedai genagenanan ġeġwa-iägoato. Numa nuġanai beġene raka-toġa dabarana ġevetauato, Iesu ġoiranai beġene tore-taria ġetato. ¹⁹ Senaġi tarimarima ġutuma naima, rakatoga dabara ta asi ġedogariato. Moġa lorinai keve rakava tarimana ma gedana ġesi ġeġwa-raġeato numa tuġunai, ġuduġu ġeġiu-fakaiato vau, ġetuġu-riġoato tarimarima fakari ai Iesu ġoiranai. ²⁰ Iesu na ġeri veġabidadama eġitaiato, benamo keve rakava tarimana ekiraiato, ekirato, “Gata, ġoi ġemu rakava batuġamaġi-fitogari.”

²¹ Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari maiġesi ġetuġamaġito, “Mai tu deikara, ġia na Barau ekira-fitogħiani? Barau ġereġana na moġo rakava etuġamaġi-fitogħarini!”

²² Iesu ma ribana ġia kara ġetuġamaġirito-ġoi, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai nuġami ai maniġesi ġotuġamaġini? ²³ Aīġesina baguruġani tu meraġa, ‘Ġemu rakava batuġamaġi-fitogħari’ banasi, ba bara kira, ‘Novariġisi, be noraka’ barasi? ²⁴ Au na navaga-ġitami, Tarimarima Natuna tu ma seġukana rakava betuġamaġi-fitogħarini tanobarai.” Ĝia na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Novariġisi, ġemu geda noġabia, be numa ġana noiago!”

²⁵ Benamo ġia maoromaoro evariġisito tarimarima ġoirari ai, egena-iaġirito dagħarri eġabirito, ġena numa ġana eiaġoto, Barau evaġa-raġeato.

²⁶ Tarimarima mabarari nuġari ġefarevaġito ema Barau ġevaġa-raġeato. Gari na evaġa-vonurito, benamo ġekirato, “Veīga boruri toma ġaro ai bita ġita!”

Iesu na takesi gogo tarimana arana Levi ekeiato Mataio 9:9-13; Mareko 2:13-17

²⁷ Moġa murinai Iesu tu vanuġa na eraka-rosito, benamo takesi gogo tarimana arana Levi takesi moniri ġegħabito-ġoi numanai tanutaġo eġitaiato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” ²⁸ Benamo Levi evariġisito, ġena dagħra mabarari eraga-kwanerito, Iesu murinai erakato.

²⁹ Benamo Levi na ġaniġani baregona ġena numai eveiato Iesu ġana. Varivari tarimari vefakari ai tarimarima ġutuma takesi gogo tarimari ema tarima tari ġia ġesi ġeġaniġanito. ³⁰ Farisea tarimari tari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ġia ġeri doġoro tarimari, ġevanevaneto Iesu ġena mero ġeri ai, ġekirato, “Karase nai ġomi tu takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġesi ġoġaniġanini ema ġoniuniu-vegħogħi?” ³¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Namo tarimari tu doketa asi beġe vetaurini, senaġi keve tarimari moġo. ³² Au maki vei iobukaiobuka tarimari keakeari asi aiaġomato, senaġi vei-rakava tarimari beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure ġana aiaġomato.”

Āganiveāga

Mataio 9:14-17; Mareko 2:18-22

³³ Farisea tarimari na Iesu āgevaāga-guruāgaiato, āgekirato, “Ioane Babatiso āgena mero nega-āgutuma āgegani-veaāgani e āgeguriāgurini. Āgai āgema mero maki moḡesi āgeveini, a āgoi āgemu mero tu āgeganiāgānini e āgeniuniuni moḡo.”

³⁴ Iesu na evaāga-veserito, ekirato, “Āgomi āgotuāgamaāgini veāgaraāgo variāgu tarimana āgatana seviri ai etanuni nuāganai beēg āgani-veaāgani ei?

³⁵ Āgarona eiaḡomani, veāgaraāgo variāgu tarimana āgia āgerina beēg āgabi-vegītaianai, monai vau beēg āgani-veaāgani.”

³⁶ Iesu na āgeri barabore ta ma ekiraḡiato, ekirato, “Tarima ta na dabuāga variāguna asi bedareani, dabuāga guinena bani-iaḡina. Bema moḡesi beveini nai, dabuāga variāguna bedareani, ema dabuāga variāguna veseana dabuāga guinena āgesi asi beēg ilailani. ³⁷Tarima ta na vine nanuna variāguna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moḡesi beveini nai, vine nanuna variāguna na kefi guinena beēgāni-fakaianai. Vine nanuna bevebubuni e kefina berakavani. ³⁸Senaḡi vine nanuna variāguna nanigosi kefina variāgunai besisiani tu namo! ³⁹Ema tarima ta na vine nanuna guinena eniuani murinai vine nanuna variāguna asi beura-viniani, korana āgia bekirani, ‘Vine nanuna guinena tu namo vedaura.’”

Iesu tu Sabadi Verena

6 ¹Sabadi tai Iesu widi vamokari nuāgari na eraka-iaḡoto-āgoi, benamo āgena mero widi āgebukito, āgimari ai āgemuturito-āgoi, benamo tauri tu āgegānirito-āgoi. ²Farisea tarimari kotari na āgedanāgirito, āgekirato, “Āgomi tu kara dainai āgaina taravatu asi āgokorana-iaḡiani, Sabadi ai widi āgobukini?”

³Iesu na evaāga-veserito, ekirato, “Āgomi Davida ma karona āgesi āgevitorito nai, Davida na veiāga ta eveiato guruāgana tu asi āgoiaviani?

⁴Barau āgena numai eraka-toḡato, Barau āgoiranai āgetorerito-āgoi beredi āgabito, āgānito ema karona maki evinirito. Mo beredi tu veaāga, Rubu Veaāga vereri moḡo āgari, taravatu.” ⁵Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

Āgima boso tarimana

Mataio 12:9-14; Mareko 3:1-6

⁶Ma Sabadi tai Iesu rubu ai eraka-toḡato, benamo evevaāga-ribato-āgoi. Monai tarima ta tu āgimana aroribana tu ebosoto. ⁷Taravatu āgevevaāgra-riba iaḡiato-āgoi tarimari e Farisea tarimari na tu āgia āgegita-taḡoato-āgoi, mai Sabadi ai bevevaāga-namoni ba asīgi, korana beḡene samania āgana. ⁸Senāgina Iesu na āgia kara āgetuāgamaāgīato-āgoi tu eribaiato, benamo mo

tarima ġimana boso ekiraiato, ekirato, "Noruġa-vaisi, mainai noma ruġa." Benamo eruġa-vaisito, ea ruġato. ⁹Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Nadanaġimi roġo, taravatu nuġanai aīga tu namo, Sabadi ai veiġa namori veiveiri namo ba veiġa rakavari sini veiri? Tana vevaġa-maġuri ba tana vaġivaġi?" ¹⁰Eboġe-ġeġeraġito, mabarari eġitarito, benamo mo tarima ekiraiato, ekirato, "ġimamu notuġu-rorogotoa." Ĝimana etuġu-rorogotoato, benamo enamoto ġimana reke ta kavana.

¹¹Senaġina ġia tu ġebaru-rakavato, benamo tauġeri fakari ai moġo ġeguruġa-vegogoto Iesu kamasi ta beġene veia ġana.

Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eġabi-hidirito

Mataio 10:1-4; Mareko 3:13-19

¹²Mo ġaro tai Iesu ġoro ta tuġuna ġana evaraġeto ġuriġuri, benamo mo boġi vinubana Barau ġenai eġauġauto. ¹³Elaġanito, ġena mero ekeavegogorito, benamo gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito, arari evatorito, apostolo. ¹⁴Simona, arana ta tu Petero, ma tarina Anduru; e Iakobo (o Iames), e Ioane, e Filipo, e Batolomeo, ¹⁵e Mataio, e Tomasi; e Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; e Simona, Selote tarimana; ¹⁶e Iudas, Iakobo (o Iames) natuna; ema Iudas Isakariota, Iesu berevaiani tarimana.

Iesu evevaġa-ribato e keve evaġa-namorito

Mataio 4:24-25; Mareko 3:7-12

¹⁷Ġia ġesi ġoro na ġeseiriġoto tano faiaranai, benamo Iesu ema ruġatarito. Ĝia ġenai riba ġeġabito-ġoi tarimari ġutuma ema tarimarima ġutuma lelevaġiri maki Iudea ema Ierusalema na ġeiaġomato, Taia konena na e Sidono konena na ġeiaġomato, ¹⁸ġia beġene seġaġia uranai ema ġeri keve bene vaġa-namori ġana. Iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari maki evaġa-namorito. ¹⁹Benamo tarimarima mabarari ġeurato-ġoi Iesu beġene ġabi-karaia, korana tu seġuka ġia ġenana eiaġomato-ġoi, benamo tarimarima mabarari ġeri keve ġenamoto-ġoi.

Deikara beġene iaku e deikara ġeri ai tu rakava

Mataio 5:1-12

²⁰Iesu eboġeboġeto, benamo eboġe-iaġoto ġena mero eġitarito vau ekirato:

"Gara veġubu tu ġoiaku,

korana Barau ġena Basileia tu ġomi ġemi.

²¹Ġomi deidei toma ġevitomini tu boġono iaku,

korana ġomi roġo boġo ġani-maseni bene.

Ġomi deidei toma ġotaġi-taġini tu boġono iaku,

korana boġo rikini bene.

²²Boġono verere bema tarima na beġe baru-vinimini, beġe kira-fitogamini, beġe rori-toremini, ema arami beġe vaġa-rakavarini

Tarimarima Natuna dainai. ²³Mōgeri bēe gorani ġaronai bōono iaku e bōono buri-vaisi ma vereremi ġesi, korana davami tu asikeikeina gubai. Korana ġia seneri na maki peroveta tarimari mōgesi ġeveirito.

²⁴ Senaġina ġomi ma ġemi
farefare ġutuma tarimami
vetuġami kika,
korana vaġa-iakumi farefareri tu varau ġoġabito bene.

²⁵ Toma ġoġani-maseni tarimami,
vetuġami,
korana bēea vitomini.
Toma ġorikini tarimami,
vetuġami kika,
korana nuġami bēea metoni
e bōo taġini.

²⁶ Tarimarima na ġekiraġi-varaġe varāġemini tarimami, vetuġami, korana seneri na maki peroveta tarimari ġofaġofari tu maniġesi ġevaġa-raġerito.”

Ĝevaġa-rakavamini tarimari bōono ura-viniri
Mataio 5:38-48

²⁷“Senaġina au ġoseġaġiguni tarimami akiramini: Ĝebaru-vinimini tarimari bōono ura-viniri, ġevaġa-rakavamini tarimari veiġa namori bōono vei-viniri. ²⁸ Ĝekira-rakavamini tarimari bōono vaġa-namori ema veiġa rakavari ġevei-vinimini tarimari ġeri bōono ġuriġuri. ²⁹ Bema tarima ta na taġomu tavi ta beforoani nai, taġomu reke ta maki bono vinia. Tarima ta na ġemu koudi beġabiani nai, sedi maki asi bono ġabitaria, bene ġabia. ³⁰ Ĝemu ai bēe noġinoġini tarimari bono viniri ema deikara na ġemu dagara ta beġabi-rakaiani, ġabiġoina guruġana asi bono vei. ³¹ Kara ourani tarimarima na ġemu ai beġene veia veiġana, ġia ġeri ai maki mo veiġa bono veia.

³² Bema ġoura-vinirini tarimari tu ġomi ġeura-vinimini tarimari mōgo nai, ġomi ġemi namo tu kara? Rakava tarimari maki ġeura-vinirini tarimari mōgo ġeura-vinirini. ³³ O bema veiġa namori ġemi ai ġeveini tarimari mōgo veiġa namori ġovei-vinirini, ġomi ġemi namo tu kara? Rakava tarimari maki mani veiġa sebona ġeveiani. ³⁴ O bema ma bēe vini-ġoimini tarimari mōgo ġovinirini, ġomi ġemi namo tu kara? Rakava tarimari na maki tarima ġevinirini, murinai tu mabarari ma beġene dava-ġoři ġetoni. ³⁵ Senaġina ġebaru-vinimini ema ġevaġa-rakavamini tarimari bōono ura-viniri, veiġa namori ġeri ai bōono vei, bōono viniri, a tuġu vaġa-voi tuġamagina asi bōono vei. Benamo davami beġene barego, ema Iaru-korokoro Barauna natunai bōono iaġo, korana tu ġia na asi ġevaġa-namoani tarimari e vei-rakava tarimari evaġa-

namorini. ³⁶Boğono vevetuḡa-ḡwa, ḡomi Tamami evevetuḡa-ḡwani kavana.”

Nuḡami ai tarimarima asi boḡono vaḡa-rakavari
Mataio 7:1-5

³⁷“Nuḡami ai tarimarima asi boḡono kira-kererer. Moḡesi tu Barau na maki asi bekiraḡimini ḡomi tu kerere. Rakava voina tarimarima ḡeri ai asi boḡono kiraḡi-kaua, benamo Barau na rakava voina ḡemi ai asi bekiraḡi-kauani. Rakava boḡono tuḡamaḡi-fitoḡaia, be Barau na maki ḡemi rakava bene tuḡamaḡi-fitoḡari. ³⁸Boḡono vini, be Barau na maki bene vinimi, ḡutumari bene dori-riḡori, bene kora-vegogori, bene vonufokafoka, bene ḡigīḡi-ſeḡi, bene bubu-riḡoа ḡemi ai. Korana aīgesi ḡomi ḡovinini, Barau na maki moḡesi bevinimini.”

³⁹Iesu na barabore ta ma ekira-vararito, ekirato, “Mata-bubu tarimana na mata-bubu tarimana ta beḡori-kauani riba ba? Ba tauri ruarua koufai beḡea keto-ḡurani? ⁴⁰Riba vetau merona na evaḡa-ribaiani tarimana asi bevanaḡiani, senaḡina ḡena sikuli bevaḡa-koriani vau, evaḡa-ribaiani tarimana ḡesi beḡe ilailani.

⁴¹Kara dainai tarikakamu matanai libika oḡitaiani, senaḡi ḡoi matamu ai ḡau tubina tu asi otuḡamaḡjani. ⁴²Kamara dabari ḡoi tarikakamu okiraiani, okirani, ‘Gata, au na roḡo matamu ai libika nakokia,’ senaḡina ḡoi tauḡemu matamu ai ḡau tubina tu asi oḡitaiani? Ḇofaḡofa tarimamu, guine tu ḡoi matamu ai ḡau tubina nokoki-vaḡia roḡo, benamo boboḡeboḡe-ginikauni vau, tarikakamu matanai libika bono kokia.”

Ḡau ta ḡwaḡwana
Mataio 7:16-20; 12:33-35

⁴³“Ḡau namona beḡwani ḡwaḡwana tu dia rakava, ema ḡau rakavana beḡwani ḡwaḡwana tu dia namo. ⁴⁴Ḡau mabarari tu ḡwari ai bita ribani. Figi ḡwari maki ḡau ma giniginiri ḡerina asi ḡebokoni, ema vine ḡwari (o grapes) ḡauḡa ḡiniginiri ḡeri ai asi ḡebokoni. ⁴⁵Tarima namona na dagara namori nuḡanai evaḡa-vegogorini dagarari bevaḡa-raka-rosirini. Tarima rakavana na dagara asi namori nuḡanai evaḡa-vegogorini dagarari bevaḡa-raka-rosirini. Korana tarima tu nuḡana na kara eiaḡomani murunai ekiraḡirini.”

Numa ḡeragani tarimari ruarua
Mataio 7:24-27

⁴⁶“Karase nai au ḡokiraḡiguni, ḡokirani, ‘Vereḡauka, Vereḡauka,’ nuḡanai au aguruḡāni veiḡari tu asi ḡoveirini? ⁴⁷Navāḡa-ribami, deikara au ḡegu ai eiaḡomani, au ḡegu guruḡa ema seḡaḡini ma veiḡari eveirini tu kamasi. ⁴⁸Gia tu tarima ta ḡena numa eragaiato kavana. Guri ekwa-

variō kwaregaiato, ema fore iatanai evaġa-rugaiato, benamo ġabata baregonā eragato, mo numa edoriato, senaġi asi eketoto, korana fore iatanai eragaiato nai. ⁴⁹A tarima ta au ġegu guruġa eseġaġirini, senaġi veiġari tu asi eveirini, ġia tu numa eragaiato nai, tano moirana iatanai moġo evaġa-rugaiato, ġabata na mo numa edoriato nai, eketo-tarito, benamo eġwa-rovorovoato.”

Roma vetari verena ġena vetuġunaġi merona

7 ¹Iesu na moġeri guruġa mabarari tarimarima ġoirari ai ekiraġi-ġosirito vau, Kaperanauma vanuġanai eraka-toġato. ²Monai Roma vetari verena ta etanuto-ġoi. Ĝena vetuġunaġi merona, euravini-baregoato-ġoi merona, ekeve-rakavato, dori emaseto-ġoi. ³Vetari verena na Iesu varina eseġaġiato, benamo Iuda tarima baregori kota etuġu-iägorito, Iesu beġene noġia, bene iägħoma, ġena vetuġunaġi merona benema vaġa-namoa. ⁴Benamo Iesu ġenai ġeiaġoto, ma nuġari mabarari ġesi ġenoġiato, ġekirato, “Mai vetari verena tu tarima namona naima bono vaġa-kavaia. ⁵Korana ġia na ġita besera eura-vinirini, ema ġai ġema rubu maki ġia na eragaiato.”

⁶Iesu ġia ġesi ġeiaġoto. Numa ġeraka-kavinaġiato-ġoi nai, vetari verena na ġatana kota etuġu-iägorito Iesu ġoirana ġana, benamo vetari verena ġena guruġa Iesu ġekira-varaiato, ġekirato, “Vereġauka, asi novekwaragi, au tu asi ilaila, ġoi ġegu numai boraġekauni. ⁷Au maki asi ilaila, ġoi ġemu ai baiaġosini. Senaġi ġoi noguruġa moġo, benamo au ġegu vetuġunaġi merona benamoni. ⁸Au maki tarima kota ġeri veġitaġau gabureri ai ema vetari tarimari o soldia tu au gaburegu ai. Au na ta bakiraiani, ‘Norakal’ benamo berakani, ma ta bakiraiani, ‘Noiaġoma!’ benamo beiaġomani. Ema au ġegu vetuġunaġi merona bakiraiani, ‘Maiġa novejal’ benamo beveiani.”

⁹Iesu na mai guruġa eseġaġiato nai, eġaba-rakavato, eruġa-kureto, ġia murinai ġerakato tarimari ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na ġomi akiramini, veġabidada ma iġiesi kavana Isaraela nuġanai asi adoġariato.”

¹⁰Benamo vetari verena na etuġurito tarimari ma ġeġenogħo ġia ġena numa ġana. Keve merona ġedogħariato, ġena keve varau ekorito.

Iesu na vabu ta natuna mase na evaġa-maġuri-ġenoġoato

¹¹Moġa murinai Iesu tu vanuġa ta ġana eiaġoto arana Nain. Ĝena mero ema tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ġeiaġoto. ¹²Vanuġa nuġanai roġosi ġene raka-toġa nuġanai, mase ta vanuġa nuġana na ġeġwa-rosiato-ġoi. Vabu ta natuna merona ġora ġereġa emaseto. Vanuġa tarimari ġutuma na vabu ġekavaiato. ¹³Iesu na mo vabu eġitaiato, benamo evetuġaiato, ekiraiato, ekirato, “Asi notaġi.” ¹⁴Benamo Iesu eraka-

kavi-iağoto, mase mauğana eğabi-karaiato. Mauğā ġeġwaiato tarimari ġeruğā-tarito. Benamo Iesu ekirato, “Mero futua, akiramuni, novarigisi!”
 15 Benamo etanu-vaisito, eguruğato. Moğā murinai Iesu na ġia sinana ma evini-ġenogojato.

16 Mabarari gari na evaġa-vonurito. Barau ġevaġa-raġeato, ġekirato, “Peroveta tarimana barana ta ġita fakarai bema fofori!” ema, “Barau na ġena bese tarimari benema vaġa-kavari ġana beiaġoma!”

17 Benamo mai veiġa varina Iudea mabarani ema Iudea sevina vanuġari mabarari ai ġefiu-rovorovoato.

Iesu ma Ioane Babatiso

Mataio 11:2-19

18 Ioane ġena mero na mai dagara mabarari ġeġorato dagarari ġekira-varaiato. Benamo Ioane na ġena mero ruarua ekearito, 19 etuġurito Vereġauka ġenai, ġene danaġia, “Ioane na ekiraġiato, beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?”

20 Tauri ruarua Iesu ġenai ġeraġasito, benamo ġekirato, “Ioane Babatiso na betuġuma, bekira, ‘Gia na ekiraġiato beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?’”

21 Mo aoa ai Iesu na tarimaria ġutuma evaġa-namorito, keve tarimari, midigu ġeġanito-ġoi tarimari, iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari. Mata-bubu tarimari ġutuma maki matari evaġa-iaġarito.

22 Benamo Iesu na tauri ruarua evaġa-veserito, ekirato, “Goġenoġoi, ġomi na boġo ġitari e boġo seġaġiri veiġari Ioane boġono kira-varaia: Mata-bubu tarimari ġeboġeboġeni, kwaku rakava tarimari ġerakani, lepera tarimari ġenamoni, seġa-bubu tarimari ġesęġaġagini, mase tarimari ġevarigisi-ġenogojni, ema asi ġeri-ġari tarimari ġeri ai Vari Namona eġobata-vinirini. 23 Gena veġabidadama au ġegu ai asi beraga-kwaneani tarimana tu eiakuni!”

24 Ioane ġena vetuġunaġi tarimari ġerakato vau, Iesu na ġevegogoto tarimari evaġa-guruġarito, Ioane varina ġeri ekiraġiato, ekirato, “Kara boġono ġitaia ġana tano fakana ġana ġoiaġoto? Gobu iavara na ekwari-ġareva ġarevaiani ġitaġitana ġoiaġoto? 25 Kara boġono ġitaia ġana ġoiaġoto? Dabuġa namona eveiani tarimana ġitaġitana ġoiaġoto? Asigina, dabuġa namori ġevevirini tarimari ema ġaniġani namori ġeġanirini tarimari tu vere tarimari ġeri numai ġetanuni! 26 Be, kara boġono ġitaia ġana ġoiaġoto? Peroveta tarimana dainai? Aba! Akiramini, ġoġitaiato tarimana tu peroveta tarimari mabarari evanaġirini. 27 Ioane varina Buka Veāġai maiġesi etoreato, Barau ekirato,

‘Au na ġegu vetuġunaġi tarimana tu batuġu-guineani,
 ġemu dabara ġoġramu ai
 vaġa-maġatana.’”

²⁸ Iesu ma ekirato, “Akiramini, mai tanobarai beğe mağuri tarimari mabarari fakari ai ta na Ioane asi bevanağiani. Senağı Barau ġena Basileia nuğanai gabi tarimana na Ioane tu evanağiani.”

²⁹ Tarimarima mabarari ema takesi gogo tarimari maki mai guruğā ġeseğägiato nai, ġia na Barau ġena dabara ġevağā-moğoniato, Ioane ġena babatiso ġegäbiato. ³⁰ Senağı Farisea tarimari e taravatu ġevevağā-riba iağianto-ġoi tarimari na Barau ġena vevağā-mağuri dabarana ġia ġeri ai ġetugamağī-fitogäiato. Ioane ġena babatiso ġia ġeri ai asi ġegäbi-rağeato.

³¹ “Toma ġuru tarimari tu deikarari ġesi bana vağā-ilailari? Ĝia tu kamasi? ³² Ĝia tu noğā mero keiri kavana, vanuğā ġatamanai ġetanu>tagoni, ġeġereni, tavi ta merori na tavi tai ġekeea-vinirini, ġekirani,

‘Ĝai tu veğarağō vererenai gita ġalauto-ġoi ġomi ġemi, senağı ġomi tu asi ġobarato-ġoi! Ĝai tu mase mariri ġaġabito-ġoi, senağı ġomi tu asi ġotaġito-ġoi!’

³³ Korana tu Ioane Babatiso eiaġomato, eġani-veağato ema vine nanuna asi eniuato. Benamo ġomi ġokirani, ‘Ĝia tu iauka rakavana na eborogiato,’ ġotonni. ³⁴ Tarimarima Natuna eiaġomato, ġia tu ġaniğani ta asi eruğāiani. Benamo ġomi ġokirani, ‘Ĝia tu boğeka tarimana ema vine nanuna eniu-ğutumani tarimana, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġatarī,’ ġotonni. ³⁵ Senağı Barau ġena iaunega ġegäbi-rağeani tarimari na Barau ġena iaunega ġevağā-moğoniani.”

Iesu tu Simona, Farisea tarimana, ġena numai

³⁶ Farisea tarimana ta na Iesu enoġiato, beğene ġaniğani-vegogo etato. Benamo Iesu eiaġoto ġena numa ġana, ġaniğani gabunai etanu-tarito.

³⁷ Mo vanuğai vavine ta etanuto-ġoi, ġia tu mata-borağā vavinena. Ĝia eseğägi, Iesu tu Farisea tarimana ġena numai eġaniğanito-ġoi, benamo fore kavabuna namona, alabasta forena na ġeveiato kavabuna, nuğanai tu muramura ma bonana namona eġabi-kauato, ³⁸ eiaġoto Iesu murinai eritoġo-tarito, kwakuna koranai etağī-rakavato, benamo matana nanuna na Iesu kwakuna evağā-nufarito. Benamo ġwina na ma edau-kaukaurito, kwakuna everauato, muramura ma bonana namona kwakunai ebubuato.

³⁹ Farisea tarimana na, mo veiğā eġitaiato nai, ġia nuğanai maiğesi etuğamağīto, “Mai tau bema moğoni peroveta tarimana nai tu, ġia bere riba, ġia eġabi-karaiani vavinena tu deikara. Ĝia bere riba, mo vavine tu mata-borağā vavinena!”

⁴⁰ Benamo Iesu na ġia evağā-guruğaiato, ekirato, “Simona, au tu ma ġegu guruğā ġoi ġemu ai.” Simona ekirato, “Vevağā-riba taumu, noguruğā, be naseğägi.”

⁴¹ Iesu ekirato, “Tarima ruarua na moni evinito-ġoi tarimana ġenai moni ġegäbi-toreto. Tarima ta na silva moniri sinau imaima (500) eġabi-torerito, ma ta na tu silva moniri gabana imaima (50) eġabi-torerito.

⁴² Senaġi mai tarima ruarua na ġeri ġabitore vaġa-ġenoġoina tu gwaġiġi rakava nai, moni evinito-ġoi tarimana na ġeri ġabitore etuġamaġi-fitoġaiato moġo. Dei na mo tarima euravini-baregoato?"

⁴³ Simona evaġa-veseto, ekirato, "Au atuġamaġini tu, eġabitore-baregħoto tarimana." Iesu ekirato, "Oi, ġemu vaġa-vese tu maoro." ⁴⁴ Moġa murinai Iesu etanu-kureto, vavine eġoiraiato vau, Simona ekiraiato, ekirato, "Mai vavine oġitaian? Au ġoi ġemu numai bama raġekau nai, kwakugu ġuriġi-ġuriġina nanuna ta' asi boġwa-iaġomaia, a mai vavine na tu matana gorana na au kwakugu begħuriġa vau, ġwina na bedau-kaukauri. ⁴⁵ Goi na ġita ġera veġabiraġe veraunai au asi boġabi-raġegu, a mai vavine oġitaian, roġosi bene doko au kwakugu roġo everauani. ⁴⁶ Goi na debagu ai diġa ta' asi bobubua, a ġia tu au kwakugu muramura ma bonana namona na bevaġa-fari vekoraġiri. ⁴⁷ Moġa lorinai au na ġo akiramuni, ġena rakava ġutuma, senaġi Barau na varau betuġamaġi-fitoġari. Moġa lorinai ġena veuravini tu barego. A ġena rakava koturi moġo etuġamaġi-fitoġarito tarimana tu ġena veuravini maki asi barego."

⁴⁸ Benamo Iesu na mai vavine ekiraiato, ekirato, "ġemu rakava varau bama tuġamaġi-fitoġari."

⁴⁹ Ĝia ġesi ġegħaniġani-vegħogħoto tarimari ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, "Mai tu kamara tarima, be ġia na tarima ġeri rakava maki etuġamaġi-fitoġarini etoni?"

⁵⁰ Senaġi Iesu na vavine ma evaġa-guruġaiato, ekirato, "ġemu veġabidadamna na varau bevaġa-maġurimu. Maivau noiaġo ma nuġa namomu ġesi."

Vavine kota Iesu ġesi ġeiaġoto

8 ¹ Moġa murinai Iesu na vanuġa barari e vanuġa keiri eiaġo-vinirito-ġoi, Barau ġena Basileia Varina Namona eġobata-iaġiato-ġoi. Ĝena mero gabanana ruarua (12) ġia ġekavaiato. ² Vavine kota maki ġia ġesi ġeiaġoto. Iesu na iauka rakavari mo vavine ġerina elai-vaġirito ema ġeri keve evaġa-namorito. Ta tu Maria, arana ġevvato Magadala vanuġana vavinena. Mai tu iauka rakavari imaima ruarua (7) ġia ġenana elai-vaġirito vavinena. ³ Ma ta tu Ioana, Kusa ġaraġona. Kusa tu Heroda ġena farefare eġita-ġaурito-ġoi tarimana ta. Ta tu Susana ema vavine vovoka maki. Moġeri vavine na Iesu ma ġena mero ġeri farefare na ġevaġa-kavarito.

Barabore - Iaraġa tarimana widi ġueri evaroto Mataio 13:1-9; Mareko 4:1-9

⁴ Tarimarima ġutuma bara ġeveġegħoto, vanuġa mabarari na Iesu ġenai ġeiaġoto. Benamo ġia na ġeri barabore ta' ekiraġiato, ekirato,

⁵ "Iaraġa tarimana vamoka ġana eiaġoto, ġena widi ġueri bene fiu-rovorovori ġana. Efiurito-ġoi nai, kota dabbarai ġeketoto. Benamo

tarimarima na ġefana-veġonurito ema guba manuri na ġeġanirito.

⁶Kotari tu fore tanonai ġeketoto. Ġetubuto, senaġi asikauna ġemaraito, korana tano tu asi nanuna nai. ⁷Kotari tu ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġeketoto. Benamo ġauġa ġiniġiniri ġesi ġetubu-sebonato, senaġi varovaro dagarari ġetuturarito nai ġemaseto. ⁸Kotari tu tano namonai ġeketoto. Benamo ġetubu-ginikauto, ġeġwato, tata ġwana sinau ta (100).” Benamo Iesu garona evaġa-baregoato, ekirato, “Ma seġana tarimana bene seġaġi.”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraġirito

Mataio 13:10-17; Mareko 4:10-12

⁹Ġena mero na Iesu ġedanaġiato mo barabore anina tu kara. ¹⁰Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Barau ġena Basileia guruġari vekuretoġari ġemi ai evaġa-foforirini, senaġi mabarari tu barabore ai avaġa-guruġarini, beġene ġita, senaġi anina asi beġene ribaia, beġene seġaġi, senaġi asi beġene tuġamaġi-fakaia.”

Widi ġueri baraborena anina

Mataio 13:18-23; Mareko 4:13-20

¹¹Mai barabore anina tu maiġa: Widi ġueri tu Barau ġena guruġa.

¹²Dabarai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani. Senaġi Satani eiaġomani, Barau ġena guruġa ġia nuġari na eġabi-vaġirini, Vari Namona beġe vaġa-moġoniani e beġe maġurini garina. ¹³Tano ma forenai widi ġueri ġeketoto tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani e ma iakuri ġesi ġeġabi-raġeani. Senaġi ġia tu noġa tarima asi lamuri kavana. Nega-kotuna moġi Barau ġena guruġa ġekorana-iaġiani, senaġi veribaġani beraġasini nai, beġe ketoni. ¹⁴Ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, senaġi ġetuġamaġi-ġutumani, tanobara farefareri ġetuġamaġi-gogo gogorini ema tanobara ġena maġuri iakuri na Vari Namona elau-tariani. Moġa lorinai ġwaġwa namori asi ġeġorani.

¹⁵Senaġi tano namonai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, ma nuġari namori e ma manauri ġesi ġeġabi-raġeani, ġeġabi-tariani mo, ġwaġwa namori ġeġorani.

Lamefa toretorena gabuna

Mareko 4:21-25

¹⁶“Tarima ta lamefa begabuani nai tu, dia ġuro na beġoġoi-tariani o fata gaburenai betoreani. Asiġina, ġia tu lamefa toretorena fatanai betore-kauani. Benamo tarima beġe raġekauni nai, mabarari na mama beġene ġitaia ġana.

¹⁷Vekuretoġa dagarari mabarari beġe foforini, veġuni guruġari beġe ribani e beġe kiraġi-foforirini.

18 Moğā lorinai ġoseġaġirini guruġari loriri boġono toreri. Korana ma ġena seġaġi tarimana Barau na riba e tuġamaġi-faka beviniani, asi ġena seġaġi tarimana, ġia etuġa-maġini ma ġena tuġamaġi-faka, senaġi ġena tuġamaġi-faka aiġesi misina maki beġabi-vaġjani.”

Iesu sinana ema tarina merori
Mataio 12:46-50; Mareko 3:31-35

19 Iesu sinana ema tarina merori ġia ġenai ġeiaġoto, senaġi tarimarima ġutuma nai, asi ġeri dabara Iesu ġenai beġe raka-kavini. **20** Tarima ta na Iesu ekira-varaiato, ekirato, “Goi sinamu ema tarimu tu murikai ġeruġatagoni, ġoi ġevedetaumuni.” **21** Benamo Iesu na mabarari ekirarito, “Barau ġena guruġa ġeseġaġirini e ġeveirini tħarġi tu au sinagu ema au tarigu.”

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ġoирito
Mataio 8:23-27; Mareko 4:35-41

22 Ĝaro ta Iesu ma ġena mero ġesi ġasi ai ġeraġekauto, benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Siveġasi-vanaġi, kou mo rekena ġana.” Benamo ġeiaġoto. **23** Ĝeiaġoto-ġoi nuġanai, Iesu egħena-masetto. Benamo iavara asikei kou ai eraġasito, benamo ureure ġasi nuġanai ġevebubu-ġurato nai, ġasi dori eburuto. **24** Benamo ġena mero Iesu ġenai ġeiaġoto, ġevaġoato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu o, vevaġa-riba taumu o, ġita tu mai taburuni!” Iesu evariġisito, iavara e ureure ekira-ġoирito, benamo ġedokoto, ġemeġomeġo-tarito. **25** Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Gomi ġemi veġabidada tu ainai?” Ĝia ġegarito e ġeġabarakavato nai, tauġeri mo ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Mai tarima tu dei? Ĝia na iavara e ureure evaġa-guruġarito nai, garona ġeġeġaġiani!”

Iesu na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana evaġa-namoato
Mataio 8:28-34; Mareko 5:1-20

26 Monana Iesu ma ġena mero ġeiaġoto, Gerasa (o Gadara) tħarġi ġeri gabu ai ġeraġasito, Galilea tavi ta kefonai. **27** Iesu ġasi na eraka-riġoto nuġanai, iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana ta eiaġomato Iesu ġenai. Gia tu mo vanuġa tarimana. Kai-veġata asi dabuġana etanuto-ġoi, dia numai, senaġi gara gabuna fore kouġari ai. **28** Ĝia na Iesu eġitaiato nai, ekoġo-fouto, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito, ekirato, “Iesu o, ġoi Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ġegu ai noveia otoni? Anoġimuni, asi bono vaġa-midigu midigug!” **29** Ĝia moġesi ekirato, korana Iesu na iauka rakavana evaġa-guruġaiato, mo tarima ġenana neraka-vaġi. Nega ġutuma iauka rakavana na eġabiatu-ġoi, kwakuna e ġimana seini na ġebarurito-ġoi, senaġi seini edabu-ġuturito-ġoi, benamo iauka rakavana na tano fakana ġana eġwa-iaġoato-ġoi.

³⁰Iesu na edanağiatu, ekirato, “Goi aramu tu deikara?” Gia na evağavezeato, ekirato, “Au aragu tu ‘Gutuma,’ ” korana iauka rakavari vovoka na ġeboroğiatu nai. ³¹Benamo iauka rakavari na Iesu ġenoğiatu-ġoi, guri variġo kwareğana ġana asi bene tuġu-iaġori. (Mo tu iauka rakavari ġeri dibura gabuna).

³²Monai bai serina tu ġoro gabakanai ġedokadokato-ġoi. Moġa lorinai iauka rakavari na Iesu ġenoğiatu, bai nuġari ai ġeraka-toġa, ġetato. Benamo Iesu na ekirarito, “Be, ġoiaġo!” ³³Benamo iauka rakavari mo tarima ġenana ġeraka-vaġito, bai ġeri ai ġeraka-toġato. Benamo moġeri bai ġegwa-bubu-lausiato, lalaga na ġekokosi-friġoto, kou ai ġevebora-maseto.

³⁴Bai ġitaġauri tarimari na kara egorato dagarana ġeġitaiato, benamo ġeragato, mo vari ġea fiuato vanuġa baranai e vanuġa keiri ai. ³⁵Tarimrima ġeġoto-iaġoto, kara egorato dagarana ġea ġitaia ġana. Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġia na mo tarima, iauka rakavari vovoka ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana, ġedoġariato, Iesu kwakuna koranai etanu-taġoto-ġoi ma dabuġana e ġena tuġamaġi maki maoro. Benamo ġia mabarari ġegarito. ³⁶Mo veiġa ġeġitaiato tarimari na iauka rakavari na ġeboroğiatu tarimana kamasi enamoto varina tarimrima ġekira-vararito. ³⁷Benamo Gerasa tano tarimari mabarari na Iesu ġenoğiatu, neraga-kwaneri ġetato, korana ġegari-rakavato nai. Moġa lorinai Iesu ġasi ai eraġekauto, ma eġenogħito. ³⁸Iauka rakavari ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana na enoġiatu, Iesu ġesi bene iaġo etato. Senaġi Iesu na etuġu-ġenogħio, ekirato, ³⁹“Noġenogħoi ġemu numa ġana. Barau na ġoi ġemu ai beveia veiġana tarimrima bono kira-vararito.” Benamo ġia eiaġoto, ġena vanuġa tarimari mabarari Iesu ġena veiġa ġia ġenai ġeġorato eġobata-iaġirito.

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito

Mataio 9:18-26; Mareko 5:21-43

⁴⁰Iesu kou mo reke na ma eġenogħito nai, tarimrima ġutuma na ġeġabi-raġeato ma iakuri ġesi, korana mabarari na Iesu ġevaġa-nogħiato-ġoi. ⁴¹Benamo tau ta arana Iairo, rubu ġitaġauna tarimana, Iesu ġenai eiaġoto, kwakuna koranai evetui-tarito, enoġiato, ġena numa ġana ġeiaġo etato, ⁴²korana ġia natuna kekenina, ġora ġereġa, dori emaseto-ġoi nai. Ĝena laġani tu gabanana ruarua (12).

Iesu eiaġoto-ġoi nuġanai, tarimrima ġutuma na ġeraka-vebibi vebibiatu-ġoi. ⁴³Moġa nuġanai vavine ta, ġena keve tu rara kevena; laġani gabanana ruarua (12) ekeve-iaġiato. Gia na ġena farefare e moni mabarari evaġa-koririto doketa ġeri ai ġena keve beġene vaġa-namoġ ġana. Senaġi ta na asi evaġa-namoġ. ⁴⁴Tarimrima ġutuma muriri ai vau evelbibi-toġato, ma tavi ta na ea rakkrosito mo, Iesu sevinai ea raġasito. Iesu ġena dabuġa dudunai eveġabikauto. Benamo vaġa-sebo ġena rara kevena ekorito. ⁴⁵Iesu evedanaġito, ekirato,

“Dei na au beğabi-karagu?” Mabarari ġevekira-ġuniġauto, ġekirato, “Au tu asīgi.” Benamo Petero ekirato, “Vevaġa-riba taumu, tarimarima oġitarini, ġekou-ġeġerāġimuni ema ġeraka-vebebesi vebebesini.”⁴⁶ Senaġi Iesu ekirato, “Ta na au beğabi-karagu, korana au ribagu, seġuka au ġeguna varau berakavaġi.”⁴⁷ Mai vavine varau eribato, ġia asi ġena vekuretoġa dabarana, benamo ma ġogo-ġogoġona ġesi eiaġoto, Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, Iesu kara dainai eġabi-karaiato ema ġena keve vaġa-sebo ekorito varina ekiraġi-foforirito tarimarima ġoirari ai.⁴⁸ Benamo Iesu na ekraiato, ekirato, “Natugu, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu. Be, ma nuġa namomu ġesi noiāgo.”

⁴⁹ Iesu roġo mo egurūġato-ġoi nuġanai, tarima ta rubu ġitaġauna tauna Iairo ġena numa na eiaġomato, ekirato, “Natumu varau bemase. Vevaġa-riba tauna asi novāġa-vekwarāġia.”⁵⁰ Iesu na mo guruġa eseġaġiato nai, Iairo ekraiato, ekirato, “Asi bono gari, bono veġabidadama moġo, benamo ġia tu bemaġurini.”⁵¹ Iairo ġena numai eraġasito, benamo Iesu na tarimarima ekirarito, numai asi beğene raġekau, Petero, e Iakobo (o Iames), e Ioane, ema kekeni tamana ma sinana moġo.⁵² Mabarari tu ġetaġito-ġoi ema ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi nuġanai, Iesu ekirato, “Asi ġotaġi, kekeni tu asi bemase, ġia tu egenani moġo.”⁵³ Tarimarima na ġerikiriki-iaġiato, korana ġia ribari, kekeni tu emaseto.⁵⁴ Senaġi Iesu na kekeni ġimanaġi eġabito, evaġa-guruġiato, ekeato, “Natugu o, novariġisi!”⁵⁵ Benamo iaukana eġenōgoito, ma emaġurito, vaġa-sebo evariġisito. Iesu na ekirarito, kekeni beğene ġubua.⁵⁶ Ĝia tamana sinana ġeġaba-rakavato, senaġi Iesu na evaġa-naġirito, mai veiġa varina tarima ta asi beğene kira-varaia.

Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) etuġurito

9 ¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ekea-vegogorito, seġuka evinirito, iauka rakavari mabarari beğene lai-vaġiri, ema keve tarimari beğene vaġa-namori ġana. ² Benamo etuġurito, Barau ġena Basileia varina beğene ġobata-iaġia, ema keve tarimari beğene vaġa-namori. ³ Evaġa-guruġarito, ekirato, “ġemi iaġoiaġo ai kara ta asi boġono ġabi-kaua, togoi, dura, ġaniġani dagarari, moni, ema sedi ruarua maki asi boġono ġabi. ⁴ Beġe ġabi-raġemini numanai boġono tanu, bene iaġo mo, vanuġa boġono raga-kwanea. ⁵ Bema vanuġa tai asi beġe ġabi-raġemini nai, mo vanuġa boġono raga-kwanea, kwakumi kauri boġono kwari-ketoketori, ġia ġeri kira-sirivägi vaġa-moġoniri ġana.”

⁶ Iesu ġena mero ġerakato, vanuġa tata ġana ġeiaġoto, Vari Namona ġeġobata-iaġiato-ġoi ema keve tarimari ġevaġa-namorito-ġoi gabu mabarari ai.

Heroda ġena daradara

Mataio 14:1-2; Mareko 6:14-16

⁷ Heroda, Galilea tanona verena, Iesu varina eseġaġiato, benamo edaradara-rakavato, korana tarima kota ġekirato, Ioane Babatiso tu

mase na ma evariġisi-ġenoġoito. ⁸ Ma kota ġekirato, Elia efoforito. Ma kota ġekirato, peroveta tarimana guinena ta evariġisi-ġenoġoito, ġetato. ⁹ Senaġi Heroda ekirato, “Ioane debana tu au na abasi-ġutuato. Be, mai varina aseġaġiani tarimana tu dei?” Heroda eurato Iesu bene ġitaia.

Iesu na tarimarima daġara imaima (5,000) eġuburito
Mataio 14:13-21; Mareko 6:30-44; Ioane 6:1-13

¹⁰ Iesu ġena apostolo ma ġeġenoġoito, karakara ġeveirito veiġari variri Iesu ġekira-varaiato. Benamo Iesu na egori-ġerevaġirito, vanuġa ta arana Betesaida ġana egori-iagorito. ¹¹ Senaġi tarimarima na ġesegħagħirito nai, Iesu murina na ġerakato. Benamo Iesu na eġabi-raġerito, Barau ġena Basileia varina eġobata-vinirito ema keve tarimari evaġa-namorito.

¹² Ĝaro evariġoto-ġoi nuġanai, ġena mero gabanana ruarua (12) Iesu ġenai ġeiaġoto, ġekirato, “Mai tarimarima notuġuri, be kavinaġġi vanuġari ai ema vamoka vei tarimari ġeri tanu gaburi ai, ġari ġaniġani e ġena-gaburi ġea vetau, korana mai tu tano fakana nai.” ¹³ Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Gomi na ġaniġani ġoviniri.” Ĝia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Gai ġemai beredi tu imaima (5) ema maġani-kone ruarua (2) moġo. Ĝoi ourani ġai baġana iaġo, ġaniġani baġana voiri mai tarimarima ġutuma ġari?” ¹⁴ Korana tau mabarari tu 5,000 kavana.

Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Tarimarima ġovarerri doġoro ta gabana imaima (50), doġoro ta gabana imaima (50), benamo ġene tanutanu-tari.”

¹⁵ Iesu ekirato lorinai ġeveiato, tarimarima mabarari ġevaġa-tanutanu-taririto.

¹⁶ Moġa murinai Iesu na beredi imaima ema maġani-kone ruarua eġabirito, gubai egaga-raġeto, Barau evaġa-namoato vau, ebuki-ġutuġuturito ema ekini-misimisirito, benamo ġena mero evinirito beġene vareri. ¹⁷ Tarimarima na ġeġanirito nai, mabarari ġeġani-maseto. Gabivau Iesu ġena mero na ġaniġani kwari ġevaġa-vegogorito, boseġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito.

Petero na Iesu tu Kerisona ekiraġi
Mataio 16:13-19; Mareko 8:27-29

¹⁸ Ĝaro ta Iesu ġereġana eġuriġurito, ġena mero maki ġia ġesi. Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ġetoni au tu dei?” ¹⁹ Ĝia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Kota ġekirani ġoi tu Ioane Babatiso, ma kota tu Elia, ma kota tu peroveta tarimana guinena ta evariġisi-ġenoġoito.” ²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Senaġi ġomi tu kara ġotoni au tu dei?” Petero na evaġa-veseato, ekirato, “Ĝoi tu Barau ġena Keriso, ġia na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna.”

Iesu ġena mase ema variġisi-ġenoġoi ekiraġirito
Mataio 16:20-28; Mareko 8:30-9:1

²¹ Iesu na elauaġirito, ġia varina tarima ta asi beġene kira-varaia. ²² Ĝia ma ekirato, “Tarimarima Natuna midigu vovoka roġo beġanini.

Iuda vereri, e Rubu Veaāga vereri baregori, e taravatu ġevevaāga-riba iaġiani tarimari na beġe ruġaiani; ema beġe vaġi-maseani maki, senaġina ġaro vaġa-toitoinai vau mase na ma bevariġisi-ġenogoini.”

Maġuri guruġari o Iesu murinai raka

Mataio 10:33; 10:39; Ioane 12:25

²³ Iesu na ġia mabarari evaāga-guruġarito, ekirato, “Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauġena bene vekira-fitoġa, ġena satauro bene ġwaia ġaro mabarari ai, au murigu ai bene raka. ²⁴ Korana deikara ġena maġuri moġo lorina etoreani tarimana, ġena maġuri befitoġaiani. A deikara au daigu ai ġena maġuri befitoġaiani tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwaiani. ²⁵ Bema tarima ta na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġaiani, a ġia tauġena ġena maġuri bevaāga-rakavaiani, ġena namo tu kara ġia ġenai? ²⁶ Bema tarima ta na au ema ġegu guruġa maiakari na bemaiaġaiani nai tu, Tarimarima Natuna na maki ġia bemaiaġa-viniani ġena iaġomai, ma mamana marevana e seġuka baregona ġesi, Tamana ma aneru veaġari ġesi beġe iaġomani ġaronai. ²⁷ Moġoni akiramini, mainai ġeruġa-taġoni tarimari kota asi roġo beġe maseni, Barau ġena Basileia beġe ġitaiani.”

Iesu vetoġana eirauto

Mataio 17:1-13; Mareko 9:2-13

²⁸ Mai guruġa ekiraġi-ġosiato murinai, ġaro imaima toitoi (8) kavana ġevanaġito vau, Iesu na Petero, e Ioane, ema Iakobo (o Iames) eġabirito, ġoro ta ġana ġevaraġeto bene ġuriġuri ġana. ²⁹ Eġauġauto-ġoi nuġanai, ġia ġo irana vetoġana eirauto, ema ġena dabuġa ekuro-ġaroġaroto. ³⁰ Benamo tarima ruarua ġefoforito, Mose ma Elia, Iesu ġesi ġegħuruġa guruġato-ġoi. ³¹ Tauri ruarua ma marevari e mamari ġesi ġefoforito, Iesu ġesi ġegħuruġato, Ierusalemai bemaseni ġetato, Barau ġena ura ilailanai. ³² Petero ma karona ġegena-maseto, senaġi ma ġetataġato nai, Iesu ma marevana e mamana ġesi ġeġitaiato, ema ġia ġesi ġeruġa-taġoto tarimari maki ġeġita-rito. ³³ Tauri ruarua Iesu ġeraga-kwanea ġana nuġanai, Petero na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaāga-riba taumu, namo vedaura ġita tu maiġera, be mainai fouta toitoi ġaragari. Ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ta Elia ġena.” Ĝia asi ribana kara ekiraġiato.

³⁴ Ĝia roġo eguruġato-ġoi nai, magube na ema iauka-taririto. Magube na eġabi-ġaurito nai, ġia ġegarito. ³⁵ Garo ta magube nuġana na ekearosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, aġabi-hidiato tarimana, ġia boġono seġaġi-vinia!”

³⁶ Mo garo ekorito nai, Iesu ġereġana ġeġitaiato. Mai veiġa ġeġitarito dagarari, tarima ta asi ġekira-varaiato mo negai.

Iesu na iauka rakavana na eboroğiato merona evağ-a-namoato

Mataio 17:14-21; Mareko 9:14-29

³⁷Garo ta ekorito murinai, ġia tu ġoro na ġeraka-variğoto-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma lelevaġi ġesi ġeraka-veġoitaġoto. ³⁸Benamo tau ta ġutuma nuġari na ekea-fouto, ekirato, “Vevaġa-riba taumu o, anoġimuni, au natugu merona noma ġitaia. Mai tu au natugu sebona, ġora ġereġa. ³⁹Nega tari ai ġia tu iauka rakavana na eġabiani, benamo ekoġo-founi; tauġanina maki evaġa-ġogo-ġogoani, benamo bokana na kaburoburo ġeraka-rosini. Maiġesina evaġi-mase vanaġi-vanaġiani. ⁴⁰Ġoi ġemu mero banoġiri, ġelai-vaġia basi, senaġi ġia asi beġe ilaila.”

⁴¹Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asi veġabidadama ema kira-sirivägi ġuruna o! Ġaro vira au tu sevimi ai bana tanu? Ġaro vira bana vevaġa-gwaġiġi-vinimi?” Benamo Iesu na mo tau ekiraiato, ekirato, “Natumu noġori-iaġomaia.” ⁴²Mero eiaġomato-ġoi nai, iauka rakavana na tano ekwaragi-iaġiato, tauġanina evaġaġoġo-ġogoato. Senaġi Iesu na iauka rakavana ekira-ġoijato, mero evaġa-namoato, benamo tamana ma evini-ġenoġoijato. ⁴³Tarima mabarari ġeġaba-rakavato, korana Barau ġena seġuka ġeġitaiato nai.

Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġoijato

Mataio 17:22-23; Mareko 9:30-32

Tarimarima roġo Iesu ġena veiġa ġeġaba-iaġiato-ġoi nai, Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, ⁴⁴“Au na guruġa ta ġemi nakiraġia, be ġoseġaġi ema asi boġono tuġa-rekwaia. Tarimarima Natuna tu beġe revaiani vau tarimarima ġimari ai beġe toreani.” ⁴⁵Senaġi ġena mero na asi ġetuġamaġi-dogariato, Iesu tu kara ekiraġiato. Mo guruġa anina tu ġia ġeri ai vekuretoġa, asi beġene ribaia ġana, ema Iesu maki asi ġedanaġiato, korana ġegarito nai.

Deikara tu barego vedaura

Mataio 18:1-5; Mareko 9:33-37

⁴⁶Iesu ġena mero fakari ai vevane eġorato, korana tu ġekirato, dei tu barego vedaura ġia fakari ai. ⁴⁷Iesu varau eribato kara ġetuġamaġiato, moġa lorinai mero keina ta eġabiato, ġia sevinai evaġa-ruġa-tariato vau, ⁴⁸ekirarito, ekirato, “Dei na mai mero beġabi-raġeani au aragu ai, ġia na au beġabi-raġeguni. Bema tarima ta na au beġabi-raġeguni, etuġuguto Barauna maki beġabi-raġeani. Korana deikara ġomi na ġokira-fitogħaiani tarimana ġomi fakami ai, ġia tu barego vedaura.”

Iesu aranai nuğ-a-farevağ-i veiğ-a boruri eveirito tarimana
Mareko 9:38-40

⁴⁹ Ioane na Iesu evağ-a-guruğaiato, ekirato, “Vevağ-a-riba taumu, tarima ta ğagıtaiato, ȝoi aramu ai iauka rakavari elai-vağiriti-ȝoi, senağı ȝai na ȝakira-ȝoato, korana ȝia tu dia ȝita ȝesi tağauveini nai.”

⁵⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi boğono kira-ȝoia, korana deikara na ȝomi asi evağ-a-rakavamini tarimana tu ȝomi evağ-a-kavamini.”

Samaria tarimari kotari na Iesu asi ȝegabi-rağeato

⁵¹ Iesu guba ȝana bevarağeni ȝarona ekavinağ-iato-ȝoi nai, Ierusalema bene iaȝo-vinia, etato. ⁵² Benamo Iesu na vetuȝunağ-i tarimari etuȝu-guinerito, Samaria vanuğana tai ȝerağasito, Iesu ȝena totoğ-a gabuna ȝea vetauato. ⁵³ Senağı vanuğ-a tarimari na Iesu asi ȝegabi-rağeato, korana tu Ierusalema eiaȝo-viniato-ȝoi nai. ⁵⁴ Iesu ȝena mero Iakobo (o Iames) e Ioane mo veiğ-a ȝegitaiato, benamo ȝekirato, “Vereğauka, ȝoi ourani karava guba na bağana kirağia, bene mariȝo, bene vağ-a-rakavari?”

⁵⁵ Iesu eruğ-a-kureto, tauri ruarua ekira-ȝoirito. ⁵⁶ Benamo ȝia ma ȝerakato, vanuğ-a ta ȝana ȝeiağoto.

Iesu murinai beğene raka ȝetato tarimari
Mataio 8:19-22

⁵⁷ ȝia dabara na ȝeiağoto-ȝoi nai, tarima ta na Iesu evağ-a-guruğaiato, ekirato, “Gemu iaȝoiaȝ gaburi mabarari ai bana kavamu.” ⁵⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Boğ-a kwaivari ma ȝeri kouȝa, ema manu ma ȝeri nuȝi, senağı Tarimarima Natuna tu asi ȝena gena-gabuna.”

⁵⁹ Iesu na tarima ta ma evağ-a-guruğaiato, ekirato, “Murigu ai nomaraka.” Senağı mo tarima evağ-a-veseto, ekirato, “Vereğauka, asi roȝo, naȝenoȝoi, be tamagu roȝo naguria.” ⁶⁰ Iesu na evağ-a-veseato, ekirato, “Mani tu noiâgiri, mase tarimari (o Barau asi ȝekorana-iaȝiani tarimari) na ȝeri mase tauȝeri na beğene guriri. Senağı ȝoi tu noiâgo, Barau ȝena Basileia varina noa vari-fiua.”

⁶¹ Tarima ta na ma ekiraiato, ekirato, “Vereğauka, murimu ai naraka, senağı naiâgo roȝo, ȝegu numa tarimari ȝesi ȝaveğabi-tuȝu.” ⁶² Iesu na evağ-a-veseato, ekirato, “Tarima ta efokafokani nai, murina ȝana ma eboȝe-ȝenoȝoini, ȝia tu asi ilaila Barau ȝena Basileia beğabiani.”

**Iesu na tarima gabana imaima ema gabana
ruarua ma ruarua (72) etuȝurito**

10 ¹ Moȝa murinai Vereğauka na tarima ⁷² eğabi-viriȝirito, benamo ruaru ruaru etuȝu-guinerito, ȝia beiâgoni vanuğari e gaburi mabarari ȝana. ² Evağ-a-guruğarito, ekirato, “Kwakwa ȝaniȝaniri tu

ḡutuma lelevaḡi, senaḡi kwakwa tarimari tu viravira moḡo. Moḡa lorinai kwakwa Vereḡaukana ḡonogia, be kwakwa tarimari tari ma bene tuḡu-iāgori, ḡaniḡani beğenea kwari. ³Goiaḡo, au na mamoe kavana atuḡumini, boḡa kwaivari rakavari fakari ai. ⁴Moni fusefuseri, dura e tamaka asi boḡono ḡabikau; dabarai tarima ta asi boḡono vaḡa-guruḡaia. ⁵Bema numa tai boḡo raḡekauni nai, boḡono kira, ‘Maino mai numai bene tanu.’ ⁶Bema maino eura-viniani tarimana monai etanuni nai, ḡemi maino guruḡana ḡia iatanai bene tanu. Bema asiḡina nai, maino tu ḡemi ai ma bene ḡenogoi. ⁷Karakara beğe vinimini boḡono ḡaniri e boḡono niuri, korana eḡauveini tarimana davana bene ḡabia ḡana. Numa ta na ma numa ta ḡana asi boḡono iaḡo, senaḡi mo numa sebonai moḡo boḡono tanu.

⁸Bema vanuḡa tai boḡo raḡasini, beğe ḡabi-raḡemini, karakara ḡoirami ai beğe tore-rosirini dagarari boḡono ḡaniri. ⁹Mo vanuḡai keve tarimari boḡono vaḡa-namori e tarimarima boḡono vaḡa-guruḡari, boḡono kira, ‘Barau ḡena Basileia, (ḡena veḡitaḡau seḡukana evaḡa-ruḡaiani), tu sevimi ai maiḡa.’ ¹⁰Senaḡi bema vanuḡai boḡo raḡasini, benamo asi beğe ḡabi-raḡemini nai, ḡatamanai boḡono raka-rosi, boḡono kira, ¹¹‘Gemi vanuḡa gagauri kwakumai beğe kafakau dagarari maki mai ḡakora-vaḡirini ḡemi kira-sirivaḡi vaḡa-foforiri ḡana. Senaḡi boḡono riba, Barau ḡena Basileia tu bekavi-naḡi.’ ¹²Au na akiramini, Kota baregonai ḡaronai mai vanuḡa na meto beḡwaiani tu, Sodoma ḡena meto maki bevanaḡiani.’

Asi veḡabidadama vanuḡari Mataio 11:20-24

¹³“Korasini o, ḡoi ema Betesaida, vetuḡami kika! Korana nuḡa-farevaḡi veiḡari ḡemi ai ḡefoforito-ḡoi tu, Taia e Sidono nuḡari ai beğere fofori, benamo ḡia tu irau laḡani ai ḡere vetuḡamaḡi-kure, fuse rakavari ai e tauḡaniri ma gurumari ai ḡeri vetuḡamaḡi-kure ḡere vaḡa-foforia. ¹⁴Barau na tarimarima bekota-vinirini ḡaronai baregonai, ḡomi na boḡo doḡariani metona tu Taia e Sidono ḡeri meto bevanaḡiani. ¹⁵Goi maki, Kaperanauma o, ḡoi ourani guba ḡana bono varaḡe otoni? Asiḡina, ḡoi tu mase gabuna ḡana boiaḡoni!”

¹⁶Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Dei na ḡomi beseḡaḡi-vinimini, au maki beseḡaḡi-viniguni; dei na asi beḡabi-raḡemini, au maki asi beḡabi-raḡeguni; ema dei na asi beḡabi-raḡeguni, etuḡuguto Barauna maki asi beḡabi-raḡeani.”

Iesu na etuḡurito tarimari 72 ḡeḡenoḡoito

¹⁷Ḡena mero 72 ma ḡeḡenoḡoito ma iakuri ḡesi, ḡekirato, “Vereḡauka o, iauka rakavari ḡoi aramu ai ḡavaḡa-guruḡarito, benamo garoma

ḡeseḡaḡirito-ḡoi.” ¹⁸ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Satani aḡitaiato, kiriku ekimoreani kavana guba na eketo-firiḡoto. ¹⁹ Boḡono riba, au na seḡuka varau avinimito, mota ema kavikavi boḡono fana-tariri, ema Satani ḡena seḡuka maki boḡono vaḡa-farakaia ḡana; dagara ta na asi bevaḡa-rakavamini. ²⁰ Senaḡina, dia boḡono iaku korana iauka rakavari ḡomi ḡemi seḡuka nuḡanai, asīgina, a ḡomi tu boḡono verere korana arami gubai etorerito nai.”

Iesu eiakuni

Mataio 11:25-27; 13:16-17

²¹ Mo tanu-vegogo nuḡanai Iauka Veaḡa na Iesu tu iaku na evaḡa-vonuato, benamo ekirato, “Tamagu o, avaḡa-namomuni, guba ema tanobara Verena! Korana ḡoi na ma iaunegari e riba tarimari ḡeri ai okure-toḡarini dagarari tu, asi ḡeri riba tarimari ḡeri ai ovaḡa-foforirini. Aba, Tamagu, mai tu ḡoi ḡemu veuravini korana evaḡa-foforiani. ²² Dagara mabarari Tamagu na eviniguto. Tarima ta asi ribana ḡia Natuna, Tamana moḡo ḡereḡana, ema ta asi ribana ḡia Tamana, senaḡi Natuna ḡereḡana moḡo, ema Natuna na eura-vinirini tarimari ḡeri ai vau evaḡa-foforirini.”

²³ Benamo Iesu eboġe-kureto ḡena mero ḡeri ai, veḡuni ai evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Gomi tu boḡono iaku, korana tu mai ḡogitarini dagarari dairi ai. ²⁴ Au na akiramini, peroveta tarimari e tanobara vereri baregori o kini vovoka ḡeurato, mai ḡogitarini dagarari beğere ḡitari, senaḡi asi ḡeġitarito, ema ḡoseḡaḡirini dagarari beğere seḡaḡiri, senaḡi asi ḡeseḡaḡirito.”

Barabore - Samaria tarimana namona

²⁵ Taravatu evevaḡa-riba iaġiato-ḡoi tarimana ta evariġisito, benamo Iesu eribaḡaniato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, au tu kara baveini vau, maḡuri vanaḡivanaḡi badoḡariani?” ²⁶ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Taravatu tu kara etoni? ḡoi na tu kamasi oiaviani?” ²⁷ ḡia evaḡa-veseto, ekirato, “Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau bono ura-vinia ma nuḡamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma kokoremu mabarana, e ma tuḡamaḡimu mabarana”; ema ‘Sevimu tarimana maki bono ura-vinia ḡoi tauḡemu oveura-vinini kavana.’”

²⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Bovaḡa-veſe maoro, maniḡesi bono vei, be bono maḡuri.”

²⁹ Senaḡi taravatu evevaḡa-riba iaġiato-ḡoi tarimana tu ma veiavina ḡesi Iesu ma edanaḡi-veribaḡaniato, ekirato, “Au sevigu tarimana tu dei?”

³⁰ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Tau ta Ierusalema na Ieriko evariġo-viniato-ḡoi nuḡanai, lema tarimari na dabarai ḡeguru-viniato, ḡena dabuḡa ḡekokirito, ḡevaḡa-vevaḡiato, dori moḡo ḡevaḡi-maseato, benamo

monai ġeraga-kwaneato. ³¹Moġa Rubu Veaġa verena ta mo dabara na evariġoto-ġoi nai, mo tau edoġariato, senaġi eraka-ġevi-raġiato moġo. ³²Levi doġorona tarimana ta, (Rubu Veāgai vetuġunaġi tauna), maki moġesi, mo tau ea doġariato nai, maki eraka-ġevi-raġiato moġo. ³³Senaġina Samaria tarimana ta ġena iaġoiaġo ai mo tau ea doġariato, eġitaiato nai, evetuġiato. ³⁴Sevina ġana eiaġoto, diġa e vine nanuna manuġanai ebubuto, ekumuato, benamo ġena doniki ai evaġa-tanukauato, vinitaġo numana ġana eġori-iaġoato, monai enariato. ³⁵Boġibogħi evarigisito nai, silva moniri ruarua numa ġitaġauna tarimana eviniato, ekirato, ‘Mai tau bono narīgau-ġitakaua. Bema moni asi beilailani nai, ġegu ġenoġoi ai vau ġemu moni davana bav nimuni.’”

³⁶Iesu evedanaġi, ekirato, “Goi tu kara otoni? Mai tarima toitoi fakari ai deikara sevina tarimana tu mo lema tarimari na ġevaġa-vevaġiato tauna ġenai bita kiraġiani?” ³⁷Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Evetuġiato tarimana.” Benamo Iesu na ekiraiato, “Noiāgo, ġoi maki moġesi bono vei.”

Mareta e Maria

³⁸Iesu ma ġena mero ġesi ġeri iaġoiaġo ai vanuġa tai ġea votuto. Monai vavine ta arana Mareta ġena numai eġabi-raġeato. ³⁹Ĝia tu ma tarina arana Maria, benamo Maria tu eiaġoto, Vereġauka kwakuna koranai etanu-tarito, ġena guruġa eseġaġiritu-ġoi. ⁴⁰Mareta tu veġabiraġe dagarari eveito-ġoi, evezkwarajito-ġoi. Benamo eiaġomato, ekirato, “Vereġauka, ġoi tu otuġamaġini ba? Tarigu na beraga-kwanegu, au ġereġagu moġo avekwarajini. Nokiraia, be nema vaġa-kavagu!”

⁴¹Vereġauka na evaġa-veseato, ekirato, “Mareta! Mareta! Dagara ġutumari na nuġamu ġevaġa-veġonuani e ġevaġa-vekwarajini, ⁴²senaġi dagara sebona moġo ġerevaġi. Maria na tu namona beġabi-viriġia, ta na ġia ġenana asi ma beġabi-vaġiani.”

Iesu na ġena mero ġuriġuri evaġa-ribarito

11 ¹Garo tai Iesu tu gabu tai eġauġauto. Ekorito nai, ġena mero ta na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vereġauka o, ġuriġuri novāġa-ribama Ioane na ġena mero evaġa-ribarito ilailanai.” ²Iesu na ekirarito, ekirato, “Goġuriġurini nai, boġono kira:

‘Gai Tamama o,
ġoi aramu baġana vaġa-veaġa;
ġemu Basileia bene iaġoma.

³Garo tata ġai ġema-ġama bonoma vinima.

⁴Ġema rakava notuġamaġi-fitōġari,
korana ġai maki ġevaġa-rakavamani tarimari ġeri rakava
ġatūġamaġi-fitōġarini.

Ema veribağani ai asi bono ġori-kauma.’ ”

⁵Benamo Iesu na evaġa-guruğarito, ekirato, “Bema ġomi ta boġi nuġanai ġatana ġenai bere iaġo, bere noġia, bere kira, ‘Ġatagu o, ġaniġani dagarari kota naġabi-toreri roġo, ⁶korana au ġatagu ta tu ġena iaġoiaġo ai ġegu ai beiaġoma, senaġi au tu asi ġegu ġaniġani ġia baġubuani.’ ⁷Benamo mo tarima na numa nuġana na bere vaġa-vessea, bere kira, ‘Asi novaġa-vekwaraġigu. Ġatama-boka varau babiria, ema au tu natugu ġesi ġagenani. Au tu asi bavariġisini, dagara ta asi bavinimuni.’ ⁸Akiramini, enabe ġia ġatana, senaġi asi bevariġisini, ġaniġani asi beviniani, senaġi ġena noġinogi ġenogħoi-ġenogħoi dainai bevariġisini, eura-vinirini dagarari beviniani.

⁹Moġa lorinai, au na ġomi akiramini, noġinogi ai Barau na bevinimini, vetauvetau ai boġo doġarini, sekeseke o fidifidi ai ġemi ġatama-boka bekeoani. ¹⁰Korana benoġi-noġini tarimana tu beġabini, bevetauni tarimana bedoġarini, ema beseke-sekeni tarimana Barau na ġena ġatama boka bekeoani.

¹¹Ġomi tama fakami ai deikara bema natumu merona maġani-kone benoġini nai, ġoi na tu mota boviniani? ¹²O ġatōi benoġini nai, kavikavi boviniani? ¹³Boġono tuġamaġi, ġomi tu rakava tarimami, senaġi dagara namori natumi viniviniri ma ribami, moġa lorinai ġomi Tamami gubai etanuni, ġia na Iauka Veaġa ġenogħi-viniani tarimari bevinirini veġatana!”

Iesu e Belsebul

Mataio 12:22-30; Mareko 3:20-27

¹⁴Iesu na iauka rakavana, muru-bubu iaukana, elai-vaġiato, benamo mo muru-bubu tarimana eguruġato. Tarimarima ġutuma na ġevaġa-raġeato, ¹⁵senaġi tarima kota ġekirato, “Mai tu Belsebul, iauka rakavari ġeri vere, ġena seġukai iauka rakavari elai-vaġirini.”

¹⁶Tarima kotari na Iesu ġedanaġi-veribağaniato, vetoġa ta guba na bene viniri ġetato. ¹⁷Senaġi Iesu na ġia ġeri tuġamaġi eribarito, benamo evaġa-guruğarito, ekirato, “Gavamani ta beveġabi-kirani, ġia tu berakavani, ema doġoro ta beveġabi-kirani, ġia tu beketoni. ¹⁸Moġa lorinai Satani tu tauġena moġo bevevare-kirani, ġena basileia tu kamasi beruġani? Maiġesi akiraġjani, korana tu ġomi ġokirani, au tu Belsebul ġena seġukai iauka rakavari alai-vaġirini. ¹⁹Bema au iauka rakavari Belsebul ġena seġukai alai-vaġirini nai, ġomi murimi ai ġerakani tarimari na iauka rakavari aġġesi ġelai-vaġirini? Ĝia na ġevaġa-moġoniani ġomi ġemi guruġa tu asi anina. ²⁰Senaġi bema au iauka rakavari Barau ġena seġukai alai-vaġirini nai, boġono riba, Barau ġena Basileia, ġena veġitaġġu seġukana, tu ġomi ġemi ai varau beraġası.

²¹Kokore tarimana ma ġena vaġiavaġi dagarari ġesi ġena numa beġita-ġauani nai, ġena farefare tu roġo beġe tanu-ginikauni. ²²Senaġina

kokore vedaura tarimana ta ma beiaġomani, mai tarima bevaġa-vevaġiani, benamo bevaġa-darereani, ġia ġena vaġivaġi dagarari, veġabidadama dagarari, beverariani, benamo ġena farefare mabarari bebare-rovorororini.

²³ Deikara dia au ġatagu tu, au ġegu inai tarimana, ema deikara au ġesi asi etore-vegogoni tu eveiari-lausilausini.”

Iauka rakavana ma eġenoġoito
Mataio 12:43-45

²⁴ “Iauka rakavana ta tarima ta ġenana eraka-rosito, benamo gabu kaukauri na eraka-vanaġito, iaġana bene ġania etato, senaġi iaġaraġi gabuna ta asi edoġariato. Benamo ġia tauġena ekirato, ‘Naġenōgoi, araga-kwaneato numana ġana.’ ²⁵ Eġenōgoi-iaġoto, numa edoġariato. Numana tu veiareva ema ġitaġitana namo vedaura. ²⁶ Benamo ġia na iauka rakava kwaikwairi imaima ruarua (7) ma egori-iaġorito, mabarari ġeraka-toġato, monai ġetanuto. Moġa lorinai mo tarima tu tovotovonai ġena rakava tu kota misina, senaġi dokonai ġena rakava tu barego vedaura.”

Verere moġonina

²⁷ Mo guruġa ekiraġiato-ġoi nai, vavine ta tarimarima ġutuma fakari na eguruġa-vaisito, ekirato, “Goi evaġa-maġurimuto e evini-rurumuto vavinena tu namo!”

²⁸ Senaġi Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Iniġesi nokira, Barau ġena ġuruġa ġeġeġaġiani ema ġekorana-iaġiani tarimari neġi namo!”

Seġuka vetoġana ġevetauato
Mataio 12:38-42; Mareko 8:12

²⁹ Tarimarima ġutuma na Iesu ġeruġa-ġeġeraġiato, benamo evaġa-ġuruġarito, ekirato, “Toma ġuru tu ġuru rakavana! Seġuka vetoġana ġevetauani, senaġi vetoġa ta asi beġe doġariani, Iona, peroveta tarimana, vetoġana moġo. ³⁰ Korana Iona tu vetoġa ta Nineva tarimari ġeri ai, moġa ilailanai Tarimarima Natuna tu vetoġai beiaġoni mai ġuru tarimari ġeri ai. ³¹ Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, Seba vavine baregonal o Kwin beruġa-vaisini, mai ġuru tarimari besamanirini, korana ġia tu ġena tanobara manaġana na eiaġomato, Solomona ġena iaunega guruġari bene seġaġiri ġana. Senaġi ġoġitaia, tarima ta na Solomona evanaġiani tu maiġa. ³² Barau ġena Kota baregonal ġaronai, Nineva tarimari beġe ruġa-vaisini, toma ġuru tarimari beġe samanirini, korana Iona ġena ġobata ġeġeġaġiato neganai, ġia ġeri rakava ġerina ġevetuġamaġi-kureto. Senaġi tarima ta na Iona evanaġiani tu maiġa.”

Tauğani mamana
Mataio 5:15; 6:22-23

33 “Tarima ta na lamefa begabuani nai, asi bekure-toğaiiani, diğu na asi beğōgoi-tariani, senağı lamefa tore-torena gabuna korikorinai betoreani, beğe raka-toğani tarimari na mama beğene ġitaia ġana.

34 Ğoi matamu tu ġoi tauğanimu ġena lamefa kavana. Bema ġoi matamu namo nai, tauğanimu mabarana bemamani. Senağı ġoi matamu rakava nai, tauğanimu mabarana bemukunani. 35 Moğā lorinai, lorimu bono vetore, mama ġoi nuğamu ai bemukunani garina. 36 Bema ġoi tauğanimu mabarana mama na bevonuvonu-rağeni, mukuna kota maki asi betanuni, ġia tu mama dikadika, lamefa emore-rovorovoni, ġoi evaġa-mamamuni kavana.”

**Iesu na Farisea tarimari ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi
 tarimari evanerito**

Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 20:45-47

37 Iesu eguruġa-ġosito nai, Farisea tarimana ta na ekeaiato, ġia ġesi beğene ġaniġani-vegogo; benamo ġena numa ġana eiaġoto, ġaniġani gabunai etanu-tarito. 38 Mo Farisea tarimana na eġitaiato nai, nuğana efarevaġi-rakavato, korana Iesu tu asi eveġuriġito, (ġia seneri vereri ġeri vevaġa-naġi ilailanai), senaġi eġani-ġanito moğō. 39 Benamo Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Gomi Farisea tarimami na ġemi kapusi ema disi muriri rekeri moğō ġoġurigi-ginikaurini, senaġi nuğami tu verariverari ema vei-taġuitaġui na ġevonu-fokafokato. 40 Ĝomi tu babo! Ĝomi asi ġoribani, murika rekena eveiato Barauna na nuğana rekena maki ġia na eveiato? 41 Senaġi kapusi ema disi nuğari dagarari tu asi ġeri-ġari tarimari boġono viniri vau, dagara mabarari ġemi ai beğe veiarevani.

42 Farisea tarimami, vetuġami kika! Korana ġomni na Barau ġovarevare-viniani dagarari misimisiri, ġemi sivoġa, kodukarava ema ġaniġani ġailauri maki karava gabanana (10) ġoveirini, karava sebona boubou dagaranai ġovaġa-iaġoani, senaġina vei-iobukaiobuka ema Barau uravinina maġurina tu ġoleaiiani. Ĝomi na tu maiġeri veiġa baregori ġoro veiri ema mo veiġa keiri maki asi boġoro iaġuiri.

43 Farisea tarimami, vetuġami kika! Korana ġemi ura rubu ai tu tanutantu namori ai boġono tanu, ema ġemi ura maki maketi gaburi ai beğene vaġa-namomi. 44 Vetuġami kika! Ĝomi tu asi ġita vetoġari gara gaburi kavana, tarimarima iatari na ġeraka-vanaġini nai ġemirorini, ġia asi ġeribani mo tu gabu rakavana.”

45 Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu o, maiġesi okirani nai, ġai maki okira-fitogamani!”

⁴⁶Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Āomi taravatu āovevaḡa-riba iaḡiani tarimami maki vetuḡami kika! Āomi na maruna metori tarimarima āovaḡa-faḡarini, senaḡi ġimami didina ta maki ġeri marunai asi āoveḡabikauni, asi āovaḡa-kavarini. ⁴⁷Vetuḡami kika! Āomi tubumi ātami na peroveta tarimari āevaḡi-maserito, ema āomi na tu ġeri gara gaburi namori āoveirini. ⁴⁸Moḡesi āomi tauḡemi tubumi ātami ġeri veiḡa āokiraḡi-foforirini ema āovaḡa-moḡonirini; moḡoni veḡata, tubumi ātami na peroveta tarimari āevaḡi-maserito, ema āomi na ġeri gara gaburi āoveirini. ⁴⁹Moḡa lorinai Barau āgena Iaunega ekirani, ‘Au na peroveta tarimari ema apostolo tarimari batuḡ-iāgorini ġeri ai, benamo tari tu beḡe vaḡi-maserini, ma tari tu beḡe lai-lausilausirini.’ ⁵⁰Moḡesi nai, peroveta tarimari mabarari āevaḡi-maserito, Barau na tanobara eveiato veḡata beiaḡoma mo maitoma, metona tu toma āguru tarimari na beḡe āgabiani. ⁵¹Abela āevaḡi-maseato, monana eiaḡomato mo Sakaria, ġia tu fata veaḡana ema Barau āgena numa veaḡana fakari ai āevaḡi-maseato. Aba, au na akiramini, mabarari metori tu toma āguru tarimari na beḡe āgabiani!

⁵²Taravatu āovevaḡa-riba iaḡiani tarimami, vetuḡami kika! Riba numana keo-fakana ātama-boka kina tu āomi na āogabiato. Āomi ġereḡami asi boḡo raka-toḡani, ema ġeraka-toḡa ġetoni tarimari ġeri dabara āomi na āokourini!”

⁵³Iesu mo gabu na eraka-rosito, benamo taravatu āevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ema Farisea tarimari na āekira-fitoḡaiato, ema dagara vovoka āvedanaḡi-viniato, ⁵⁴ġeribaḡaniato, ġeri ura tu dagara ta bene kiraḡi-kererea, be beḡene samania āana.

Āegofaḡofani tarimari boḡono nariri

12 ¹Mo faka nuḡanai tarimarima āutuma lelevaḡi varau āevevogoto, asi-iaḡo asi-fana, benamo Iesu na āgena mero evaḡa-guruḡa guinerito, ekirato, “Boḡono venari-ginikau Farisea tarimari ġeri farao evaḡa-tubuani muramurana ġerina, korana mani tu ġia ġeri āofaḡofa veiḡana bene. ²Vekouḡau dagarari mabarari beḡea foforini, vekuretoḡa guruḡari mabarari beḡea ribani. ³Moḡa lorinai kara dagara mukunai āokiraḡiato, mamai beḡea seḡaḡiani, kara dagara koutoḡai seḡai āoguruḡa-ḡurato dagarana, beḡea kiraḡi-foforiani numa tuḡuna na, tarimarima mabarari na beḡene seḡaḡia āana.”

Barau bitana gari-vinia Mataio 10:28-31

⁴“Āatagu mabarami, akiramini, tauḡani beḡe vaḡiani, ma murinai kara ta ma asi beḡe veiani tarimari gariri asi boḡono vei. ⁵Senaḡi navāḡa-ribami, deikara garina boḡono vei: Barau boḡono gari-vinia. Tauḡani

bevağiani murinai ma ġena seğuka, ġomi ma befiu-ġuramini, karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai. Aba, au na akiramini, ġia moġo boġono gari-vinia!

⁶ Bisini imaima (5) maki fene ruarua na moġo ġevoirini, ene? Senaġina Barau na tu sebona ta maki asi etuġa-rekwaiani. ⁷ Moġoni veġatana, ġomi tu debami ġuiri maki mabarari Barau na eiavi-ginikaurito. Be asi boġono gari; ġomi voimi tu varāġe lelevaġi, bisini ġutuma voiri maki ġovanaġirito!"

Iesu bekiraġi-foforiani ema bekira-ġuniġauani

Mataio 10:32-33; 12:32; 10:19-20

⁸ "Au na akiramini, deikara na au tarimarima ġoirari ai bekiraġi-foforiguni, ġia maki Tarimarima Natuna na Barau ġena aneru ġoirari ai bekiraġi-foforiani. ⁹ Senaġina au deikara na tarimarima ġoirari ai beruġaguni e bekira-ġuniġauguni, ġia maki Barau ġena aneru ġoirari ai baruġaiani e bakira-ġuniġauani.

¹⁰ Tarimarima Natuna deikara na bekira-rakavaiani, Barau na ġia ġena rakava betuġamaġi-fitoġaiani, senaġina deikara na Iauka Veaġa bekira-rakavaiani, ġia ġena rakava tu asi betuġamaġi-fitoġaiani.

¹¹ Iuda tarimari ġeri rubu ai beġe vaġa-kotamini, ema vanuġa vereri e Kota baregori ġeseġaġini tarimari ġoirari ġana beġe ġori-iaġomini nai, nuġami asi beġene vekwaraġi, aiġesi toma boġo guruġani o kara toma boġo kiraġirini. ¹² Korana Iauka Veaġa na mo ġaro ai kara boġo kiraġirini guruġari bevaġa-ribamini."

Barabore - Farefare vovoka tarimana

¹³ Tarimarima ġutuma nuġana na tarima ta na Iesu ekiraiato, ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu o, au kakagu nokiraia, ġai tamama na eraga-kwanerito farefareri nevareri, be au tavi ta nevinigu." ¹⁴ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Goi tau o, au tu deikara na ġomi taumi ruarua ġemi farefare-tore viriġi-viriġina ġana etoreguto?" ¹⁵ Benamo evaġa-guruġarito, ekirato, "Boġono boġebogel! Lorimi boġono vetore, farefare vovoka mata-ġaniġaniri boġo veini garina; korana tarimarima ġeri maġuri korikori tu dia ġeri farefare vovoka na ġevaġa-ġorarini."

¹⁶ Benamo mai barabore ekiraġiato, ekirato, "Farefare vovoka tarimana ta ġena tano na ġaniġani namori evaġa-ġorarito. ¹⁷ Ĝia etuġa-maġito, ekirato, 'Kamasi toma baveini? Mai ġaniġani mabarari tu ainai bana vaġa-vegogori?' ¹⁸ Benamo ekirato, 'Au tu maiġesi navei. Ĝaniġani atorerini numari guineri narovori, benamo numa baregori naragari. Mainai vau au ġegu ġaniġani e farefare mabarari monai bana vaġa-vegogori. ¹⁹ Benamo au tauġegu bana vekira, 'Goi ġemu dagara namori tu ġutuma gorogoro bovaġa-vegogori laġani vovoka ġana. Be, noiaġaragi,

noğaniğani, noniuniu e noverere.’²⁰ Senağina Barau na ekiraiato, ekirato, ‘Kamuto, ġoi tu babo! Toma boġi ġoi ġemu maġuri ağabi-vaġiani ġemuna, benamo mai ġemu farefare bovaġa-vegogorini tu deikara na beġabirini?’

²¹ Maiġesina mo deidei tauġeri moġo ġeri farefare ġevaġa-vegogoni tarimari tu asi ġeri farefare Barau ġoiranai.”

Asi bono tuġamaġi-vekwaragi
Mataio 6:25-34

²² Benamo Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Moġa lorinai, akiramini, ġemi maġuri asi boġono tugamaġiri, kara bogo ġanini; o tauġanimi kara na boġo dabuġarini. ²³ Maġuri tu dagara baregona, a ġaniğani tu dagara keina, ema tauġani tu dagara baregona, a dabuġa tu dagara keina. ²⁴ Gaio ġotuġamaġiri, asi ġevarovaroni ema asi ġekwa-kwani; asi ġeri ġaniğani-tore numari, senağina Barau na eġuburini! Gomi tu dagara baregomi, a manu tu kei! ²⁵ Gomi deikara otuġamaġi-vekwaragi nai, ġemu maġuri kota maia bovaġa-maukaiani? ²⁶ Mai dagara misina asi boveiani riba, karase nai tu dagara tari maia urari ai ovetuġamaġini?

²⁷ Boġa veraverari ġoġitari aigesi ġegarani. Asi ġeġauveini ema dabuġa asi ġeturini. Senağina akiramini, Kini Solomona ġena vedabuġa marevana maki ġevanaġiani. ²⁸ Bema Barau na tanobara ġauġari moġesi edabuġarini, ġia toma tu ġegarani, ma boinani tu karavai beġe fiu-raġerini, Barau na ġomi tu bevaġa-dabuġa ginikau-raġemini. Gomi veġabidadama misimisi tarimami! ²⁹ Moġa lorinai asi boġono boġe vetau-vetau, kara toma ġoġanini e kara toma ġoniuni; ema asi boġono tuġamaġi-vekwaragi maki. ³⁰ Korana Barau asi ribari tarimari mabarari tu maniġeri dagara ġevetaurini, a ġomi Tamami tu ma ribana maniġeri dagara tu ġoura-vinirini. ³¹ Senağina Barau ġena Basileia boġono vetaua, benamo maniġeri dagara mabarari bevinimini.”

Farefare boġono vaġa-vegogo gubai
Mataio 6:19-21

³² “Seri misina, asi boġono gari, korana Tamami ġena ura tu ma nuġa namona ġesi ġena Basileia bene vinimi. ³³ Ĝemi farefare ġovoivoi-iaġiri, ma moni asi-ġeri e asi-ġari tarimari ġoviniri. Asi beġe rakavani moni fusefuseri ġoġabiri, ġemi farefare gubai ġovaġa-vegogori, monai tu asi beġe korini, monai lema tarimari asi beġe raka-kavini ema faro na maki asi beġe vaġa-rakavarini. ³⁴ Korana tu ġomi ġemi farefare ainai, ġomi nuġami maki monai.”

Vetuġunaġi tarimari namori
Mataio 24:42-51

³⁵ “Gauwei ġana boġono vedabuġa-tore ema ġemi lamefa beġene ġara-taġo. ³⁶ Vetuġunaġi tarimari na ġeri vere numai ġenari-taġoani kavanaugh

boğono tanu. Vevağ-a-veğarağō verekona na ma beğenoğoini, ġatama-bokai befidifidini nai, ġena ġatama beğene raga-keoa ġana. ³⁷Vetuğunağı tarimari roğō tatağā ġeri vere beğenoğoini tu namo. Moğoni akiramini, ġena rami beriğōani, ġaniğani gabunai bevağ-a-tanurini, benamo ġaniğani bevinirini. ³⁸Mo vetuğunağı tarimari roğō naritağō ġeri vere beğenoğoini tu namo, kamasi boğī nuğanai o boğibogī rekenai beiağomani.

³⁹Senağı boğono riba, bema numa tarimana ma ribana, kamara horai lema tarimana beiağomani tu, numa benariani, be lema tarimana maki lema bevedaureani. ⁴⁰Moğā lorinai ġomi maki boğono venari-tağō, korana Tarimarima Natuna tu asi ġotuğamağiani aoanai beiağomani.”

⁴¹Benamo Petero na edanağıato, ekirato, “Vereğauka, mai barabore tu ġai ġemai moğō okirağiani, ba tarimarima mabarari ġeri ai maki?” ⁴²Vereğauka evağ-a-veseto, ekirato, “Deikara tu mo farefare nari tarimari na guruğā eseğagini ema veiğā roroğotori eveini, ġena vere na eğabi-viriğiato, numa ema vetuğunağı tarimari bene ġitağauri, ema ġaniğani maki nega korikori ai bene viniri? ⁴³Mo vetuğunağı tarimana, ġena vere na ekiraiato ilailanai eğauveini, bema-ġoitağōani tu namo. ⁴⁴Moğoni akiramini, ġia tu ġena vere ġena farefare mabarari ġitağauri tarimanai bevağ-a-iağōani. ⁴⁵Senağına bema vetuğunağı tarimana bekirani, ‘Au ġegu vere ġena ġenoğoi tu bekwaibo rakava,’ benamo vetuğunağı tauri ema vavineri bekwaririni, ma beğanini e beniu-babobaboni.

⁴⁶Vetuğunağı tarimana ġena vere ġena ġenoğoi ġarona tu asi etuğamağiani ġaronai, ma asi eribaianı aoanai berağasını. Ġena vere na bea basi-ġutuğutuani, ma asi ġevağ-a-moğonini tarimari ġesi bea toreani.

⁴⁷Mo vetuğunağı tarimana ġena vere ġena ura tu ma ribana, senağı asi eğabi-kavini ema ġena vere ġena ura asi eveiani tu, ribi baregonà korikori beğabiani. ⁴⁸A vetuğunağı tarimana asi ribana ġena vere ġena ura, ma bea ġauvei-kavani, voina tu ribi, senağı asi vovoka beğabini. Ġutumari eviniato tarimana ġenana tu ġutumari ma beura-viniani; vovoka lelevağiri eviniato tarimana ġenana tu vovoka lelevağiri ma bevetau-viniani.”

Dia maino, senağı vetavi
Mataio 10:34-36

⁴⁹“Au tu karava ağabi-iağomaiato tanobara ġana, ema ġegu ura bere ġarakau guine tu namo! ⁵⁰Senağı au tu babatiso ta bağabiani, ema au tu anuğ-a-vekwaragini, beiağoni mo, bavağ-a-koriani! ⁵¹Gomi ġotuğamağini, au tu maino tanobara ġana ağabi-iağomaiato? Asıği, senağı akiramini, vetavi-kirakira urana na aiağomato. ⁵²Toma beiağoni mo góira lağaniri ai, bese tai imaima tu beğe vetavi-kirani, toitoi beğe veğitani ruarua ġerina, ema ruarua beğe veğitani toitoi ġerina. ⁵³Tamana natuna

tauna ġenana beveğitani, natuna tauna tamana ġenana beveğitani; sinana natuna vavinena ġenana beveğitani, ma natuna vavinena sinana ġenana beveğitani; tağama vavine barana tağama vavine keina ġenana beveğitani, ma tağama vavine keina tağama vavine barana ġenana beveğitani.”

Aoa berağasini vetoğana
Mataio 16:1-4

⁵⁴Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-guruğarito, ekirato, “Bema ġaro eketoni rekenai magube dubadubari ġerägekauni ġoġitarini nai tu, ġokirani, ‘Gura beraguni,’ benamo eraguni. ⁵⁵Ma gabina rekena (o south) na iavara eiaġomani nai ġokirani, ‘Garo beseġukani,’ benamo ġaro eseġukani. ⁵⁶Ġoġafola tarimami! Tanobara e guba vetoġarı kiraġi-kiraġiri tu ma ribami; kamasi nai mai toma ġaro vetoġana tu asi ribami?

⁵⁷Karase nai tauġemi na asi ġotuġamaġi-fakaiani kara tu maoro? ⁵⁸Esamanimuto tarimana ġesi roġo ġoiaġoni Kota ġana nuġanai boġono maino. Bema asiġina nai, Kota eseġaġini tarimana ġimanai bea tore-kaumuni, ma Kota eseġaġini tarimana na folisi ġimanai bea tore-kaumuni, benamo folisi na dibura numanai bea fiu-toġamuni. ⁵⁹Akiramuni, asi boraka-vaġini, beiaġoni mo, moni mabarana boa vaġa-voi-ġosiani.”

**Ġemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure e
boġono raka-kure boġo maseni ġesi**

13 ¹Mo negai tarima kota Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo Iesu ġekiravaraiato, Galilea tarimari Pilato na evaġirito, ġeri ginitaġo dagarari Barau ġeviniato-ġoi nuġanai; ġia rarari tu ginitaġo dagarari rarari ġesi ebubu-sebonarito. ²Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Gomi ġotuġa-maġini, mo Galilea tarimari moġesi ġevaġirito-ġoi nai, monana ġevaġa-moġoniato, ġeri rakava tu Galilea tarimari mabarari ġeri rakava evanaġirito? ³Asiġina! Au na akiramini, bema ġemi rakava ġerina asi boġo vetuġamaġi-kurenii, ġomi mabarami moġesi boġo maseni ġia ġemaseto kavana. ⁴A mo tarima gabanana imaima toitoi (18) Siloam kounai numa baregona eketoto ġia iatari ai nai, evaġirito tu kamasi? Ĝomi ġotuġamaġini, mo tarima ġeri rakava tu Ierusalema tarimari mabarari ġeri rakava evanaġirito? ⁵Asiġina! Au na akiramini, bema ġemi rakava ġerina asi boġo vetuġamaġi-kurenii, ġomi mabarami maki boġo maseni ġia ġemaseto kavana.”

Barabore - Figi ġauna asi ġwana

⁶Iesu na mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta ġena vine tavoġana nuġanai figi ġauna evaroato. Benamo eiaġoto, figi ġauna

ḡwaḡwana ea vetauato, senaḡina ḡwana ta asi edoḡariato. ⁷Moḡa lorinai ġena vamoka narinarina tarimana evaḡa-guruḡaiato, ekirato, ‘Noḡitaia, laḡani toitoi beġe iāgo, au mai ḡau ġitaḡitana aiāḡomani, senaḡina ḡwana ta asi adoḡariani. Nobasi-laua, korana asi tauna bene! Mai tano eḡauvei-iāgi-ṭaḡuiani.’ ⁸Senaḡi vamoka ġitaḡauna tarimana evaḡa-veseto, ekirato, ‘Vereḡauka, noraga-kwanea, mai laḡani sebona moḡo bene tanu. Au na bakwa-ġeġeraġiani ema tano namori ma babubuni. ⁹Benamo ḡwaḡwana namori beġe burini laḡani ḡoirai tu namo, bema asīgi nai, vau bono basia.’”

Iesu na Sabadi ai asi erakato vavinena evaḡa-namoato

¹⁰Sabadi tai Iesu tu evaḡa-ribatōgoi rubu ta nuġanai. ¹¹Vavine ta monai iauka rakavana na eborogiato, evei-kevekeveato laḡani gabanana imaima toitoi (18). Ġia doġena eġeġevato, asi eruḡa-vaisito-ġoi. ¹²Iesu na eġitaiato, benamo ekea-iaḡomaiato, ekiraiato, “Vavine o, ġoi tu mani keve manina na varau bofaka.” ¹³Benamo Iesu ġimana mo vavine iatanai eveġabikauto nai, vaġa-sebo moḡo doġena eroroġototo, Barau evaḡa-raqeato.

¹⁴Rubu ġitaḡauna tarimana ebaruto, korana Iesu na Sabadi ai evevaḡa-namoto nai. Moḡa lorinai ġia na tarimarima evaḡa-guruġarito, ekirato, “Garo imaima sebona tarimarima ġeri ġauvei ġarori. Mo ġaro ai vevaḡa-namo uranai boġono iaġoma, senaḡi Sabadi ai asi boġono iaġoma.”

¹⁵Vereḡauka na evaḡa-veseato, ekirato, “Ġofaġofa tarimami! Sabadi ai ġemi boromakau o doniki asi ġorūgarini, ġeri numa na asi ġoġori-rosirini nanu niu? ¹⁶A mai vavine, Aberahamo besena vavinena, Satani na laḡani gabanana imaima toitoi (18) ebarubaruato, au na Sabadi ai barubaru ġenana asi baruġaian ba?” ¹⁷Moġesi ekirato nai, ġebaru-viniato-ġoi tarimari ġemaiakarito, senaḡi tarimarima mabarari na Iesu ġena veiġa boruri ġeġitarito nai, ġeiaku-rakavato.

Barabore - Mastadi ġauna ġutuna

Mataio 13:31-32; Mareko 4:30-32

¹⁸Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Barau ġena Basileia tu aīgesi? Kara ġenai bavaġa-ilailaiani? ¹⁹Ġia tu mastadi ġauna ġutuna kavana. Tarima ta na eġabiato, ġena vamokai evaroato. Mastadi ġauna ġutuna egarato, ḡau ai eiaġoto, benamo guba manuri leganai ġesikokauto.”

Farao evaḡa-tubuani muramurana

Mataio 13:33

²⁰Iesu na ma edanaġirito, ekirato, “Barau ġena Basileia tu kara ġesi bavaġa-ilailaiani? ²¹Ġia tu maiġesi, vavine ta na farao evaḡa-tubuani muramurana kotuna ta moḡo eġabiato, benamo farao fuseri toitoi ġesi egiroato, eiaġoto mo, muramura na mabarana evaḡa-tubu baregoato.”

Barau ġena Basileia rakatoġana
Mataio 7:13-14; 7:21-23

²²Iesu Ierusalem daabarai eiaġoto-ġoi nai, vanuġa baregori ema keiri nuġari ai eveaġa-ribato-ġoi. ²³Tarima ta na edanaġiato, ekirato, “Vereġauka, tarima viravira moġo beġe maġurini ba?” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, ²⁴“Boġono vebibi-toġa, ġatama-boka kibobona boġono raka-toġa ġana, korana au na akiramini, tarimarima ġutuma ġeraka-toġa ġetoni, senaġi asi beġe raka-toġani. ²⁵Numa tarimana bevariġisini, ġatama-boka bekouani murinai, ġomi tu murikai boġo ruġa-taġoni, ġatama-bokal boġo fidifidini, boġo kirani, ‘Vereġauka, ġai ġema ġatama-boka nokeoa!’ senaġi ġia bekirani, ‘Au asi ribagu ġomi ainana boġo iaġoma!’ ²⁶Benamo ġomi boġo kirani, ‘Gai tu ġoi ġesi taġaniġanito-ġoi ema taniuniu-vegogoto-ġoi; ema ġoi tu ġai ġema vanuġa ġatamanai oveaġa-ribato-ġoi!’ ²⁷Senaġina ġia ma bekirani, ‘Au asi ribagu ġomi ainana ġoiaġomani. Au ġeguna ġoraka-veġita vei-rakava tarimami!’ ²⁸Benamo Aberahamo, Isako, Iakobo, ema peroveta tarimari mabarari boġo ġitarini Barau ġena Basileia nuġanai, senaġi ġomi tu murikai beġe dori-rosimini; mo ġaro ai boġo taġini, gadikami beġe veġara-tarini. ²⁹Tarimarima ġaro eraġekauni ema ġaro evariġoni, e debana (o north) ema gabina (o south) rekena na beġe iaġomani, beġe tanu-tarini vereko ai Barau ġena Basileia nuġanai. ³⁰Boġono riba, toma ġegabini tarimari tu beġe guineni, a ġeguineni tarimari tu beġe gabini.”

Iesu Ierusalem taġina eveito
Mataio 23:37-39

³¹Mo negai Farisea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto, ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Mai gabu noraga-kwanea, gabu ta ġana noiāġo, korana Heroda eurani ġoi bene vaġimu etoni.” ³²Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Goiāġo, mo boġa kwaivana ġoा kiraia, ‘Au tu iauka rakavari alai-vagħirini ema tarimarima avaġa-namorini toma, boinani, ema ġaro vaġa-toitoinai ġegu ġauwei bavaġa-kori ginikauani.’ ³³Senaġi toma, boinani, ilaġani ġegu iaġoiaġo ai roġo baiaġoni, korana peroveta tarimana tu irau gabu ai asi bemaseni, senaġi Ierusalemai moġo!

³⁴Ierusalem, Ierusalem o, ġoi na peroveta tarimari ovaġirini ema Barau na etuġu-iaġosirini tarimari fore na otaki-maserini. Nega ġutuma aurato, natumi bana gana-ġeġeraġiri, kokoroku vavinena na natuna egoru-taririni kavana, senaġi ġomi tu asi ġourato! ³⁵Moġa lorinai ġemi vanuġa e Rubu Veāġa korina betanuni. Au na akiramini, ġomi roġo au asi boġo ġitaguġi, beiaġoni mo, ġaro ta beraġasini, monai vau boġo kirani, ‘Barau aranai eiaġomani tauna sivaġa-namoao.’”

Iesu na Sabadi ai keve tarimana evaġa-namoato

14 ¹Sabadi tai Iesu (ġekeaiato nai) eiaġoto, Farisea ġeri veġorikau tarimana ta ġena numai beġene ġaniġani ġana, benamo

tarimarima na ġena veiġa ġeġita-ginikaurito-ġoi. ² Monai tarima ta ġia tauġanina eroro-roroto, Iesu ġoiranai etanu-taġoto. ³ Benamo Iesu na taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari e Farisea tarimari edanaġiritu, ekirato, “Sabadi ai keve vaġa-namo tu maoro ba asiġina?” ⁴ Senaġi ġia asi ġeguruġato, ta na maki asi evaġa-veseato. Benamo Iesu na mo keve tarimana ĝabiatu, evaġa-namoato murinai etuġuato. ⁵ Benamo ekirarito, ekirato, “Gomi deikara natumu o ġemu boromakau nanu gurina nuġanai bere keto-ġura nai, ġoi na Sabadi ai boro inu-raġea ba asiġina?” ⁶ Senaġi ġia na Iesu asi ġevaġa-veseato.

Barabore - Veġaraġo verekona

⁷Iesu na varivari tarimari eġitarito, tanutantu namori moġo ġeġaunaro, benamo ġeri barabore ta ekiraġiato, ekirato, ⁸“Bema tarima ta na bekeamuni, veġaraġo verekona raka-vegogonai, gabu namonai asi bono tanu-tari, korana irau vereko ġorikauna tauna na tarima barana ta bekeaiani ġesi. ⁹Benamo ekeamito tarimana beiaġomani, bekiramuni, ‘Noveġita, mai vere ġena tanutantu novaġa-fakaia.’ Ĝoi tu bemaiaġomuni, benamo botanu-riġoni. ¹⁰Bema ġoi ġekeamuni nai, tanutantu tanonai bono tanu. Benamo vereko ġorikauna tarimana beiaġomani nai, bekirani, ‘Ġata, tuġuna ġana novaraġe.’ Benamo ġoi tu beġe vaġa-raġemuni vereko tarimari mabarari na. ¹¹Korana tu tauġena eveġabi-vaisini tarimana tu, Barau na betore-riġoani, a tauġena evetore-riġoni tarimana tu, beġabi-vaisiani.”

¹²Iesu na vereko ġorikauna tarimana ekiraiato, ekirato, “Bema ġoi ġaniġani o vereko ta bodabaraiani nai, ġatamu, tarikakamu, garagaramu o sevimu ai ġetanuni taġa tarimari asi bono keari, korana ġia na ġoi ma beġe keamuni, ġoina keakau beġe vaġa-voiani. ¹³Senaġi bema vereko ta bodabaraiani nai, gara veġubu, tauġaniri rakava, kwaku rakava, matabubu tarimari bono keari, ¹⁴benamo ġoi tu Barau ġena vevaġa-namo boġoitaġoani. Moġoni, ġia na asi beġe vaġa-voimuni, senaġi veiġa iobuka-ibuka tarimari mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini ġaronai vau, voimุ boa ġoitaġoani.”

Barabore - Vereko barana

Mataio 22:1-10

¹⁵Iesu ġesi ġeġaniġani-vegogoto tarimana ta na mo guruġa eseġaġiato nai, ekiraiato, ekirato, “Barau ġena Basileiai vereko bea ġaniani tarimana tu beiakuni.” ¹⁶Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Tarima ta na vereko barana ta edabaraiato, benamo tarimarima ġutuma ekearito. ¹⁷Ġani-vereko ġaronai ġena vetuġunaġi tarimana ta etuġuato, ekearito tarimari nea kirari, ‘Goiaġoma, dagara mabarari beġe rovina-toreri.’ ¹⁸Senaġi ġia mabarari ġekira-sirivaġito. Ta ekirato, ‘Au tu tano ta bavoia, be aurani

bana ġitaia nai, asi bono baru.’¹⁹ Ta ma ekirato, ‘Au tu boromakau gabanana (10) bavoiri nai, aiaġoni fokafokai atovo-naġirini, be asi bono baru.’²⁰ Ta ma ekirato, ‘Au tu inivau mo baveġarago nai, asi baiāġosini.’

²¹ Vetuġunaġi tarimana eġenogoito, ġena vere ekira-varaiato. Benamo numa tarimana ma baruna ġesi ġena vetuġunaġi tarimana ekiraiato, ekirato, ‘Noraga-iaġo vanuġai, gara veġubu, tauġaniri rakava, mata-bubu ema kwaku rakava tarimari bono ġori-iaġomari.’²² Benamo vetuġunaġi tarimana eġenogoito, ekirato, ‘Vere o, mani ġemu ura ġauveina tu varau baveia, senaġi numa roġosi bene vonu.’²³ Benamo vere na vetuġunaġi tarimana ma ekiraiato, ekirato, ‘Noiaġo dabara barai ema vamoka dabarari ai, tarimarima bono kirari, beġene iaġoma, be auna numa benema vonu.²⁴ Au na akiramini, akearito tarimari ta na ġegu vereko ġaniġanina misina ta asi bevaġa-mamiani.’”

Barabore - Iesu ġena mero tu vevaġa-gwaġiġi tarimari
Mataio 10:37-38

²⁵ Tarimarima ġutuma-baras Iesu ġesi ġeiaġoto-ġoi, benamo eruġa-kureto, ekirarito, ekirato,²⁶ “Bema tarima ta eurani, au ġegu ai bene iaġoma etoni, senaġi ġia tamana ema sinana, ġaraġona ema natuna, kakana tarina ema tauġena ġena maġuri maki veuraviniri asi betuġamaġi-fitoġaiani nai, ġia tu dia au ġegu mero.²⁷ Deikara tauġena ġena satauro asi beġwaiani, benamo au muriġu na asi berakani, ġia tu dia au ġegu mero.

²⁸ Bema ġomi ta eurani numa ta bene ragaia etoni nai, betanu-tari guineni, numa voina beribaiani, moni beilailani ba asiġina, ene?²⁹ Irau ġauvei besinaiani, benamo asi bevaġa-koriani, mabarari na beġe ġitaiani tarimari na beġe rikiriki-iaġiani,³⁰ beġe kirani, ‘Mai tarima na esinaiato, senaġi asi evaġa-koriato.’

³¹ O kamara vanuġa verena, irau vanuġa verena ta bene vetari-vinia etoni, benamo asi betanu-tari guineni, sisiba asi bevetauni, ġena vetari tarimari mabarari 10,000, ema reke ta vere ġena 20,000, ġia ġeiaġoma-viniani nai, bevaġa-darereani ba?³² Bema ġia asi ilaila nai, ġia aranai ġena tarima tari betuġu-iaġorini, mo doġoro barana roġo fakari manaġa nuġanai, maino beġene ġabia dabarana beġea veiani.³³ Moġa ilailanai deikara ġena dagara mabarari asi beiaġuirini tu asi au ġegu mero.”

Barabore - Damena
Mataio 5:13; Mareko 9:50

³⁴ “Damena tu namo, senaġi bema damena mamina berekwa-rekwani nai, kamara dabarai mamina ma beġenogoini?³⁵ Ĝia tu asi ilaila tano vaġa-namona ema asi namo varovaro dagarari ġesi vaġa-garari ġana; moġa lorinai tarima na beġe fitoġaiani. Ma seġana tarimana bene seġaġi!”

Barabore - Rekwarekwa mamoena

Mataio 18:12-14

15 ¹Takesi gogo tarimari ema vei-rakava tarimari ġutuma Iesu ġenai ġeiaġoto, ġena guruġa beġene seġaġiri ġana. ²Farisea tarimari ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġemugumuguto, ġekirato, “Mai tarima tu rakava tarimari eġabi-raġerini ema ġia ġesi ġeġaniġani-vegogoni!”

³Benamo Iesu na mai barabore ġeri ekiraġiato, ekirato, ⁴“Bema ġomi ta ma ġena mamoe sinau ta (100), benamo sebona berekwa-rekwani nai, ġia tu kara beveini? Ĝia na 99 tano fakanai beraga-kwanerini, edobito mamoena bevetauani mo begoitaġoani. ⁵Bedoġariani nai, ġabanai befaġa-gabagabaiani ma iakuna ġesi, ⁶benamo numa ġana beiaġoni. Beraġasini nai, ġatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana ġegu mamoe, edobito dagarana, ma badoġaria.’ ⁷Au na akiramini, moġa ilailanai rakava tarimana ta ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kureni nai, gubai iaku ema verere tu barego lelevaġi, a vei-iobukaiobuka tarimari 99 ġeri vei-iobukaiobuka dairi ai asi beġe vetuġamaġi-kureni maki bevanaġirini.”

Barabore - Rekwarekwa monina

⁸“Bema vavine ta ġena silva moniri mabarana gabanana (10), benamo sebona bevei-rekwa-rekwani nai, ġia tu kara beveini? Ĝia na lamefa begabuani, numa bedaroani, mo moni sebona bevetau-ġitakauani mo bea goitaġoani. ⁹Bedoġariani nai, ġia na ġatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana tu ġegu silva monina, erekwa-rekwato dagarana, varau badoġaria.’ ¹⁰Au na akiramini, rakava tarimana ta ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kureni nai, Barau ġena aneru moġesi beġe iakuni.”

Barabore - Rekwarekwa merona

¹¹Iesu ma ekirato, “Tarima ta natuna ruarua. ¹²Tau muriseina na tamana ekiraiato, ekirato, ‘Tama, ġitana farefare novarer, be au debagu farefarer tu novinigu.’ Benamo farefare mabarari natuna ruarua fakari ai evarerito. ¹³Garo asi vovoka ġeiaġoto nuġanai, tau muriseina ġena farefare evaġa-vegogoto, benamo tano manaġa ġana erakato. Monai ġena farefare ea ġere-iaġirito. ¹⁴Ġena farefare mabarari evaġa-koririto murinai, mo tano ai doġe barego eġorato. Ĝia varau asi-ġena, asi-ġana. ¹⁵Benamo eiaġoto, mo tanobara tarimana ta ġenai ġauwei ea vetauto, benamo ġia na etuġuato ġena tano ai bai bene ġitgaġuri ġana. ¹⁶Ĝia evito-rakavaiato nai, bai ġari ġaniġani bene ġaniri etato, senaġi mo ġaniġani maki ta na asi eviniato. ¹⁷Benamo ea vetuġamaġi-kureto,

ekirato, ‘Tamagu ġena ġauvei tarimari tu vovoka, ema ġari ġaniġani maki ġutuma, senaġi au tu mainai vitona evaġiguni. ¹⁸Naġenoġoi, tamagu ġenai naiāġo, benamo bana kiraia: Tama, Barau ġoiranai ema ġoi ġoiramu ai avei-rakavato. ¹⁹Au tu asi ilaila ġoi natumu ai ma bono kiraġigu; senaġi anoġimuni, ġemu vetuġunaġi tarimanai bono vaġa-iäġogu, banasi.’ ²⁰Benamo evariġisito, tamana ġenai eiaġoto.

Gabu manaġa na roġo eiaġomato-ġoi nai, tamana na varau eġita-doġariato, benamo evetuġa-rakavaiato, benamo eraga-iaġoto, ea faġa-maġuriato, everauato. ²¹Benamo natuna na ekiraiato, ekirato, ‘Tama, au tu Barau ġoiranai ema ġoi ġoiramu ai ma ġegu vei-rakava. Au tu asi ilaila ġoi natumu ai bono kiraġigu.’ ²²Senaġi tamana na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruğarito, ekirato, ‘Ġoraga-vei! Dabuġa namo ved Aureana ta ġoġwa-iäġomaia, ġoma vaġa-riġoa. Rini ta didinai ġoma dori-toġaia, ema tamaka maki kwakunai ġoma toreri. ²³Ema boromakau natuna ma monana ġoġwa-iäġomaia, ġovaġia, benamo bisini ġania e bisini verere-vegogo. ²⁴Korana natugu maiġa emaseto, senaġi ma bemaġuri-ġenoġoi; erekwa-rekwato, senaġi ma bama doġaria!’ Benamo ġia ġeverere-vegogoto.

²⁵Natuna tau guinena tu vamokai. Vamoka na eġenoġoito, numa eiaġo-viniato-ġoi nai, mari e bara gururi eseġaġiriti. ²⁶Benamo vetuġunaġi tarimana ta ekeaiato, mo guru korana evedanaġi-iaġiato. ²⁷Vetuġunaġi tarimana na evaġa-veseato, ekirato, ‘Goi tarimu beġenōgoi, tamamu na ma namona e ma maġurina ġesi bema doġaria lorinai, ġia na vetuġunaġi tarimari bevaġa-guruğari, boromakau natuna ma monana ġesi beġe vaġia.’

²⁸Tau guinena ebaru-rakavato, numai asi eraka-toġato, benamo tamana eraka-rosito, enoġiato neraka-toġa ġana. ²⁹Senaġi ġia na tamana evaġa-veseato, ekirato, ‘Noġitaia, au tu laġani ġutuma ġoi rekemu ai atanuni, vetuġunaġimu aiaġo-vinini, ġemu ura mabarana akorana-iaġirini, ġemu vevaġa-naġi ta asi afitogħiato, senaġi ġoi na nanigos natuna ta maki asi oviniguni au ma ġatagu ġesi vaġa-iaku-iäġima ġana. ³⁰A mai natumu mata-boraġa vavinieri ġeri ai ġemu farefare mabarari bea vaġa-koriri; bea ġenōgoi nai tu, ġoi na tu boromakau natuna mona mase bovaġia ġia ġana!’ ³¹Tamana evaġa-veseto, ekirato, ‘Natugu, ġoi tu au sevigu ai otanu-vanaġi vanaqini, au ġegu dagara mabarari tu ġoi ġemu. ³²A toma ġita si-iaku, bisini verere, korana tarimu emaseto, senaġi bemaġuri; erekwa-rekwato, senaġi ma bitama doġaria.’ ”

Vetuġunaġi tarimana ġena tuġamaġi-iobuka

16

¹Iesu na ġena mero evaġa-guruğarito, ekirato, “Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ġoi. Benamo tarima kotari na farefare vovoka tarimana ġekira-varaiato, ġia ġena farefare ġitaġauna

tarimana na ġena farefare eġere-iaġirini. ²Moġa lorinai taġa tarimana na eke-a-toġaiato, benamo ekirato, ‘Goi varimu baseġaġia moġoni ba? Au ġegu ġauvei oġwa-ragaiato nai, novevarifiu-iaġia, korana initoma ġoi tu dia au ġegu farefare narinarina tarimana.’ ³Benamo mo farefare ġitaġauna tarimana etuġamaġito, ekirato, ‘Au ġegu baregona na toma evaġa-dokoguni ġegu ġauvei na. Kara baveini? Au tu asi gwadagu baiaraġani ema noġinoġi au ġegu ai tu maiaka dagarana.’ ⁴Etuġamaġito-ġoi nuġanai, ekirato, ‘Mai bama riba kara baveiani! Benamo bevaġa-dokoguni nai, ġatagu namori ġutuma na beġe ġabi-raġeguni ġeri numai.’

⁵Moġa lorinai ġena baregona ġenai ġeġabi-toreto tarimari mabarari eke-a-veggorito. Benamo ta edanaġiato, ekirato, ‘Goi ġemu ġabitore tu vira?’ ⁶Evaġa-veseto, ekirato, ‘Olive diġana kavaburi sinau imaima toitoi (800).’ Benamo farefare ġitaġauna tarimana na ekiraiato, ‘ġemu ġabitore fefana maiġa, noraga-tanutari, benamo sinau vasivasi (400) notorea.’ ⁷Benamo ta ma edanaġiato, ekirato, ‘Goi ġemu ġabitore tu vira?’ Ĝia ekirato, ‘Widi fuseri mabarari 1,000.’ Benamo farefare ġitaġauna tarimana na ekiraiato, ‘ġemu ġabitore fefana maiġa, noġabia, benamo sinau imaima toitoi (800) notorea.’

⁸Dokonai mo farefare narinarina tarimana rakavana ġena baregona na evaġa-raġeato, korana ġena tuġamaġi-iobuka dainai. Korana tanobara tarimari tu ġeiaunega-lelevaġito ġeri tanu-vegogo ai, a mamai ġetanuni tarimari tu asiġina.

⁹Au na akiramini, mai tanobara farefareri e moniri rakavari ġerina tarimarima tu ġomi ġatami ai boġono vaġa-iaġori, korana ġemi moni bea korini nai, ġomi tu beġe tanu-vanaġi vanaġini numari ai beġene ġabi-raġemi gubai.

¹⁰Deikara dagara misina ġauvei-iaġina ma ribana nai, dagara baregona maki ġauvei-iaġina ma ribana; ema deikara dagara keinai beġofaġofani nai, dagara baregonai maki beġofaġofani. ¹¹Bema ġomi tanobara farefareri e moniri ġauvei-iaġiri asi ribami nai, Barau na kamasi farefare korikoriri gubai bevinimini boġo ġauvei-iaġirini? ¹²Ema bema ġomi tarima ta ġena farefare asi boġo ġitaġau-ginikaurini nai, Barau na ġomi ġemi farefare maki asi bevinimini?

¹³Vetuġunaġi tarimana na baregona ruarua vetuġunaġiri asi beiaġo-vinirini riba. Korana ġia na ta tu asi beura-viniani, a ta tu beura-viniani; ta bevaġa-moġoniani, a ta tu beġofaġofa-iaġiani. Gomi maki Barau ema moni nega sebonai vetuġunaġiri asi boġo iaġo-vinirini, asigina-ġinavaġi.”

Iesu ġena guruġa kota

¹⁴Farisea tarimari tu moni ġeuravini-baregorito-ġoi. Iesu ġena guruġa mabarana ġeġeġaġiato nai, ġerikiriki-iaġiato. ¹⁵Iesu na evaġa-guruġarito,

ekirato, “**Ā**omi tu tarimarima ġoirari ai ġovekiraġini, senaġi Barau tu nuġami ribana. Tarimarima na ġevaġa-raġerini dagarari Barau na tu asi eura-vinirini, etuġamaġi-fitogarini.

16 Mose ġena taravatu ema peroveta tarimari ġeri guruġa ġetanuto-ġoi eiaġomato mo, Ioane Babatiso ġena negai. Monana Barau ġena Basileia varina ġegħobata-iaġiani nai, tarimarima mabarari ġevebibi-toġani beġene raka-toġa ġana. **17** Guba ema tanobara beġe rekwa-rekwani tu ma dabarana, senaġi taravatu ġena toutou ta maki asi berekwa-rekwani.

18 Tau ta na ġaraġona belaiani, benamo vavine ta ma beġaraġoani nai, ġia mo tu veġura-vanaġi veiġana beveiani; ma tarima boruna ta na mo tau na elaiato vavinena moġa ma beġaraġoani nai, ġia maki beveġura-vanaġini.”

Farefare e moni vovoka tarimana ema Lasaro

19 “Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ġoi. **Ā**ia tu dabuġa namori moġi eveito-ġoi e ġaro mabarari ai everereto-ġoi ema ġaniġani namona moġi eġanito-ġoi. **20** Ĝena numa ġatama bokanai tarima ta asi-ġena ema asi-ġana arana Lasaro egena-taġoto-ġoi. **Ā**ia tu kefina mabarana lakufodo. **21** Eura-baregħoto-ġoi taġa tarimana ġana ġaniġani momori bene ġani. Kwaiva maki ġeiaġoto, ġia manuġana ġeiamuserito-ġoi.

22 Asi ġena-ġana tarimana emaseto, benamo aneru na Aberahamo sevina ġana ġeġġwa-iaġoato. Farefare vovoka tarimana ma emaseto, benamo ġeguriato. **23** Mase gabunai (o Hades) midigu eġanito-ġoi nai, eboġe-raġeto, manaġai Aberahamo eġitaiato, ema Lasaro maki ġia ġesi. **24** Benamo ekeato, ekirato, ‘Aberahamo, tamagu o, novetuġagu, mani Lasaro notuġua, ġimana didina nanu ai nea duġi-reia, be meagu moġi nama vaġa-ġavea, korana tu au mai karava morenai midigu vovoka aġanini.’

25 Senaġi Aberahamo ekirato, ‘Natugu o, notuġamaġia, ġoi omaġurito-ġoi ġarori ai dagara namori oġabito-ġoi, a Lasaro tu dagara rakavari eġabito-ġoi. Senaġi toma ġia tu everereni, a ġoi tu midigu oġanini.

26 **Ā**ita fakarai maki koufa bara ta etanuni, moġi lorinai maina na tarima ta maniġana asi beiāġosini, ema manina na maki ta maiġana asi beiāġomani.’

27 Benamo farefare vovoka tarimana ekirato, ‘Tamagu o, anoġimuni, Lasaro notuġua tamagu ġena numa ġana. **28** Au tarigu merori tu imaima. **Ā**ia na bene vaġa-guruġari, mai midigu ġani gabuna ġana beġe iaġomani garina.’ **29** Senaġi Aberahamo ekirato, ‘Mose ema peroveta tarimari tu ġia ġesi, be garori neġi beġene seġaġiri.’ **30** Taġa tarimana ekirato, ‘Asiġi, tamagu! Senaġi bema emaseto tarimana ta beiāġoni nai, ġia tu ġeri rakava ġerina beġe vetuġamaġi-kureni.’

³¹ Aberahamo ekirato, ‘Bema Mose ġena taravatu ema peroveta tarimari ġeri ġuruġa asi beġe seġaġirini nai, mase na tarima ta bere variġisi-ġenōgoi maki asi ġere seġaġi-vinia.’ ”

Vei-rakava ema rakava tuġamaġi-fitoġari

17 ¹Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Tarimarima vaġa-ketori dagarari roġo beġe ġorani, senaġi bevaġa-ġorarini tarimana tu vetuġana kekei. ²Gia tu bere namo fore baregona ta ġaiġonai ġere baru-kaua, benamo davarai ġere fiu-reia, korana mai misimisiri ta rakavai beġofa-toġaliani garina.

³Moġesi nai lorimi boġono vetore! Bema ġoi tarikakamu veiġa rakavari eveini nai, bono kira-ġoia, ema ġena rakava ġerina bevetuġamaġi-kureni nai, ġena rakava bono tuġamaġi-fitoġari. ⁴Bema ġia na ġaro ta vaġa-imaima ruarua (7) bevaġa-rakavamuni, ema vaġa-imaima ruarua (7) beġenoġoini ġemu ai, bekirani, ‘Bavetuġamaġi-kure,’ betoni nai, ġoi na ġena rakava bono tuġamaġi-fitoġari.”

Veġabidadama

⁵Iesu ġena apostolo na Vereġauka ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “ġema veġabidadama novaża-baregori!” ⁶Vereġauka na evaġa-veserito, ekirato, “Bema ġomi ġemi veġabidadama tu mastadi ġauna ġutuna ġena barego kavana, misina korokoro moġo, senaġi ġomi na mai ġau baregona o malberi ġauna boġo kiraiani, ‘Noveraġa-vaġi, be davarai noa vevarol!’ boġo toni, benamo garomi tu beseġaġiani.”

Vetuġunaġi tarimana ġena ġauvei

⁷“Bema ġomi ta ġemu vetuġunaġi tarimana tano befokani o mamoe beġita-ġaurini murinai, ġauvei gabuna na numa ġana beiaġomani nai, ġoi na bokiraiani, ‘Noraka-ġariġari, be noma ġaniġani,’ botoni ba? ⁸Asiġina, senaġi ġoi bokirani, ‘ġagu ġaniġani novei, ema bono vedabuġa, be bonoma nari-ġaġu; au bana ġaniġani ema bana niunju-ġosi murinai vau, ġoi ma bono ġaniġani ema bono niunju.’ ⁹Ba vetuġunaġi tarimana ġena seġaġi ai dainai bevaġa-namoani? Asiġina. ¹⁰Ġomi maki moġesi; bema Barau na bekiramini ġauveiri mabarari boġo veirini nai, boġo kirani, ‘ġita vetuġunaġi tarimara ġera ġauvei.’ ”

Iesu na lepera tarimari gabanana (10) evaġa-namorito

¹¹ Iesu Ierusalema eiaġo-viniato-ġoi nai, Samaria ema Galilea tanori vefakari na eraka-vanaġito. ¹²Vanuġa tai eraka-toġato, benamo lepera tarimari gabanana (10) ġesi ġevedoġarito. Roġo manaġai ġeruġa-tarito, ¹³ġia ġekeato, ġekirato, “Iesu! ġema Vereġauka! Novetuġama!”

¹⁴ Iesu na eġitarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Rubu Veaġa vereri ġeri ai ġoiaġo, be beġenea ġitami.” Benamo ġeiaġoto-ġoi nuġanai,

tauğaniri ġeveiarevato, ġenamoto. ¹⁵Tarima sebona moğō ġia fakari ai kefina eğitaiato enamoto, benamo eğenoğoi-iağoto, Barau evonevone-rağeviniato. ¹⁶Benamo Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, evaġa-namoato. Ġia tu Samaria tarimana. ¹⁷Iesu ekirato, “Tarima mabarari tu gabanana (10) beğe namo. Imaima vasivasi (9) tu aigeri? ¹⁸Kara dainai mai irau gabu tarimana ġereġana moğō beğenoğoi-iaġoma, Barau bema vaġa-raġea?” ¹⁹Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Novariġisi, noiaġo, ġemu veġabi-dadama na bevaġa-maġurimu.”

Barau ġena Basileia beiaġomani guruġari

Mataio 24:23-28; 24:37-41

²⁰Farisea tarimari kota na Iesu ġedanaġiato, Barau ġena Basileia tu aitoma beiaġomani. Ġia na evaġa-veserito, ekirato, “Barau ġena Basileia beiaġomani tu asi boġo ġitaiani dagarana. ²¹Tarima ta asi bekirani, ‘Noġitaia, iniġa! o ‘Iomoġa!’, korana Barau ġena Basileia tu ġomi fakami ai maniġa.”

²²Benamo ġia na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Garo ta beraġasini nai, ġomi ġemi ura baregonu tu Tarimarima Natuna ġena ġaro sebona ta moğō boġono ġitaia, senaġi asi boġo ġitaiani. ²³Kotari na beğe kiramini, ‘Tarimana iomoġa!’ o ‘Tarimana maīga!’ beğe toni. Senaġi asi boġono iaġo, murinai asi boġono raka. ²⁴Korana kiriku eragani nai, morena gubai reketa-reketa ġana eiaġoni kavana, Tarimarima Natuna ġena ġaro nuġanai maki moġesi beveini. ²⁵Senaġi ġia midigumidigu vovoka roġo beğani-guineni, ema toma ġuru tarimari na roġo beğe kira-fitogħiani.

²⁶Tarimarima Natuna beiaġomani ġaronai tu Noa ġena negai kavana.

²⁷Tarimarima mabarari ġeganiġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, tau e vavine ġeveġaraġoto-ġoi, eiaġomato mo, Noa ġena lagatoi ai eraka-toġato ġaronai, benamo ġutuġutu na mabarari eġutu-maserito. ²⁸Lota ġena negai maki moġesi moğō. Ĝeganiġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, ġevoivoito-ġoi, ġevaro-varoto-ġoi, numa ġeragato-ġoi. ²⁹Senaġi Lota Sodoma eraga-kwaneato ġaronai, karava ma salfa o fore seġukari ġesi guba na ġeketo-firiġoto, mabarari evaġi-masemaserito. ³⁰Tarimarima Natuna befororini nai, maki moġesina beġoranji.

³¹Mo ġaro ai, bema tarima ta tu numa tuġunai etanu-taġoni, numai asi ma bene raka-toġa ġena farefare bene ġabiri. Ema bema tarima ta tu vamokai nai, ġia ġena numa ġana asi ma bene ġenoğoi ġena farefare ġabibabiri. ³²Lota ġaraġona boġono tuġamaġia! ³³Deikara tauġena moğō ġena maġuri lorina etoreani tarimana, ġena maġuri beleaiani; a ġena maġuri eleaiani tarimana na maġuri bedoġariani.

³⁴Akiramini, mo boġi ai tarima ruarua geda sebonai beğe genani nuġanai, ta tu Barau na beğabi-vaġiani, (korana beğabi-raġeani nai), a ta tu betanuni,

(korana bekira-fitoḡaiani nai). ³⁵Vavine ruarua widi giro dagarana beğe giro-vegogoani nai, ta tu beğabi-vaḡiani, a ta tu betanuni. [³⁶Tarima ruarua vamokai beğe ġauveini nai, ta tu beğabi-vaḡiani, a ta tu betanuni.]”

³⁷Iesu ġena mero na ġedanaġiato, ġekirato, “Vereġauka o, ainai beğorani?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mase tauġanina etanuni gabunai, gaio maki monai beğe vegogoni, (be ġia na beğe vaġa-foforiani).”

Barabore - Vabu ema Kota eseġaġini tarimana

18 ¹Benamo Iesu na ġena mero ġeri barabore ta ekiraġiato. Mo barabore na bene vaġa-ribari, be vanaqivanaġi begene ġauġau ema asi beğene moiramoira ġana. ²Maiġesi ekirato, “Vanuġa tai Kota eseġaġini tarimana ta etanuto-ġoi. Ĝia tu Barau garina asi eveito-ġoi, ema tarimarima maki asi egubakaurito-ġoi. ³Mo vanuġa vabuna ta mai Kota eseġaġini tarimana ġenai eiaġo-ġenoġoi ġenoġoito-ġoi, ġena maoro evevaġa-doġe-gani viniato-ġoi ema ekirato-ġoi, ‘Novaġa-kavagu, be ġevaġa-rakavaguni tarimari davari noviniri! ⁴Nega emanaġato nuġanai, Kota eseġaġini tarimana na vabu ġena ura veiġana asi eveiato. Senaġi ġaro ta ġia tauġena evetuġamaġito, ekirato, ‘Au tu Barau garina asi aveini ema tarimarima maki asi agubakaurini, ⁵senaġi dagara sebona tu, mai vabu na au evaġa-doġe-ganiguni nai, ġena ura veiġana naveia, korana vanaqivanaġi beiaġomani, benamo au bevaġa-doġe-gani iaġoguni ġesi.”

⁶Vereġauka ma ekirato, “Mo Kota eseġaġini tarimana kara etato, ġoseġaġia. ⁷Be kamasi? Barau na evirigiritu tarimari, ġia ġenai boġi ema laġani mabarari ai ġetaġitaġini ema ġenoġinoġi-viniani tarimari, vevaġa-maoro nuġanai tu asi bevaġa-kavarini? Nevaġa-kavari ġana nai tu bekwaiboni? ⁸Au na akiramini, ġeri maoro ai ġia na bevaġa-kava ġarīgaririni. Senaġi Tarimarima Natuna ma beiaġomani nai, ġia veġabi-dadama tanobarai bedoġariani ba asiġina?”

Farisea tarimana ema takesi gogo tarimana

⁹Tarima kotari ġeri tuġamaġi ġia tu vei-iobukaiobuka, a tarimarima mabarari tu vei-rakava tarimari. Iesu na mai tarima ġeri barabore ekiraġiato, ekirato, ¹⁰“Tarima ruarua Rubu Veāga ġana ġeiaġoto, ġea ġuriġurito; ta tu Farisea tarimana, a ta tu takesi gogo tarimana. ¹¹Farisea tarimana ġereġana reke tai eruġato, benamo egaūġauto, ekirato, ‘Barau o, avaġa-namomuni, korana au tu dia tarima mabarari kavana, be seġafore tarimari, vei ġeġeva-ġeġeva tarimari, veġura-vanaġi tarimari. Avaġa-namomuni, korana au tu dia iomo takesi gogo tarimana kavana. ¹²Fura o wiki ta nuġanai au tu ġaro ruarua ağani-veaġani, ema adoġarini dagarari karava gabanana (10) aveirini, benamo karava sebona tu ġoi avinimuni.’

¹³Senaġi takesi gogo tarimana tu manaġai eruġato, asi eboġe-raġeto gubai, kobana ebotaiato, ekirato, ‘Barau o, au tu rakava tarimagu, noma vetuġagu!’

¹⁴ Au na akiramini, takesi gogo tarimana tu Barau na evaḡa-moḡoniato, ma vei-iobukaiobukana ġesi vanuġa ġana eġenoġoito, a Farisea tarimana tu asiġina. Korana tauġena moġo eveġabi-varaġeni tarimana tu, Barau na bevaġa-variġoani, a tauġena evevaġa-variġoni tarimana tu, bevaġa-varaġeani.”

Iesu na mero misiri evaġa-namorito
Mataio 19:13-15; Mareko 10:13-16

¹⁵ Tarima kotari mero misimisiri Iesu ġenai ġeġwa-iaġorito, ġimana iatari ai bene toreri ġana. Ĝena mero na ġeġitarito, benamo ġekira-goirito. ¹⁶ Senaġi Iesu na mero misiri ekea-iaġomarito, ġena mero ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri au ġegu ai ġeiaġoma, asi ġolairi, korana maniġesina kavana tu Barau ġena Basileia tarimari. ¹⁷ Moġoni au na ġomi akiramini, dei na Barau ġena Basileia asi beġabi-raġeani mero misina kavana, Basileiai asi beraka-toġani.”

Farefare vovoka tarimana
Mataio 19:16-30; Mareko 10:17-31

¹⁸ Iuda tarimari ġeri vere tauna ta na Iesu edanaġiato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu namona, au kara baveini vau, maġuri vanagħivanagi badoġariani?” ¹⁹ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Goi karase nai au namogu okiraġini? Tarima ta asi namo, Barau moġo ġereġana. ²⁰ Taravatu ma ribamu, ‘Asi bono veġura-vanaġi, asi bono vaġivaġi, asi bono lema, asi bono vevaġa-daġa ġofaġofa, tamamu sinamu bono gubakauri.’” ²¹ Mo tarima ekirato, “Au keigu na beiaġoma toma mani taravatu mabarari akorana-iaġirini.” ²² Iesu na mo guruġa eseġaġiato, benamo ekraiato, “Goi tu dagara sebonai moġo orabuni. Ĝemu farefare mabarari novoivoi-iaġiri, moniri tu asi-ġeri ema asi-ġari tarimari bono viniri, benamo gubai ġoi ġemu farefare bodoġaririni. Moġesi boveini vau, au murigu ai bonoma raka.” ²³ Mo guruġa eseġaġiato nai, nuġana emetorakavato, korana ġia tu farefare ġutuma tarimana.

²⁴ Iesu na eġitaiato, benamo ekraiato, ekirato, “Farefare vovoka tarimari Barau ġena Basileia ġeri rakatoġa tu gwaġiġi rakava! ²⁵ Kamela nila kadarena na ġena rakatoġa tu kotuna gwaġiġi, a farefare vovoka tarimana Barau ġena Basileia rakatoġana ġia ġenai tu gwaġiġi rakava.” ²⁶ Tarimarima na mai guruġa ġeßeġaġiato, benamo Iesu ġedanagiato, ġekirato, “Be, deikarari vau maġuri beġe doğariani?” ²⁷ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Tarimarima na asi beġe veirini riba dagarari tu Barau na beveirini riba.”

²⁸ Petero na ekraiato, ekirato, “Goi ribamu, ġai tu ġema dagara mabarari ġaraga-kwanerito, murimu ai ġarakani.” ²⁹ Iesu na ekirarito, “Moġoni akiramini, tarima ta ġena numa eraga-kwaneato, o ġaraġona,

kakana, tarina, tamana, sinana, natuna Barau ġena Basileia uranai,³⁰ ġia na mai maġuri nuġanai dagara ġutuma beġoitaġoni, ema mo negai vau maġuri vanaqivanaġi bedoġariani.”

Iesu na ġena mase ma ekiraġi-foforiato

Mataio 20:17-19; Mareko 10:32-34

³¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) eġori-veġitarito, benamo ekirarito, ekirato, “Goseġaġi! Ĝita tu Ierusalema ġana tavarāġeni. Monai peroveta tauri na Tarimarima Natuna varina ġetore-guineto gurugari aniri mabarari beġe moġonini. ³² Irau bese (o Roma) tarimari ġimari ai beġe toreani. Ĝia na beġe vaseva vaseva-iaġiani, beġe rikiriki-iaġiani e beġe kanunu-kanunuani. ³³ Beġe botaiani e beġe vaġi-maseani, senaġi ġarо vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenoġoini.”

³⁴ Iesu ġena mero mo guruġa tauna asi ġeġoitaġoato. Guruġa anina ġia ġeri ai tu vekuretoġa. Ĝia asi ribari Iesu na kara ekiraġiato.

Iesu na mata-bubu tauna evaġa-namoato

Mataio 20:29-34; Mareko 10:46-52

³⁵ Iesu tu Ieriko ekavinaġiato nai, mata-bubu tauna ta dabara rikinai etanu-taġoto-ġoi, enoġinoġito-ġoi. ³⁶ Tarimarima ġutuma dabbarai ġeraka-vanaġito eseġaġito, benamo evedanaġito, “Mai guru anina tu kara?” ³⁷ Ĝekirato, “Iesu, Nasareta tauna, eraka-vanaġini.” ³⁸ Benamo ekeafouto, ekirato, “Iesu o, Davida natuna, au novetuġagu!” ³⁹ Ĝoirai ġerakato tarimari na ġekira-ġoiato, senaġi ġia ekea-ġigiraġe ġigiraġeto-ġoi, “Davida Natuna o, au novetuġagu!”

⁴⁰ Iesu eruġa-tarito, benamo ekirato, “Goġori-iaġomaia!” Ĝia eiaġomato, benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, ⁴¹ “Kara ourani ġemu ai naveia otoni?” Ĝia evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka o, matagu noma vaġa-iaġaia.” ⁴² Iesu ekirato, “Be, matamu nenamo, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu.” ⁴³ Vaġa-sebo matana enamoto, eboġeboġe-ginikauto, Iesu murinai erakato, Barau evaġa-raġeato. Mo veiġa ġeġitaiato tarimari mabarari na maki Barau ġevaġa-raġeato.

Iesu ema Sagaio

19 ¹ Iesu Ieriko ai eraġasito, benamo vanuġa nuġana na eraka-iaġoto-ġoi. ² Monai tu takesi gogo tarimari ġeri vere ta arana Sagaio; ġia tu moni ema farefare vovoka tarimana. ³ Ĝia ġena ura tu Iesu neġita-vetoġaia ġia tu dei, senaġi tarimarima ġutuma ema ġia tu tau kubina nai, neġitaia ġana egera-kavato. ⁴ Moġa lorinai eraga-guine-iaġoto, sikamoġaġa tai eraġeto, Iesu monana beraka-vanaġini nai, bene ġitaia ġana.

⁵ Iesu mo gabu ai eraġasito, eboġe-raġeto, eġitaiato, benamo ekiraiato, “Sagaio, norakariġo-ragaraga, korana au toma tu ġoi ġemu numai

batanuni bene.”⁶ Benamo Sagaio eraga-rakaričoto, ma iakuna ġesi Iesu egori-iačoato ġena numa ġana. ⁷ Ĝegitaiato tarimari mabarari ġemugumuguto, ġekirato, “Mai tau tu rakava tarimana, ġena numai ea tanuni.”

⁸ Sagaio eruča-vaisito, Verečauka evača-guručaiato, ekirato, “Verečauka, nosečagi! Ĝegu farefare reke-ta tu gara večubu tarimari bavinirini, ema ġena farefare ačabi-kavaiato tarimana tu, nega vača-vasivasi bavini-ġenočoiani.” ⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Toma vevača-mačuri tu mai numai bema račasi, korana mai tarima maki Aberahamo natuna. ¹⁰ Korana Tarimarima Natuna tu rekwarekwa tarimari vetauvetauri ema bene vača-mačuriri ġana eiačomato.”

Barabore - Vetučunači tarimari moni ġenarito Mataio 25:14-30

¹¹ Mabarari ġeseča-ġito-ġoi nučanai, Iesu na ġeri barabore ta ekiračiato. Korana ġia tu Ierusalema ekavi-načiato nai, ġia mataboru ġekirato, Barau ġena Basileia tu mo negai beforin. ¹² Benamo ġia ekirato, “Dagi baregoni tarimana ta gabu manačana ġana eiačoto, kini o vere dagina bene ġabia vau, ma bene ġenogoi ġana. ¹³ Ročosi bere raka nai, ġena vetučunači tarimari gabanana (10) ekeia-iačomarito, golo moniri ġia tata sebori-sebori evinirito, benamo ekirarito, ekirato, ‘Au murigu ai bočono ġauvei-iačiri, be moni boruri tari ma bočono dočari.’

¹⁴ Senači ġena tanobara tarimari na asi ġeura-viniato-ġoi nai, murina na guruča ġetučuto, ġekirato, ‘Gai asi ġaurani mai tarima ġai ġema vere ai bene iačo.’ ¹⁵ Senači mo tarima na kini dagina ġeviniato murinai, ċegenogoi-iačomato. Benamo ġena vetučunači tarimari ekeia-iačomarito, bečene vača-ribaia, moni boruri vira ġia tata ġedočarito.

¹⁶ Tarima giniguinenha eiačomato, benamo ekirato, ‘Verečauka, golo monina sebona oviniguto nučanai, au na tu moni gabanana (10) ma adočaririto.’ ¹⁷ Ĝia na evača-namoato, ekirato, ‘Goi tu vetučunači taumu namona! Dagara misiri očauvei-iači ġinikaurini nai, au na vanuča mabarari gabanana (10) avinimuni, ġoi na bočita-ġaurini.’ ¹⁸ Vača-ruaruana eiačomato, benamo ekirato, ‘Verečauka, sebona oviniguto nučanai, au na moni imaima ma adočaririto.’ ¹⁹ Ĝena vere na ekiraiato, ‘Goi tu vanuča imaima bočita-ġaurini.’

²⁰ Vetučunači tarimana ta ma eiačomato, benamo ekirato, ‘Verečauka o, ġoi ġemu moni sebona tu iniča, au na muko ai akumuato, akure-točaiato.

²¹ Au tu ġoi garimu aveito, korana ġoi tu asi vegubakau taumu. Tarima ġeri dagara očabirini, ema dia ġoi na ovarorito dagarari obasirini e okwarini.’

²² Gena vere na ekiraiato, ‘Goi tu vetučunači tarimana rakavana!

Taugemu ġemu guruča na bavevača-maoro vinimuni. Ĝoi ribamu au tu asi vegubakau taugu, dia au ġegu dagarari ačabirini, ema dia avaroto dagarari

abasirini. ²³Be, karase nai ġegu moni tu banikai asi otoreato? Benamo au bara ġenoġoi nai tu, ma torekauna o interestina ġesi bara doġaria.’

²⁴Benamo monai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari ekirarito, ekirato, ‘Mani moni sebona ġenai maniġa ġoġabia, moni gabanana (10) tarimana ġovinia.’ ²⁵Senaġi ġia na ġekiraiato, ‘Vereġauka, ġia ġena moni tu varau 10 beġabia.’ ²⁶Ġia evaġa-veseto, ekirato, ‘Au na akiramini, ma ġena-ġana tarimana tu ġutumari ma baviniani, a asi ġena-ġana tarimana tu, ġenai misina maki baġabi-vaġiani.

²⁷Senaġi au ġebaru-viniguni tarimari, asi ġeurato au ġia bana guine-iagħiri ġetato tarimari, ġoġori-iaġomari, au ġoiraġu ai ġoma vaġi-maseri! ”

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemai ġevonevone-raġe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Ioane 12:12-19

²⁸Eguruġa-ġosito vau, Iesu eraka-guineto, Ierusalema ġana evaraġeto.

²⁹Betefage e Betania ekavinaġirito-ġoi nai, Olive Ĝorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-guinerito, ekirarito, ekirato, ³⁰“Goira vanuġana ġana ġoiaġo. Boġo raġasini nai, doniki natuna ta barutari boġo ġitaiani, iatanai tarima ta roġosi bene raġe. Boġono ruġaia, benamo boġono ġori-iaġomai. ³¹Bema tarima ta na bedanaġimini, bekirani, ‘Karase nai ġorūġaiani?’ betoni nai, ġomi boġono kira, ‘Vereġauka na eura-vinianini.’”

³²Benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu na ekira-vararito ilailanai ġedoġariato. ³³Doniki natuna ġeruġaiato-ġoi nuġanai, doniki biaguri na ġedanaġirito, “Ġomi tu karase mani doniki ġorūġaiani?” ³⁴GeVäga-veseto, ġekirato, “Vereġauka na eura-vinianini.”

³⁵Benamo Iesu ġenai ġeġgori-iaġoato. Ġeri dabuġa barari doniki doġenai ġeċavarito vau, Iesu ġevaġa-tanu-kauato. ³⁶Iesu eiaġoto-ġoi nai, tarimarima ġeri dabuġa barari dabarai ġeċavarito.

³⁷Ierusalema varau ekavinaġiato, Olive Ĝorona na evariġoto-ġoi, benamo Iesu ġena mero ġutuma lelevaġi ġeċakuto, Barau ġevonevone-raġe viniato, korana nuġa-farevaġi veiġari ġeġitarito nai. ³⁸Ġekirato, “Gera Vere baregona,

Vereġauka aranai eiaġomani Kinina,
sivaġa-namoa!

Maino gubai bene barego ema vevaġa-raġe tu guba tuġunai!”

³⁹Benamo Farisea tarimari kota na tarimarima ġutuma nuġari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, ġoi ġemu mero nokira-ġoiri!”

⁴⁰Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na akiramini, bema ġia asi beġe koġoni nai, mai fore beġe koġoni.”

Iesu Ierusalema taġina eveito

⁴¹Iesu vanuġa barana Ierusalema ġana eraka-kavinaġito, eġitaiato, benamo taġina eveito, ⁴²ekirato, “Toma ġaro ai ġemu maino korana boro

ribaia bere namo! Senaḡi toma, ḡoi na asi oḡitaiani. ⁴³Garona beraḡasini nai, ḡebaru-vinimuni tarimari na tano beḡe ragaiani, beḡe kobe-ḡegeṛagimuni, asi ḡemu rakarosi dabaranā. ⁴⁴Benamo ḡoi ema nuḡamu ai ḡetanuni tarimari beḡe fuki-bubu-riḡomini tano ai; fore maki ta iatanai asi beḡe iaḡuiani, korana Barau ḡena vevaḡa-kava emariḡoto asi oribaiani nai.”

Iesu na Rubu Veaḡa eiarevaiato
Mataio 21:12-17; Mareko 11:15-19; Ioane 2:13-22

⁴⁵Iesu Rubu Veaḡa nuḡanai eraka-toḡato, voivoi tarimari elai-rosirito, ⁴⁶ekirarito, ekirato, “Buka Veaḡa nuḡanai tu maiḡesi ekirani, ‘Gegu numa tu ḡuriḡuri numana beḡe kiraḡiani,’ senaḡi ḡomi na tu lema tarimari ḡeri gumi gabunai boḡo vaḡa-iaḡo.”

⁴⁷Iesu tu ḡaro mabarari ai Rubu Veaḡa nuḡanai evevaḡa-ribato-ḡoi. Rubu Veaḡa vereri baregori, e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari, ema Iuda vereri na ḡia beḡene vaḡia dabaranā ḡevetauato-ḡoi. ⁴⁸Senaḡi asi ḡeri dabara, korana tu tarimarima mabarari ḡeurato-ḡoi. Iesu ḡena guruḡa ta maki asi beḡene vei-ketoa.

Ierusalema vereri na Iesu ḡena seḡuka korana ḡevedanaḡi-iaḡiato
20 ¹Garo tai Iesu tu Rubu Veaḡa nuḡanai evevaḡa-ribato-ḡoi, Vari Namona tarimarima eḡobata-vinirito-ḡoi. Benamo Rubu Veaḡa vereri baregori, e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari, ema Iuda vereri Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ²ḡedanagiato, ḡekirato, “Kamara seḡukai ḡoi na mai dagara oveirini? Dei na mai seḡuka evinimuto?”

³Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au na maki vedanaḡi ta avinimini. Ġokira-varagu, ⁴Ioane ḡena babatiso veiḡana tu Barau ḡenana eiaḡomato, ba tarimarima ḡerina?”

⁵Ḡia fakari ai ḡeverorito, ḡekirato, “Bema ḡita bita kirani, ‘Barau ḡenana,’ bita toni nai, ḡia bekirani, ‘Karase nai Ioane asi ḡovaḡa-moḡoniato?’ betoni. ⁶Senaḡi bema ḡita bita kirani, ‘Tarimarima ḡerina,’ bita toni nai, tarimarima mabarari na fore na beḡe taki-maserani, korana ḡia ḡekirani, Ioane tu peroveta tarimana, ḡetoni.” ⁷Iesu ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, “Gai asi ribama,” ḡetato.

⁸Benamo Iesu na ḡia maki ekirarito, ekirato, “Au na maki kamara seḡukai mai dagara aveirini asi bakira-varamini.”

Barabore - Tavoḡa ḡitaḡauna tarimari rakavari
Mataio 21:33-46; Mareko 12:1-12

⁹Benamo Iesu na tarimarima mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta vine tavoḡana evaroato vau, tavoḡa ḡitaḡauna tarimari ḡeri ai eraga-kwaneato. Benamo erakato gabu ta ḡana. Monai ḡaro

ḡutuma ea tanuto. ¹⁰Vine ḡwari (o grapes) ḡemaḡeto, benamo ḡia na ḡena vetuḡunaḡi tauna ta etuḡuato tavoḡa narinarina tarimari ḡeri ai, vine ḡwari kota benea ḡabi ḡana. Senaḡi tavoḡa ḡitaḡauna tarimari na ḡekwariato vau, ḡimana kori ḡetuḡu-ḡenoḡoiato. ¹¹Benamo vetuḡunaḡi tauna ta ma etuḡuato, senaḡi ḡia maki ḡevaḡa-vevaḡiato, ḡevei-maiaka maiakaiato, ḡimana kori ḡetuḡu-ḡenoḡoiato. ¹²Vetuḡunaḡi tauna vaḡatoitoina maki etuḡuato, senaḡi ḡevaḡa-vevaḡi rakavaiato, kefina maki ma fauri vau ḡelai-rosiato. ¹³Benamo tavoḡa biaguna ekirato, ‘Au tu kara ma baveini? Au natugu, auravini-baregoani merona, na-tuḡua, atuḡamaḡini ḡia beğe gubakauan!’ ¹⁴Senaḡi tavoḡa narinarina tarimari na ḡeḡitaiato nai, tauḡeri ḡeveguruḡa-vevinito, ḡekirato, ‘Mani tu tavoḡa biaguna natuna, be sivaḡia, benamo tavoḡa tu ḡita ḡera.’ ¹⁵Benamo tavoḡa murikanai ḡeinu-rosiato, ḡevaḡi-maseato.

Iesu evedanaḡito, ekirato, “Tavoḡa biaguna tu kara beveiani ḡia ḡeri ai? ¹⁶Ḡia beiaḡomani, tavoḡa ḡitaḡauna tarimari bevaḡi-ḡosirini, benamo tavoḡa tu tarima irauri ma bevinirini.” Tarimarima na mai guruḡa ḡesegagaiato nai, ḡekirato, “Asiḡi, maiḡesi asi bene vetore!”

¹⁷Iesu na eḡitarito, benamo edanaḡirito, ekirato, “Be, mai guruḡa Buka Veāga nuḡanai anina tu kara? Maiḡesi ekirato,

‘Fore numari ḡeragarini
tarimari na asi ḡeura-viniato
ma ḡefitoḡaiato forena tu
duḡu forenai eiaḡoto.’

¹⁸Deikara mo fore iatanai beketokauni tarimana beḡwa-kirakiraiani; ema mai fore tarima ta iatanai beketokauni nai, belau-fatafataiani.”

Kaisara, Roma ḡeri vere, ḡena takesi moniri
Mataio 22:15-22; Mareko 12:13-17

¹⁹Taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari e Rubu Veāga vereri baregori na Iesu inimoḡo beğene ḡabia dabarana ḡevetauato-ḡoi, korana ḡia ribari, Iesu na mai barabore tu ḡia iatari ai ekiraḡirito-ḡoi nai. Senaḡi tarimarima ḡutuma vegogo-taḡo naima ḡegarito. ²⁰Moḡa lorinai ḡeḡita-taḡoato moḡo. Gabivau ḡofaḡofa tarimari ḡetuḡurito, ḡia na beğene danaḡia noḡa vei-iobukaiobuka tarimari kavana; beğene danaḡia, bema Iesu ḡena guruḡa beiaḡo-irauni nai, Iesu beğene ḡabia, Roma gavanana ḡimana seḡukanai beğene torea. ²¹Mo ḡofaḡofa tarimari na Iesu ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Vevaḡa-riba taumu o, ḡai ribama, ḡemu guruḡa e ḡemu vevaḡa-riba tu maoromaoro. Tarimarima ḡeri dagi asi otuḡamaḡirini, senaḡi ḡoi na Barau ḡena dabara ovevaḡa-riba-iaḡi ḡitakauani ma moḡonimu ḡesi. ²²Nokirama, Kaisara, Roma ḡeri vere, takesi moniri bitana vinia tu namo ba asīḡi?” ²³Iesu na ḡeri ḡofaḡofa varau eḡitaiato, benamo ekirarito, ekirato, ²⁴“Silva monina ta ḡovaḡa-

ḡitagu! Mai tu dei iouiouna e dei arana?” Ğia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Mai tu Kaisara laulauna e arana,” ḡetato. ²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, “Kaisara ḡena, Kaisara boḡono vinia, Barau ḡena, Barau boḡono vinia.”

²⁶ Iesu ḡena guruḡa tarimarima ḡoirari ai tu maoro nai, asi ḡeri dabara ḡia beġe ḡofa-darereani, senaḡi ḡena vevaḡa-vese na nuḡari ḡefarevaḡito, asi ma ḡegurūḡato.

Variḡisi-ḡenoḡoi guruḡari
Mataio 22:23-33; Mareko 12:18-27

²⁷ Sadukea tarimari kota Lesu ḡenai ḡeiāgoto. Ḡeri tuḡamaḡi tu, mase tarimari asi ma beġe variḡisi-ḡenoḡoini. Iesu ḡedanaḡiato, ḡekirato, ²⁸ “Vevaḡa-riba taumu o, Mose na taravatu ġai ḡema maiḡesi etoreato, ‘Bema tau ta kakana bemaseni, ma vabuna tu roġo maġuri, senaḡi asi naturi nai tu, mo tau na kakana vabuna bene ḡaraḡoa. Korana tu ḡia na naturi tari beġene vaġa-maġuriri mo mase tauna ḡena.’ ²⁹ Tarikaka tau moġo korina mabarari tu imaima ruarua (7). Tau guinena na vavine ta eġaraḡoato, ma emaseto, natuna ta asi evaḡa-ḡoraiato. ³⁰ Tau vaġa-ruaruana na vabu ma eġaraḡoato, ³¹ tau vaġa-toitoina maki moġesina moġo. Moġa nuġanai ḡia mabarari tu imaima ruarua (7), senaḡi mabarari ḡemaseto, naturi ta asi ḡevaḡa-ḡoraiato. ³² Dokonai mo vavine maki emaseto. ³³ Variḡisi-ḡenoḡoi ḡaronai mo vavine tu dei ḡaraḡona, korana ḡia tu tau imaima ruarua (7) na ḡeġaraḡoato nai?”

³⁴ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Mai tanobarai tau e vavine ḡeveġaraḡoni, ³⁵ senaḡi roġo beiaġomani Basileianai, vei-iobukaiobuka tarimari beġe variḡisi-ḡenoḡoini. Ğia tu asi beġe veġaraḡoni. ³⁶ Ğia asi beġe maseni maki, senaḡi aneru kavana beġe tanuni. Barau natunai beġe iaġoni, korana ḡia tu variḡisi-ḡenoḡoi tarimari. ³⁷ Mose na evaḡa-moġoniato, mase na ma beġe variḡisi-ḡenoḡoini. Gau eġaraiato-ḡoi varina nuġanai, Mose na Vereġauka tu ‘Aberahamo ḡena Barau, Isako ḡena Barau, Iakobo ḡena Barau’ ekiraġiato. ³⁸ Moġoni, ḡia tu maġuri tarimari ḡeri Barau, dia mase tarimari ḡeri Barau. Korana Barau ḡenai tu, tarimarima mabarari tu maġuri.”

³⁹ Taravatu ḡevevaḡa-riba iaġiato-ḡoi tarimari kota ḡekirato, “Vevaḡa-riba taumu o, vevaḡa-vese namona tu maniġa.” ⁴⁰ Benamo moġa murina na asi ma ḡedanaḡi-ḡenoḡoiato, ḡegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ḡena Vereġauka?
Mataio 22:41-46; Mareko 12:35-37

⁴¹ Iesu na ekirarito, ekirato, “Ğia tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ḡetoni? ⁴² Davida tu Salamo nuġanai ekirato,
‘Barau na ḡegu Vereġauka ekiraiato:
Au ḡimagu aroribana rekenai bono tanu,

⁴³ bene iaḡo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.'

⁴⁴ Davida na Keriso tu ‘Vereḡauka’ etato. Kamasi nai Keriso tu Davida natuna?”

Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri ġofaġofa
Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 11:37-54

⁴⁵ Tarimarima mabarari ġoirari ai Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato,

⁴⁶ “Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari ġerina lorimi boġono vetore. Ĝia ġeurani dabuġa maukari beġene riġo, maketi gaburi ai beġene rakaorakao, tarimarima na beġene vaġa-namori urari ai. Rubu nuġari ai ema ġani-vegogo gaburi ai ġeri ura tanutana namori ai beġene tanu. ⁴⁷ Ĝia na vabu ġeri numa ma farefare ġevaġa-koririni. Ĝeri ġauġau tu mauka kenene, senaġi ġegofaġofani. Moġesi ġeveini tarimari meto barego vedaura beġe ġabini.”

Vabu ġena boubou monina

21 ¹Iesu eboġe-vaisito nai, moni vovoka tarimari ġeri boubou moni maugħai ġeġurato-ġoi eġitarito. ²Asi-ġena ema asi-ġana vabuna ta eiaġomato, eġitaiato, ġena moni misiri ruarua moġo eġura-riġorito, (mai tu noġa moġo toea sebona kavana). ³Benamo Iesu ekirato, “Moġoni, au na akiramini, mai vabu na beġuraia monina tu mabarari ġeri vini bevanaġiri. ⁴Korana mabarari ġeri moni vovoka ġerina koturi moġo beġe vini, senaġi mai vabu tu ġena moni misina ġenana moġo, ġena maġuri ai bere vevaġa-kava-iaġiri dagarari mabarari beġurari.”

Iesu na vau beġea ġorani dagarari ekiraġiritu
Mataio 24:1-14; Mareko 13:1-13

⁵ Iesu ġena mero kota na Rubu Veaġa ġeguruġa-iaġiato, ġitaġitana ma marevana, ma ġena fore namori ġesi ema Barau ġevarevare-viniato varevare dagarari namori na ġevaġa-veraiato, ġetato. Senaġi Iesu ekirato, ⁶ “Garona beraġasini, mainai ġoġitarini dagarari mabarari tarima tari na beġe vare bubu-riġorini, fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni.”

⁷ Benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, aitoma beġorani? Ema beġorani nai, kamara vetoġa na bevaġa-moġoniani?”

⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Gomi lorimi boġono vetore, beġe ġofamini ġesi. Korana tu tarimarima ġutuma au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, ‘Tarimana tu au maīgegu!’ ema, ‘Garona beraġasi!’ beġe toni. Senaġi ġia muriri ai asi boġono raka. ⁹Bema ġomi na vetari o tuari gururi e gururaġe boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Mai dagara beġe ġora-guineni, senaġi dokona asi roġo beraġasini.”

¹⁰ Iesu ma ekirato, “Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe veterini. ¹¹Gabu ġutuma nuġari ai

tano beğe iagaiagani, doğe beğe gorani, ema tarimarima gutuma keve beğe doğarini ta genana bevanağini ta genai. Vevağ-a-gari vetoğari baregori guba na beğe foforini.

¹²Senağı mo dagara roğosi beğene goranai, giao na gomi beğe gabimini, beğe vağ-a-midigumini. Rubu ai beğe vağ-a-kotamini, dibura numari ai beğe tore-toğamini. Kini e gavana gorirari ai beğe gor-i-iağomini, korana au góğabi-rağeguni nai. ¹³Mai tu gomi gemi nega namona au vağ-a-moğonigu ai boğo iağoni. ¹⁴Boğono vetuğamağı, gemi vevağ-a-vese guruğari asi boğono tuğamağı-guine guineri, ¹⁵korana tu au na guruğ-a e iaunega bavinimini, beğe baru-vinimini tarimari na beğe kira-góimini, senağı asi beğe kokoreni.

¹⁶Tamami, sinami, kakami, tarimi, garagarami, e ǵatami na tarimarima ǵimari ai beğe revamini. Gomi kota maki beğe vağı-masemini. ¹⁷Tarimarima mabarari na beğe iau-rakavamini, korana au góğabi-rağeguni nai. ¹⁸Senağı debami ǵuiri sebona maki asi berekwa-rekwani. ¹⁹Boğo vevağ-a-gwağıgini nai tu, boğo mağurini.”

Ierusalema beğe vağ-a-rakavaiani
Mataio 24:15-21; Mareko 13:14-19

²⁰“Vetari o tuari doğorori na Ierusalema beğe tanu-ǵeǵeraǵiani boğo ǵitaiani, benamo boğo ribani, Ierusalema dori ǵevağ-a-rakavaiani. ²¹Mo negai Iudeai ǵetanuni tarimari tu goranai ǵana beğene raga-iağo. Vanuğ-a barana Ierusalema nuğanai ǵetanuni tarimari tu, vanuğ-a beğene raga-kwanea, ema gunikai ǵetanuni tarimari tu vanuğ-a barana nuğanai asi beğene raka-toğ-a. ²²Korana mo negai tu Barau na tarimarima ǵeri rakava voiri bevinirini Buka Veağai ǵetore-guineato vağ-a-moğoniri. ²³Vavine ma baniri e ǵabi-varıǵu vavineri kika ma vetuğarı! Midigu barego mai tano ai beğe raǵasini, ema Barau na gena bese tarimari bevağ-a-maoro vinirini. ²⁴Tarima kota tu vetari bağari na beğe vağı-maserini, kota tu beğe ǵabi-mağuririni, tanobara mabarari ǵana beğe gor-i-iağorini, beğea diburarini; ema irau bese tarimari na Ierusalema beğe fana-tariani, beiağoni mo, ǵeri ǵaro bea korini.”

Tarimarima Natuna ǵena iağoma
Mataio 24:29-31; Mareko 13:24-27

²⁵“Garo, ǵue, ema visığu nuğari ai vetoğ-a beğe gorani. Tanobara beseri davara ema ureure gururi ai beğe gari-rakavani. ²⁶Tarimarima beğe keto-founi gari dainai, ǵeri tuğamağı maki roğo beğe korini mo beğe gorani dagarari dairi ai; korana tu guba seğukari beğe iagaiagani. ²⁷Mo negai Tarimarima Natuna beğe ǵitaiani, magube nuğana na beiağomani ma seğukana e ma mamana baregonan ǵesi. ²⁸Mo dagara beğe gorani nai, boğono varıǵisi, boğono boğe-vaisi, korana vağ-a-mağurimi tu varau bekavinaǵı.”

Barabore - Vevağ-a-riba figi ġauna ġenana
Mataio 24:32-35; Mareko 13:28-31

²⁹Iesu na ġeri barabore ta ekiraġiato, ekirato, “Figi ġauna ema ġau mabarari ġoġitar. ³⁰Lauri variġuri ġefafani ġoġitarini, ġomi ġoribani, ġaro ġena tora taimina varau bekavinaġi. ³¹Moġa ilailanai, ġomi maki bema boġo ġitarini, mai dagara beġe ġorani nai, boġo ribani, Barau ġena Basileia tu bekavinaġi.

³²Moġoni akiramini, mai ġuru asi bekorini, beiaġoni mo, mai dagara mabarari beġe ġorani. ³³Guba e tanobara beġe rekwa-rekwani, senagi au ġegu guruġa tu asi beġe rekwarekwani, beġe tanu-vanaġi vanagini.”

Boġono venari

³⁴“Lorimi boġono vetore, ġaniġani e niuniu ġutuma, ema tanobara ġena tuġamaġi dagarari na ġomi nuġami beġe vaġa-metorini ġesi. Benamo mo ġaro na nuġami bevaġa-farevaġirini. ³⁵Korana mo ġaro tu tanobarai ġetanuni tarimari mabarari ġeri ai beraġasini. ³⁶Moġa lorinai boġono venari, boġono ġaġgau ġaro mabarari ai, beġe ġorani dagarari mabarari ġerina boġono raga-maġuri ġana, korana Tarimarima Natuna ġořiranai roġo boġo ruġani.”

³⁷Garo mabarari ai Iesu tu Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi, a lavilavi ai tu eraka-rosito-ġoi, Olive Ĝorona tuġunai ea genato-ġoi. ³⁸Boġibogħi iamoa monai tarimarima mabarari Rubu Veaġai ġevevogoto-ġoi ġia ġena guruġa beġene seġaġia ġana.

Iesu beġene vaġia dabarana ġevetauato

22 ¹Asi etubuni faraona verekona arana Pasova varau ekavinaġito. (Mo tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito verekona). ²Rubu Veaġa vereri baregori ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na Iesu beġene ġabia, benamo beġene vaġi-ġairia dabarana ġevetauato, korana tarimarima gariri ġeveito.

Iudas na Iesu erekvaiato
Mataio 26:14-16; Mareko 14:10-11

³Mo negai Satani na Iudas Isakariota, tarima ta gabanana ruarua (12) fakari ai, eborogiato. ⁴Benamo Iudas eiaġoto Rubu Veaġa vereri baregori ema Rubu Veaġa narinarina tarimari ġeri vere ġeri ai, Iesu tu ġia ġimari ai kamasi bene tore-kaua dabarana ġeboioġa-vegogoato. ⁵ġia ġeiaku-rakavato, ġekira-toreato, moni beġe viniani, ġetato. ⁶Iudas na eġabi-raġeato, benamo Iesu ġia ġimari ai vekuretōġai betore-kauani dabarana evetauato-ġoi.

Ginitaōgā mamoena ġerovina-toreato
Mataio 26:17-25; Mareko 14:12-21

⁷Ginitaōgā mamoeri beğe vaġirini ġarona varau eraġasito. ⁸Benamo Iesu na Petero ma Ioane etuġurito, ekirato, “Għoiaġo, Pasova verekona boġono dabaraia, bitana ġanġia.” ⁹GeVäga-veseto, ġekirato, “Gai tu ainai baġana dabara-torea?” ¹⁰Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Vanuġa baregonai boġo raka-toġani nai, tarima ta nanu gwaġutuna befaġaiani boġo ġoitaġoani. Murina na boġono iaġo, ġia beraġekauni numanai boġono raġekau. ¹¹Benamo numa tarimana boġono vaġa-guruġaia, boġono kira, “Vevaġa-riba tauna ekirani, ‘Varivari daiġutuna tu aiga, au ema ġegu mero ġesi monai ginitaōgā mamoena baġana ġanġia?’ ¹²Benamo ġia na daiġutu baregona ta numa tuġunai bevaġa-ġitamini, ġeia-reva-toreato. Monai boġono dabara-torea.” ¹³Benamo ġeiaġoto, Iesu na ekiraġirito kavana ġedoġaririto. Monai vereko ġedabaraiato.

Ġani-vegogo veaġana
Mataio 26:26-30; Mareko 14:22-26; 1 Korinto 11:23-25

¹⁴Ginitaōgā mamoena beğe ġaniani aoana eraġasito. Iesu tu ġena apostolo tarimari ġesi ġaniġani gabunai ġetanu-tarito. ¹⁵Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Au ġegu ura baregona mai ginitaōgā mamoena ġomi ġesi bitana ġani-vegogo-guinea vau, midigu bana ġani. ¹⁶Korana tu akiramini, ginitaōgā mamoena asi ma baġaniani, beiaġoni mo, ginitaōgā anina korikorina bea foforini Barau ġena Basileia nuġanai.”

¹⁷Benamo Iesu na kapusi ta eġabiatu, evaġa-namoato, ekirato, “Maiġa tu ġoġabia, mabarami boġono niua. ¹⁸Korana tu akiramini, vine nanuna asi ma baniu-ġenogħoiani, beiaġoni mo, Barau ġena Basileia beiaġomani vau.”

¹⁹Benamo Iesu na beredi eġabiatu, evaġa-namoato, ebuki-ġutuato, evinirito, ekirato, “Mai tu au tauġanigu, ġomi avinimini; maiġa boġono veia, au vetuġamaġi-iaġigū ġana.”

²⁰GeVäni-ġosito vau, kapusi ma eġabiatu, ekirato, “Mai kapusi tu Ginitaōgā Variġuna, au raragu na bevaġa-moġoniani, bevebubuni ġomi vaġa-maġurimi ġana. ²¹Senaġi au berevaguni tarimana tu mainai au ġesi taġani-vegogoni! ²²Moġoni, Tarimarima Natuna bemaseni, Barau na ekiraġi-guineato ilailanai, senaġi berevaiani tarimana vetuġana kekei!” ²³Benamo tauġeri ġevedanaġi-vedanaġito, ġia deikara na moġesi beveiani.

Deikara tu barego vedaura
Mataio 20:25-28; Mareko 10:42-45

²⁴Benamo Iesu ġena mero tauġeri ġeveġare-veġareto, deikara ġia fakari ai barego lelevaġi. ²⁵Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Irau bese tarimari

geri vere na tarimarima ġedorī-naġinaġirini, ema veguine-iaġi tarimari baregori na ġeri maoro seġukari na ġelaunaġi-naġirini, ema tarimarima na beġene vevato-iaġiri ġetoni. ²⁶ Senaġi ġomi tu dia moġesina. Ġomi fakami ai tau guinena tu tau muriseinai bene iaġo, ema vere tauna tu vetuġunaġi taunai bene iaġo. ²⁷ Dei tu barego, ġaniġani gabunai etanu-taġoni tarimana ba vetuġunaġi tarimana? Ĝaniġani gabunai etanu-taġoni tarimana, ene? Senaġi au tu ġomi fakami ai vetuġunaġi tarimana noġa.

²⁸ Gomi tu au ġeribaġaniguto-ġoi nai, ġotanu-gwaġiġito-ġoi tarimami. ²⁹ Moġa lorinai au Tamagu na maoro eviniguto, Basileia ta au ġegu ekiragiato ilailanai, au maki Basileia ta ġomi ġemi akiraġiani. ³⁰ Benamo ġomi maki au ġegu Basileia bita ġaniġani-vegogoni e bita niuniu-vegogoni, ema ġomi teronai o vere seari ai boġo tanuni, Isaraela beseri gabanana ruarua (12) boġo vaġa-maoro vinirini.”

Iesu na Petero ġena vekira-ġuniġau ekiraġi-toreato
Mataio 26:31-35; Mareko 14:27-31; Ioane 13:36-38

³¹ “Simona, Simona o, noseġāġi! Au na akiramini, Barau na Satani maoro eviniato, ġomi bene ribaġanimi, namo e rakava bene tore-kirari ġana, noġa iaraġa tarimana na widi ema momo etore-kirarini kavana. ³² Senaġi au na ġemu varau aġuriġurito, ġemu veġabidadama asi bene keto ġana. Benamo ma bovetuġamaġi-ġenoġoini au ġegu ai nai, tarikakamu bono vaġa-kokoreri.”

³³ Petero evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, au tu ġoi ġesi dibura numai beġe torerani ema bita mase-vegogoni!” ³⁴ Iesu ekirato, “Petero, au na akiramuni, toma kokoroku asi begoġini, beiäġoni mo, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni, bokirani, ‘Au tu asi ribagu ġia,’ botoni.”

Nega rakavana

³⁵ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na ġomi atuġumito nai, asi ġemi fusefuse, dura, o tamaka. Ġomi dagara tai ġorabuto ba? Ĝia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Asiġina!”

³⁶ Iesu na ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Senaġi toma ġomi deikara ma ġena fusefuse ema dura, bene ġabiri; ema deikara asi ġena vetari baġana, ġena koudi bene voivoi-iaġia, benamo ta ma bene voia. ³⁷ Korana au na akiramini, Buka Veaġa nuġanai ekirani, ‘Seġafore tarimari ġesi beġe iavi-vegogoani.’ Mo guruġa au ġegu ai bemoġonini.” ³⁸ Iesu ġena mero ġevaġa-veseto, ġekirato, “Noġitaia, Vereġauka, vetari baġari ruarua maiġeri.” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Benamo!”

Iesu eġuriġurito Getesemane ai
Mataio 26:36-46; Mareko 14:32-42

³⁹ Benamo Iesu tu vanuġa barana eraga-kwaneato, Olive Ĝorona ġana eiaġoto eveito-ġoi kavana. Ĝena mero ġia murinai ġerakato.

⁴⁰Monai ġeraġasito, benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Boġono ġauġau, be veribaġani ai asi boġono moira.” ⁴¹Benamo ġereġana eraka-ġerevaġito, fore tafiurini ġea keto-tarini ġena manaġa ilailanai, benamo evetui-tarito, eġuriġurito. ⁴²Ekirato, “Tamagu o, bema nuġamu ilaila nai, mai midigu bedina au ġeguna noma ġabi-vaġia; senaġi dia au ġegu ura, ġoi ġemu ura mogō.”

[⁴³Benamo aneru ta guba na emariġoto, Iesu kokore eviniato. ⁴⁴Midigu barana na ġia nuġana evaġa-vonuato, benamo eġauġauto ma nuġana mabarana ġesi, eiaġoto mo, seġurina tano ai eriġoto rara kabudona noġa.] ⁴⁵Eġauġau-ġosito vau, evariġisito, ġena mero ġeri ai egenoġoi-iaġoto, genari ai egoitaġorito, dabarari ġedokoto nai. ⁴⁶Benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai ġomi ġogenani? Ġovariġisi, ġoġuriġuri, be veribaġani ai asi boġono moira.”

Iesu tuari tarimari na ġeġabi-tariato

Mataio 26:47-56; Mareko 14:43-50; Ioane 18:3-11

⁴⁷Iesu roġo mo eguruġato-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma ġeraġasito, Iudas, mero ta gabanana ruarua (12) fakari ai, ġia na eġori-kaurito. Iesu eiaġo-viniato bene veraua ġana. ⁴⁸Senaġi Iesu na ekiraiato, ekirato, “Iudas o, Tarimarima Natuna verau na borevaiani ba?”

⁴⁹Iesu sevinai ġeruġa-taġoto merori na ġeġitaiato kara beġorani, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Vetari baġana na baġana basiri ba?”

⁵⁰Benamo ġia ta na Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi tarimana vetari baġana na eiaġo-viniato, benamo seġana aroribana ebasi-vaġiato. ⁵¹Senaġi Iesu ekirato, “Benamo, ġovaġa-dokoa!” Mo tarima seġana eġabi-karaiato, evaġa-namoato.

⁵²Benamo Iesu ġabiġabina ġeiaġomato tarimari, Rubu Veaġa vereri baregori e Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġeri baregona ema Iuda vereri ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi boġi iaġoma ma ġemi vetari baġari e ma ġemi fato ġesi, noġa mogħi seġafore tarimana ta ġabiġabina ġoro iaġoma kavana? ⁵³Garo mabarari ai au tu ġomi sevimi ai Rubu Veaġa nuġanai, senaġi asi ġoġabi-tariguto. Mai tu ġomi ġemi nega, mukuna (o Satani) ġena seġuka negana.”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:57-58; 26:69-75; Mareko 14:53-54;
14:66-72; Ioane 18:12-18; 18:25-27

⁵⁴Benamo ġia na Iesu ġeġabi-tariato, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa ġana ġeġori-iaġoato. Petero maki ġia murinai erakato, senaġi ma fakana. ⁵⁵Numa maġuna nuġanai tarima kota na karava ġevaġa-ġaraiato, benamo ġetanu-ġeġeraġiato. Petero maki ġia seviri ai etanu-tarito. ⁵⁶Benamo vetuġunaġi ġuiatona ta na karava mamanai

eğitaiato, eğita-karakaraiato, ekirarito, ekirato, “Mai tarima maki Iesu ekavaiato-ḡoi!”⁵⁷ Senaḡi ḡia ekekira-ḡuniḡauto, ekirato, “Goi vavine, au tu asi ribagu ḡia!”

⁵⁸ Nega kotuna evanaḡito nuḡanai, tarima ta na Petero eğitaiato, ekiraiato, “Goi maki ḡia karori ta!” Senaḡi Petero evaḡa-veseto, ekirato, “Goi tau, au tu asīgil!”⁵⁹ Aoa ta evanaḡito vau, tarima ta ma eguruḡato ma nuḡana mabarana ḡesi, ekirato, “Moḡoni, ḡia maki Iesu ḡesi tarimana ta, korana ḡia maki Galilea tauna!”⁶⁰ Senaḡi Petero evaḡa-veseto, ekirato, “Goi tau, au asi ribagu ḡoi kara okiraḡiani!”⁶¹ Ḡia roḡo mo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, kokoroku egoḡito.

⁶¹ Benamo Vereḡauka eruḡa-kureto, ḡia na Petero eğitaiato nai, Vereḡauka ḡena guruḡa etuḡamaḡi-dogariato, ekiraiato, “Toma kokoroku asi begoḡini, beiaḡoni mo, ḡoi na au vaḡa-toitoi bokira-ḡuniḡauguni.”⁶² Benamo Petero eraka-rosito, etaḡi-rakava rakavato.

Iesu ḡevaseva-vaseva iaḡiato
Mataio 26:67-68; Mareko 14:65

⁶³ Iesu ḡenariḡauato tarimari na ḡevaseva vaseva-iaḡiato e ḡekwariato.

⁶⁴ Matana ḡekumu-ḡauato, ḡekiraiato, ḡekirato, “Goi tu peroveta tarimana, be nokiraḡia, dei na bekwarimu?”⁶⁵ Guruḡa rakavari ḡutuma ḡia ḡeviniato.

Iesu kanisoro tarimari ḡoirari ai
Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Ioane 18:19-24

⁶⁶ Elaḡanito, Iuda vereri, e Rubu Veaḡa vereri baregori, ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ǵeraka-vegogoto. Iesu ǵeḡori-iaḡoato Iuda kanisoro tarimari ḡoirari ai.⁶⁷ Benamo ḡekiraiato, ḡekirato, “Nokiravarama, ḡoi tu Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna), ba?” Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Bema au na bakiramini, ḡomi na asi boḡo vaḡa-moḡoniguni,⁶⁸ ema bema vedanaḡi ta bavinimini, asi boḡo vaḡa-veseguni.⁶⁹ Senaḡi toma beiaḡoni mo ḡoira laḡaniri ai, Tarimarima Natuna tu Seḡuka Barauna ǵimana aroribana betanu-taḡoni.”

⁷⁰ Benamo mabarari ḡekirato, “Be, ḡoi tu Barau Natuna otoni?”⁷¹ Ḡia evaḡa-veseto, ekirato, “Gomi na ḡokiraḡiani maniḡa.”⁷¹ Ḡia ḡekirato, “Karase vevaḡa-moḡoni tarimari tari roḡo tavetaurini? Ḡia tauḡena muruna na bekiraḡia bita seḡaḡia.”

Iesu Pilato ḡiranai
Mareko 15:1-5; Ioane 18:28-38

23 ¹ Benamo vegogo tarimari mabarari ǵevarıḡisito, Iesu ǵeḡori-iaḡoato gavana Pilato ḡenai.² Monai ǵeḡofaḡofa-iaḡiato, ḡekirato, “Mai tarima maiḡa baḡa doḡaria, ḡai ḡema bese tarimari

eğorikau-kerererini, ekirani, Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri asi begene vinia etoni, ema tauġena ekekiraġini, ġia tu Keriso, Barau na ekiraġi-toreato verena o kinina.”

³Benamo Pilato na edanaġiato, ekirato, “Goi tu Iuda tarimari ġeri vere ba?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Oi, okiraġiani maniġa.” ⁴Benamo Pilato na Rubu Veaġa vereri baregori e tarimarima ġutuma ekirarito, ekirato, “Kerere ta asi badoġaria mai tarima ġenai.” ⁵Senaġi mo tarimarima roġo ġeġigiraġeto, ġekirato, “ġia ġena vevaġa-riba guruġari na Iudea tarimari mabarari nuġari evei-veġonurini. Galileai esinaiato mo beiaġoma mai gabu ai.”

Iesu Heroda ġoiranai

⁶Mo guruġa eseġaġiato nai, Pilato evedanaġito, ekirato, “Mai tarima tu Galilea tarimana ba?” ⁷Benamo Pilato eribato, Iesu tu Heroda ġena seġuka gaburenai nai, Iesu Heroda ġenai ġetuġu-iaġoato. Ĝia maki Ierusalemai mo ġaro ai. ⁸Heroda eiaku-rakavato Iesu eġitaiato nai, korana Heroda na Iesu varina eseġaġiato, ema kai-veġata evaġa-nogato Iesu bene ġitaia ġana. Ĝia eurato Iesu na nuġa-farevaġi veiġari kota bene veiri bene ġitari. ⁹Moġa lorinai vedanaġi ġutuma Iesu edanaġiato, senaġi ġia asi evaġa-veseto. ¹⁰Rubu Veaġa vereri baregori ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari monai ġeruġa-taġoto-ġoi, Iesu ġeġofaġofa-iaġi lelevaġiato-ġoi. ¹¹Heroda ema ġena vetari tarimari o soldia na Iesu ġerikiriki-iaġiato-ġoi, ġevei-veġare veġareato, ema dabuġa namona ta ġevaġa-dabuġa-iaġiato, benamo ma ġetuġu-ġenoġoato Pilato ġenai. ¹²Pilato ema Heroda ġevebaru-vevinito-ġoi, senaġi mo ġaro ai ġeveġata-ġenoġoito.

Iesu vaġa-ruaruana Pilato ġoiranai

Mataio 27:15-26; Mareko 15:6-15; Ioane 18:38-19:16

¹³Pilato na Rubu Veaġa vereri baregori, e Iuda vereri, ema tarimarima mabarari eke-a-vegogorito, ¹⁴ekirarito, ekirato, “Gomi na mai tarima boġo ġori-iaġomaia au ġegu ai, ġokirani, ġia na tarimarima eğorikau-kerererini ġotoni. Toma au na ġomi ġoġirami ai ġemi guruġa bavetauri, senaġi kerere ta asi badoġaria. ¹⁵Heroda maki kerere ta asi edoġariato ġia ġenai nai, ma betuġu-ġenoġoi iaġomaia ġita ġerai. Gomi na ġoġitaiani, ġia tu rakava ta asi eveiato bene mase ġana. ¹⁶Moġa lorinai au na mai akwariani vau baruġaiani.” [¹⁷Vanaġivanaġi eveini kavana Pilato na Pasova verekona ġaronai dibura numai etanuni tarimana ta beruġaiani.]

¹⁸Senaġi tarimarima mabarari ġekoġo-vegogoto, ġekirato, “Bono vaġia! Barabas noruġaia, novinima!” ¹⁹Barabas tu dibura numai ġekou-ġauato, korana vanuġa barana nuġanai ġevevaġito ema tarima ta ġevaġi-maseato nai.

²⁰Pilato enuāga-vekvaraḡito Iesu bene ruḡaia, moḡa lorinai tarimarima ma evaḡa-guruḡa ġenoḡoирito, ²¹senaḡi ġia ma ġekoḡo-ġenoḡoi ġenoḡoito-ḡoi, ġekirato, “Novaḡa-satauroa, novaḡa-satauroa!”

²²Nega vaḡa-toitoina evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Karase nai, kamara rakava mai tarima na eveiato? Au na rakava ta asi aḡoitaḡoani eveiato bene mase ġana. Moḡa lorinai au na mai akwariani vau baruḡaiani.”

²³Senaḡi ġia ġekoḡoto ma nuḡari mabarari ġesi, ġekirato, novaḡa-satauroa; benamo dokonai ġia ġeri ura ekwalimuto. ²⁴Benamo Pilato na ġia ġeri ura eḡabi-raḡeato. ²⁵Mo vevaḡi ema vaḡivaḡi dainai dibura numanai etanuto tarimana, eruḡa-fitogaiato ġeri noġinogi ilailanai, a Iesu tu evinirito ġeri ura veiḡana beḡene veia.

Iesu ġevaḡa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Ioane 19:17-27

²⁶Vetari tarimari na Iesu ġeġori-rosiato, benamo ġeġori-iaḡoato-ḡoi nai, tarima ta ġesi ġevedoġarito, Simona, Kurene tarimana, ġia tu gunika na ema raka-rosito vanuā barana ġana eiaġoto-ḡoi nai, tuari tarimari na ġeġabi-tariato, satauro ġia faġanai ġetore-kauato. Ĝia na satauro efaġaiato, benamo Iesu murina na eiaġoto-ḡoi.

²⁷Tarimarima ġutuma tu Iesu murinai ġerakato. Ĝia vefakari ai tari tu vavine, ġia tu Iesu taġina ġeveito-ḡoi ema ġetaġi-guruḡa guruḡato-ḡoi.

²⁸Benamo Iesu eruḡa-kureto, evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ierusalema vavinemi! Au taġigu asi ġotaġi, senaḡi tauġemi taġimi ema natumi taġiri ġovei. ²⁹Korana ġaro rakavari beġe iaġomani, tarimarima maiġesi beġe kirani, ‘Sinaġe gabani vavineri ema ratari asi ġerururini vavineri beġene iaku!’ ³⁰Benamo ġoro baregori beġe vaḡa-guruḡarini, beġe kirani, ‘Gai iatamai ġoketokau!’ ema ġoro keiri beġe kirarini, ‘Gai ġolautarima!’ ³¹Bema au, ġau maġurigu, na maiġesi beġe veiguni nai tu, ġomi, ġau matuġumi, kamasi beġe veimini?”

³²Seġafore tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġeġori-rosirito ġia ġesi beġene vaḡa-sataurori ġana. ³³Gabu ta arana “Deba Ġavana” ai ġeraġasito. Monai seġafore tarimari ġesi ġevaḡa-satauroato, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai. ³⁴Iesu ekirato, “Tamagu o, ġeri rakava bono tuġamaġi-fitogari, korana kara ġeveiani ġia asi ribari.” Benamo laki ġerena ta ġeveiato vau, ġena dabuġa ġevarerito.

³⁵Tarimarima ġeruḡa-tarito, ġe-marereto-ḡoi, ema Iuda tarima baregori na ġerikiriki-iaġiato-ḡoi, ġekirato, “Ĝia na tarima tari evaḡa-maġuririto, a ġia tauġena tu asi bevevaḡa-maġurini bema ġia Keriso, Barau na eḡabi-viriġiato vevaḡa-maġuri tauna.” ³⁶Vetari tarimari na maki ġevaseva-vaseva-iaġiato, ġia ġenai ġeiaġoto, vine nanuna mamakina ġeduġi-viniato, ³⁷benamo ġekirato, “Bema ġoi Iuda tarimari ġeri vere otoni, ġoi tauġemu novevaḡa-maġuri.” ³⁸Toretore ta maki ġia iatanai ġetoreato, ekirato: “MAI TU IUDA TARIMARI ĠERI VERE.”

³⁹ Señafore tarimana ta, ġia ġesi ġevaġa-satauro vegogoato tarimana, na evaneato, ekirato, “Goi tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna)? Goi tauġemu novevaġa-maġuri, ġai maki novavaġa-maġurima!” ⁴⁰ Ĝia karona na ekira-ġoijato, ekirato, “Goi Barau garina asi ogarini? Goi maki bomaseni ġia ilailanai.” ⁴¹ Dagara sebona, ġita taura ruarua tamaseni ġera rakava voiri dainai, senaġi mai tarima tu asi ġena vei-rakava.” ⁴² Benamo ġia na Iesu enoġiato, ekirato, “Iesu, ġemu Basileia boġabiani nai, au maki bono tuġamaġigu.” ⁴³ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Moġoni akiramuni, toma ġaro ai ġoi tu au ġesi paradaiso ai.”

Iesu ġena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Ioane 19:28-30

⁴⁴ Ĝaroġota, horaġauna 12 koloko varau eġabiato, ġaro ġena seġuka ekorito, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato, eiaġoto mo, horaġauna 3 koloko. ⁴⁵ Benamo Rubu Veaġa nuġanai veaġa lelevaġi daiġutuna kouġauna dabuġana o ketin evedare-kikimato.

⁴⁶ Iesu ekoġoto, ekirato, “Tamagu o, iaukagu tu ġoi ġimamu ai atoreani!” Eguruġa-ġosito vau emaseto.

⁴⁷ Vetari verena na mo veiġa eġitaiato, benamo Barau evaġa-raġeato, ekirato, “Moġoni veġata, mai tarima tu vei-iobukaiobuka tarimana!”

⁴⁸ Marere tarimari ġutuma na mo veiġa eġorato dagarana ġegħitaiato, benamo kobari ġeiafarito, ġevetuġamaġi-rakavato, ġeri numa ġana ġeġenogħoito.

⁴⁹ Senaġi Iesu ġeribaiato tarimari mabarari, Galilea na ġia murina na ġeiaġomato vavineri maki, manaġai ġeruġato, ġeġorato dagarari ġeġitarito.

Iesu ġeguriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15:42-47; Ioane 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Tarima ta arana Iosefa etanuto-ġoi Iudea vanuġana Arimatea nuġanai. Ĝia tu varina namo tarimana ta, Barau ġena Basileia evaġa-nogħiato-ġoi. Ĝia maki Iuda kanisoro tarimana, senaġi ġevekira-toreto veiġana asi eġabi-raġeato. ⁵² Benamo Pilato ġenai eiaġoto, Iesu tauġanina bene ġabi-riġoa etato. ⁵³ Moġa murinai Iesu tauġanina eġabi-riġoato, dabuġa kurokurona namona na ekumuato, gara gabuna fore ġebasiato kouġanai etore-toġaiato. Mo gara tu variġuna, nuġanai mase ta roġosi beġere torea. ⁵⁴ Mo veiġa tu Fraidei lavilavi ai eġorato, Sabadi ġana ġevei-toreato-ġoi ġarona, Sabadi dori eraġasito nai.

⁵⁵ Galilea na Iesu ġesi ġeiaġomato vavineri, Iosefa murina na ġeiaġoto, gara kouġana ema Iesu tauġanina aiġesi etore-toġaiato ġeġitaiato.

⁵⁶ Benamo ġeġenogħoito Ierusalema sitina ġana, muramura ma bonari ema daudau muramurari ġeġabbi-torerito.

Sabadi ai ġeiaġaraġi to taravatu ekirani lorinai.

Iesu evariġisi-ġenoġoito
Ioane 20:1-10

24 ¹Fura ġarona giniguinenai o Sandei ai, vavine tu boġiboġi iamoiāmonai gara ġana ġeiaġoto, muramura bonari namori ġerovina-torerito dagarari ġegħwa-iaġorito. ²Gara kouġana forena tu kure-veġita, irau ai vetore ġeġitaiato. ³Gara kouġana na ġeraka-toġato, senaġi Iesu Vereġauka tauġanina tu asi ġedoġariato. ⁴Ġia roġo mo ġedadaradarato-ġoi nuġanai, tau ruarua ġia seviri ai ġeruġa-tarito, ġeri dabuġa tu kuro-ġaroġarori. ⁵Vavine tu ġegħi-rakavato, tano ai ġetutuġu-tarito, benamo mo tarima na ġevaġa-guruġarito, ġekirato, “Karase nai maġuri tarimana mase gabunai ġovetauani? ⁶Ġia tu dia mainai; mase na ma bevariġisi-ġenogħi. Galilei etanuto-ġoi nai, evaġa-guruġamito guruġana boġono tuġħamaġia, 7ekirato, ‘Tarimarima Natuna tu rakava tarimari ġeri ai beġe revaiani, beġe vaġa-satauroani, ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenogħoini.’”

⁸ Benamo vavine na mo guruġa ġetuġamaġi-dogħariato. ⁹Gara ġeragakwaneato, ġeġenogħi, mo dagara egorato dagarana varina mabarana Iesu ġena mero gabanana sebona (11) ma karori ġesi ġekira-vararito. ¹⁰Vavineri tu maiġeri: Maria, Magadala vavinena, e Ioana, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema karori tari maki. Ĝia na mai vari Iesu ġena apostolo tarimari ġeri ġekiraġito. ¹¹Senaġi vavine ġeri guruġa asi ġevaġa-moġonirito, korana apostolo ġetuġamaġito, ġia noġa ġegħuruġa-babobaboto-ġoi. ¹²Senaġi Petero tu evariġisito, eraga-iaġoto, gara kouġanai ea boġe-toġato, senaġi Iesu ġekumuato dabuġari moġo eġitarito. Benamo numa ġana eġenogħoi-iaġoto nuġanai, ġegħorato dagarari etuġħamaġirito nai, eġaba-rakavato.

Iesu Emausa dabaranai eforito
Mareko 16:12-13

¹³Mo ġaro sebonai Iesu ġena mero ruarua tu Emausa vanuġana ġana ġeiaġoto; mo gabu ġena manaġa Ierusalema na tu 11 kilomita kavana.

¹⁴Ġerakato-ġoi nuġanai, ġegħorato dagarari ġegħuruġa-guruġa iaġirito-ġoi.

¹⁵Ġeri raka guruġa-guruġai Iesu maki eraka-kavi-iaġoto, ġia ġesi ġeraka-iaġoto-ġoi. ¹⁶Senaġi tauri ruarua asi ġeribato ġia tu dei.

¹⁷Iesu na edanaġirito, ekirato, “Gomi tu kara mai dabbarai ġoraka-guruġa guruġa-iaġiani?” Benamo tauri ruarua ġeruġa-tarito, ġeboge-vetuġato. ¹⁸Benamo ġia ta, arana Kleopa, na evaġa-veseato, ekirato, “Ierusalema ġana ġeiaġomato tarimari fakari ai betaġu ġoi moġo ġereġamu mainai beġe ġora dagarari asi ribamu?” ¹⁹Iesu evedanaġi, ekirato, “Kamara dagara?” Ĝia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Iesu, Nasareta tarimana, ġenai ġegħorato dagarari. Ĝia tu peroveta tarimana, Barau

ḡoiranai e tarimarima mabarari ḡoirari ai ḡena veiḡa ema ḡena guruḡa maki ma seḡukari. ²⁰ Ġita ḡera Rubu Veaḡa vereri baregori ema ḡera veḡorikau tarimari na ḡerevaiato bene mase ḡana, ḡevaḡa-satauroato.

²¹ Senaḡi ḡai ḡatuḡamaḡito, ḡia na Isarea tarimari bevaḡa-maḡuririni. Mai dagara eḡorato beiaḡoma toma tu varau ḡaro toitoi beḡe iaḡo.

²² Moḡa iatanai, ḡema vavine tari na ḡai nuḡama beḡe vaḡa-farevaḡiri. Ġia tu boḡibogi iamoi amonai gara ḡana beḡe iaḡo. ²³ Senaḡi tauḡanina asi beḡe doğaria. Benamo beḡe ḡenoḡoi-iaḡoma, beḡe kira tu, aneru beḡe ḡitari, mo aneru na beḡe kirari, ‘Ġia tu varau bemaḡuri-ḡenoḡoi,’ beḡesi.

²⁴ Ġai karoma tari maki gara ḡana beḡe iaḡo, vavine na beḡe kirağia kavana beḡe doğaria, senaḡi Iesu asi beḡe ḡitaia.”

²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi tu babo, peroveta tarimari ḡeri guruḡa vaḡa-moḡoniri ai maki kwaibo rakava! ²⁶ Keriso tu moḡesi bene midigu-midigu murinai vau, mareva namonai bene raka-toḡa, ene?”

²⁷ Benamo ḡia varina Mose e peroveta tarimari ḡeri bukai ema Buka Veaḡa mabarana maki ḡetorerito guruḡari aniri evaḡa-ribarito.

²⁸ Ġeiaḡo-viniato-ḡoi vanuḡana Emausa ḡekavinaḡiato, benamo ḡia tu bene raka-vanaḡi etato. ²⁹ Senaḡi ḡekira-ḡoianto, ḡekirato, “Ġai ḡesi notanu, korana belavilavi ema ḡaro maki mai emukunani bene.” Benamo ḡia ḡesi ḡeraka-toḡato, ḡetanuto. ³⁰ Ġaniḡani gabunai ḡetanu-taḡoto-ḡoi nai, Iesu na beredi eḡabiato, evaḡa-namoato, edudu-ḡutuato, tauri ruarua evinirito. ³¹ Benamo matari ḡevekeoto, ḡeribato mo tu ḡia. Senaḡi ḡia tu ḡoirari ai erekwa-rekwato.

³² Benamo tauri ruarua ḡegevuruḡa-vevinito, ḡekirato, “Dabarai evaḡa-guruḡarani-ḡoi nai, ema Buka Veaḡai ḡetorerito guruḡari aniri ḡera ekiraḡi-maḡatarini-ḡoi nai, ḡita nuḡara tu ḡeseḡuseḡuni-ḡoi, noḡa moḡo karava na ḡeḡararini-ḡoi, ene?”

³³ Benamo maoromaoro ḡevariḡisito, Ierusalema ḡana ma ḡeḡenoḡoi-iaḡoto, Iesu ḡena mero gabanana sebona (11) ma karori ḡesi vegogo-taḡori ai ḡedoḡaririto. ³⁴ Ġia na tauri ruarua ḡevaḡa-guruḡarito, ḡekirato, “Moḡoni veḡata, Vereḡauka tu bevariḡisi-ḡenoḡoi ema Simona ḡenai maki eforito.” ³⁵ Benamo tauri ruarua na dabarai eḡorato dagarana ema kamasi Iesu na beredi edudu-ḡutuato vauro, Iesu ḡia na ḡeḡita-leiaiato ḡeri ḡekiraḡito.

Iesu tu ḡena mero ḡeri ai eforito
Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Ioane 20:19-23

³⁶ Mo tarima ruarua roḡo ḡeguruḡato-ḡoi nuḡanai, Vereḡauka ḡia fakari ai eruḡa-rosito, benamo ekirarito, ekirato, “Maino ḡemi ai bene tanu.”

³⁷ Ġia tu nuḡari maki ḡefarevaḡi-rakavato ema ḡegarito, ḡia mataboru ḡekirato, murava ta ḡeḡitaiato. ³⁸ Senaḡi ḡia ekirato, “Karase nai nuḡami beḡe vekwaraḡi-rakava? Kara dainai ḡodaradarani? ³⁹ Ġimagu ema

kwakugu ġoma ġitari, benamo boġono riba mai tu au. Ġoma ġabi-karagu, benamo boġono riba, korana murava tu asi viriġona ema asi turiġana, ġoġitaguni au tu ma viriġogu e ma turiġagu.”⁴⁰ Moġesi ekirato, benamo ġimana ema kwakuna evaġa-ġitarito.⁴¹ Senaġi ġia tu roġo ġedadaradarato-ġoi ġeri iaku ema ġeri nuġa-farevaġi dainai; benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ganiġani tari maniġeri ba?”⁴² Ĝia na maġani-kone gabugabuna ta ġeviniato.⁴³ Benamo Iesu na eġabiato, ġoirari ai eġaniato.

⁴⁴ Benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu roġo ġomi ġesi tatanu-vegogoto-ġoi nai, akiramito-ġoi: Mose ġena taravatu e peroveta tarimari ġeri guruġa ema Salamo ai au varigu ġetorerito guruġari mabarari beġe moġonini.”⁴⁵ Benamo Iesu na nuġari ekeorito, Buka Veaġa guruġari aniri beġene tuġamaġi-fakari ġana.⁴⁶ Ma ekirarito, ekirato, “Maiġesi ġetoreato: Keriso tu moġesi roġo bemidigu-midiguni, ema ġaro vaġa-toitoinai mase na ma bevariġisi-ġenogħoini.⁴⁷ Ema ġia aranai vetuġamaġi-kure ema rakava tuġamaġi-fitoġari beġene ġobata-iaġi-rovorovori tanobara mabarari ai, Ierusalema na bene vematama.⁴⁸ Mai dagara vaġa-moġoniri tarimami tu ġomi.⁴⁹ Au tauġegu na tu Tamagu na ekiraġi-toreato Iaukana batuġuani, iatami ai befororini. Ġomi tu Ierusalemai boġono tanu, bene iaġo mo, guba na bemariġoni seġukana boġo ġabiani.”

Iesu Barau na eġabi-varaġeato guba ġana
Mareko 16:19-20; Apostolo 1:9-12

⁵⁰ Moġa murinai Iesu na Ierusalema na eġori-rosirito, ġeiaġoto mo, Betania ġana, benamo ġimana eġabi-vaisirito, evaġa-namorito.⁵¹ Evaġa-namorito-ġoi nuġanai, Iesu tu ġia ġerina eveġitato, Barau na eġabi-varaġeato guba ġana.⁵² Ĝia na ġetomha-rakariġo viniato murinai, ma iakuri e ma verereri ġesi Ierusalema ġana ma ġeġenogħoi-iaġoto.⁵³ Benamo Rubu Veāġai ġetanuto-ġoi, Barau ġevaġa-raġeato-ġoi.